

BONYHÁDI HELYI AKCIÓCSOPORT HELYI KÖZÖSSÉGI FEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

2014-2020

2020. május 14-től hatályos változata

Készítették:

ALD Consulting Kft.: Lantay Ákos és Fehérvári Krisztina szakértő

Bonyhádi Helyi Közösség konzorciumának tagjai

Bonyhádi Közös Önkormányzati Hivatal: Dr. Puskásné dr. Szeghy Petra, Énekes Andrea, Kaiser Mária és Metz Csilla ügyintézők közreműködésével

Tartalom

1. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata	4
2. A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása	6
3. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése.....	10
3.1 Helyzetfeltárás.....	10
3.1.1. Térszerkezet specifikumai.....	10
3.1.2. Környezeti adottságok.....	12
3.1.3. Kulturális erőforrások.....	14
3.1.4. Közszolgáltatások.....	17
3.1.5. A társadalom állapota	18
3.1.6. A gazdaság helyzete	21
3.2 A HKFS-t érintő tervi előzmények, programok, szolgáltatások.....	22
3.2.1 Országos fejlesztési dokumentumok	22
3.2.2 Megyei és térségi fejlesztési dokumentum.....	24
3.2.3 A település átfogó fejlesztési dokumentuma.....	26
3.2.4 A település releváns ágazati fejlesztési dokumentumai	29
3.2.5 A HKFS tartalmát befolyásoló, a település gazdasági és környezeti fejlődését és a befogadást támogató programok, szolgáltatások	30
3.3 SWOT	32
3.4 Fejlesztési szükségletek azonosítása	35
4. A stratégia jövőképe.....	37
5. A stratégia célhierarchiája.....	38
6. Cselekvési terv.....	40
6.1 A beavatkozási területek/műveletek leírása	40
6.2 Együttműködések.....	49
6.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei.....	49
6.4 Kommunikációs terv	55
6.5 Monitoring és értékelési terv	57
6.5.1 A monitoring folyamata	58
6.6. Horizontális célok	61
6.6.1 Esélyegyenlőség.....	61
6.6.2 Fenntarthatóság.....	62
6.7. A HKFS innovatív elemeinek bemutatása	63
7. Indikatív pénzügyi terv	64

Vezetői összefoglaló

Bonyhád város kulturális és közösségi tereinek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségeinek szervezési célja érdekében összefogja a település jelenleg együttműködő 45 civil, és vállalkozói szektor szereplőjét az önkormányzati szektorral együttműködve, hogy Bonyhádi Helyi Közösség néven a HACS konzorciumi formában tervezze és szervezze az akcióterület fejlesztéseit a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiának megfelelően. A HACS elfogadott Szervezeti és Működési Szabályzata alapján tevékenykedik, elnöke a civil szektor képviselője, két elnökhelyettese a civil és az önkormányzati szféra képviselője, munkaszervezete (BKÖ Hivatal) a hatékony működéshez szükséges kompetenciákkal (projektgenerálás, -menedzsment, pénzügy, stb.) helyben rendelkezik. A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia 2 db, a HACS által megjelentetett Felhívással reagál a helyi lakosok kulturális és civil közösségi szükségleteire. 1 db HACS által megjelentetett Felhívás (ERFA) kifejezetten kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztését célozza, 1 db (ESZA) Felhívás pedig a közösségi és kulturális innovatív - programok, együttműködések évenkénti megvalósíthatóságának támogatását célozza.

A teljes projekt indikátorainak meghatározásához részletezzük, hogy a Bonyhádi Helyi Közösség által gyűjtött javaslatokból melyek tűnnek ki, így megvalósításuk szorgalmazandó lenne:

Az ERFA típusú kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztésénél különös figyelmet fordítunk annak fenntartására. Bár konkrét elképzelés még nincs és az a majdani támogatás igénylő által kerül pontosan meghatározásra, de a HACS által gyűjtött javaslatokból körvonalazódni látszik, valamint a TOP-7.1.1 Felhívásban foglaltaknak is megfelel, hogy az ERFA forrásból megvalósítandó a Könyvtár infrastrukturális fejlesztése, mely a település határain kívül, a járási lakosság kulturális szükségleteinek minőségibb kielégítéséhez is hozzájárul, és új közösségi programok színterévé is válhat. A másik fejlesztés lehet a város központi részénél található, eddig közösségi célokra ki nem használt terület Perczel Mór Pihenőparkká alakítása. Ez a beruházás hozzájárulna a helyi közösségek együttműködéséhez is, hiszen színteréül szolgálhat számos civil kezdeményezésnek. Kiemelten kezeljük, hogy e fejlesztésben valamennyi korosztály közösségi igényeire reflektáljunk a kisgyermektől az idősekig egyaránt.

A Bonyhádi Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiában hangsúlyosan megfogalmazott átfogó cél a város életében aktívan résztvevő közösség kialakításához szükséges és azt lehetővé tevő vonzó, minőségi, fizikai környezet és eszközök biztosítása a város kulturális értékeinek, hagyományainak megőrzéséért, megújításáért, közösségi életének élénkítéséért tevékenykedő együttműködő szervezetek számára. A fejlesztés specifikus célja a lakossági szabadidős lehetőségeinek bővítése, a meglévő értékek ismeretének, megőrzésének, a hagyományok további ápolásának érdekében a színes kulturális programkínálat biztosítása.

1. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata

A bonyhádiak TOP-7.1.1-16 céljaihoz kapcsolódó fejlesztési lehetőségeiről fórumon tájékoztatták az érintetteket, a Helyi Közösség Fejlesztési Stratégiájának összeállításában, a Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségszervezés érdekében tervezett fejlesztések meghatározásában mind a projektek meghatározásában, mind a helyi pályázati lehetőségek fő céljainak és kereteinek tekintetében véleményt formálhattak és a projektgyűjtő adatlapokat küldhették meg a HKFS megalapozása érdekében. A konzorciumba már alakuláskor belépő 45 szervezet mellé bármikor lehet csatlakozni, nyitottak vagyunk az új belépők irányába. A Bonyhádi Közös Önkormányzati Hivatal pályázati referense volt az előkészítés fő szervezője, illetve a HACS mellett az ALD Consulting Kft. szakértői is segítettek a fejlesztési célok megvalósulásában. Valamennyi lehetséges érintett, így a hátrányos helyzetű csoportokat képviselő civilek is meghívást, tájékoztatást és folyamatos bekapcsolódási lehetőséget kapnak. A HACS aktív részvétele eredményeképpen a fórumokon és a projektgyűjtő adatlapokon is egyértelműen definiálódott két projekt és a helyi pályázati lehetőségek fő célja és kerete. Az idő rövidsége ellenére 47 projektgyűjtő adatlapot juttattak el a fejlesztési javaslatok konkrétizálhatósága érdekében.

A Bonyhádi Helyi Közösség eddigi fórumainak, üléseinek részvételt alátámasztó jegyzőkönyveiből az alábbi listával mutatjuk be a helyi aktivitást és az előzményeket:

- **J E G Y Z Ő K Ö N Y V** a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program – 7. Prioritása „Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségszervezés a városi helyi fejlesztési stratégiához kapcsolódva” című felhíváshoz kapcsolódó regisztrációhoz
Készült: Bonyhád 2016. év május hónap 27. napján 11 órától Bonyhád, a Széchenyi tér 12. szám alatti Városháza II. emeleti tárgyalójában a Helyi Közösség üléséről.

Az ülés napirendje:

- 1) A Bonyhádi Helyi Közösség megalapítása
- 2) A Bonyhádi Helyi Közösség működési formájának meghatározása
- 3) A Bonyhádi Helyi Közösséget képviselő szervezet és kapcsolattartó személy megválasztása
- 4) Egyebek

Jelen vannak: 47 fő

- **J E G Y Z Ő K Ö N Y V**
Készült: Bonyhád, 2016. május 27-én 12.00-tól a Bonyhádi Közös Önkormányzati Hivatal I. emeleti dísztermében (7150 Bonyhád, Széchenyi tér 12.), a Bonyhádi Helyi Közösség alakuló üléséről.

Az ülés napirendje:

- 1) Konzorcium a Bonyhádi Helyi Közösségben
- 2) Bonyhádi Helyi Közösség Konzorciumot képviselő helyettesek megválasztása

Jelen vannak: 47 fő

- **J E G Y Z Ő K Ö N Y V**
Készült: Bonyhád 2016. év június hónap 2. napján 16:00-tól Bonyhád, a Széchenyi tér 12. szám alatti Városháza II. emeleti tárgyalójában a Bonyhádi Helyi Közösség gyűléséről.

Az ülés napirendje:

- 1) A Bonyhádi Helyi Közösség Szervezeti és Működési Szabályzatának elfogadása
- 2) Döntőbizottság megválasztása
- 3) Határozat a szervezet nyilvántartásba vételéről (regisztráció)
- 4) Tájékoztató a Helyi Fejlesztési Stratégiáról
- 5) Egyebek

Jelen vannak: 36 fő

- **J E G Y Z Ő K Ö N Y V**

Készült: Bonyhád 2016. év június hónap 8. napján 15:00-tól Bonyhád, a Széchenyi tér 12. szám alatti Városháza I. emeleti tárgyalójában a Bonyhádi Helyi Közösség gyűléséről.

Az ülés napirendje:

- 1) A Bonyhádi Helyi Közösség regisztrálása
- 2) Tájékoztató a felhasználható forrásról
- 3) Kulcsprojektek meghatározása, előadó
- 4) Egyebek

Jelen vannak: 31 fő

A 47 beérkezett helyi projektgyűjtő adatlap terjedelme miatt mellékletként nem csatolható a HKFS maximalizált oldal és karakterszáma miatt, azonban a Bonyhádi Helyi Közösségnél rendelkezésre áll, jelen tanulmányban a projektötletek összefoglalását mutatjuk be.

A beérkezett projektötletek alapvetően 4 fő célterületre oszthatók, ezek:

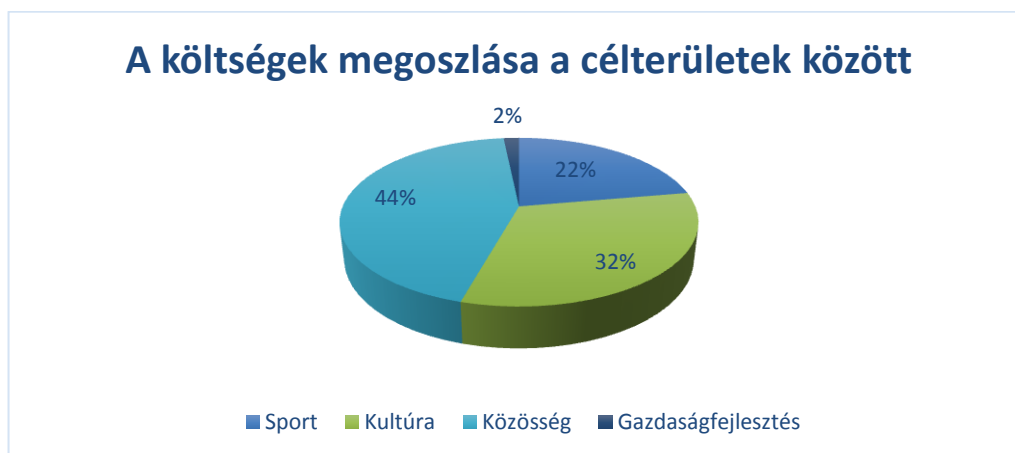
Célterület	A beszerzés iránya	Tervezett összeg (br.)
Sport	ERFA/ESZA	117 445 000 Ft
Kultúra	ERFA/ESZA	169 288 000 Ft
Közösség	ERFA/ESZA	231 828 800 Ft
Kulturális Gazdaságfejlesztés	ERFA	8 745 000 Ft
		527 306 800 Ft

A célterületek magyarázata:

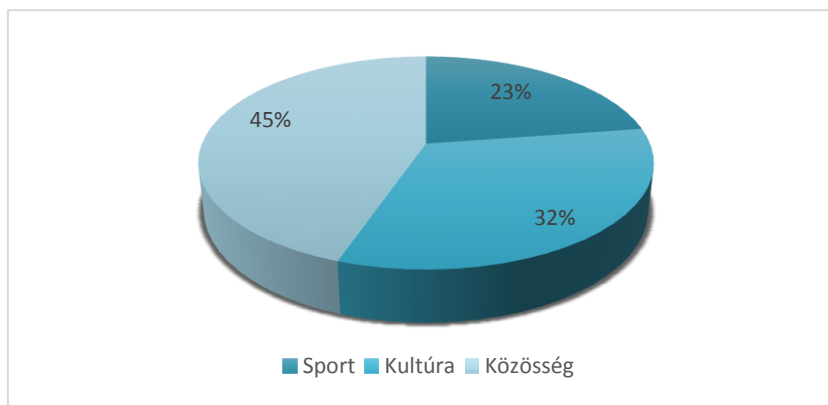
Sport: Klasszikus sportolási tevékenységek (programok) és lehetőségek (helyszínek) megteremtése (ide nem értve a kültéri fitness parkokat, amiket a közösségfejlesztéssel azonosítanak).

Kultúra: Szellemi termékek létrehozása, rendezvényszervezés, hagyományörzés, kiállítás szervezés, könyvestár, látványtár kialakítás és az ezekhez szükséges infrastrukturális háttér megteremtése.

Közösség: Közösségfejlesztés, közösségi és rekreációs terek kialakítása, táboroztatás, közösségi (civil) szolgáltatások biztosítása, tanfolyamszervezés, környezetvédelem.

Mivel jelen konstrukció megvalósítása során gazdaságfejlesztési tevékenység nem támogatott, így azt a költséget nem vizsgálva az alábbiak szerint változik a költségek megoszlása:

2. A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása

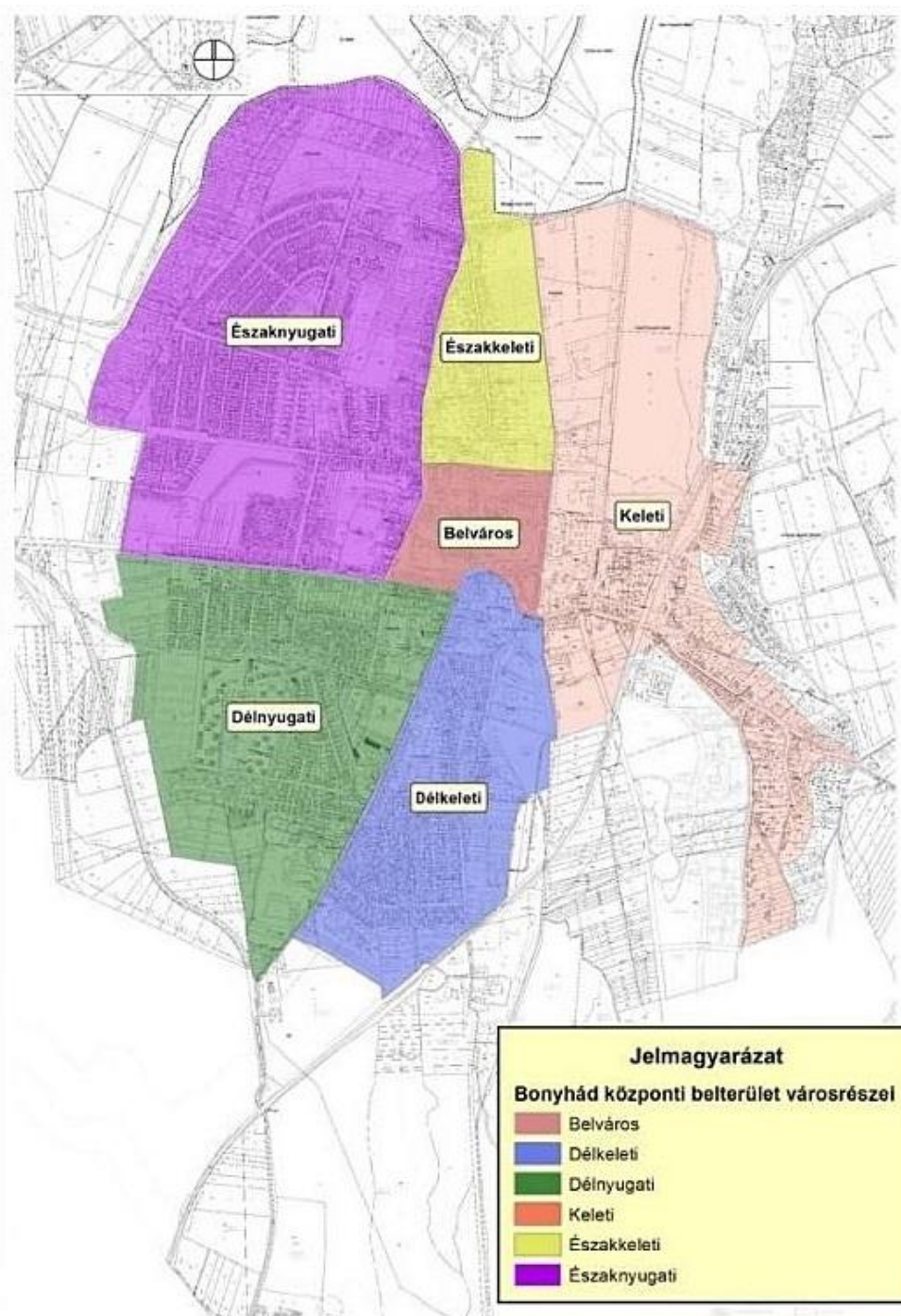
Az akcióterület Bonyhád város teljes közigazgatási területe, mely lakosságszáma 13 741 fő (KSH).

Az akcióterület nincs átfedésben olyan akcióterülettel, melyre LEADER HFS készült!

Az akcióterület bemutatására mellékként csatoljuk Bonyhád Város Integrált településfejlesztési stratégiáját és annak megalapozó dokumentumát!

A Dél-Dunántúli Régióban, Tolna megyében elhelyezkedő Bonyhádi járást 25 település alkotja, a járás székhelye és legnépesebb települése Bonyhád. Ennek megfelelően az összes járási hatókörű igazgatási, oktatási, egészségügyi stb. szervezet is itt található. A város, mint foglalkoztatási központ is szolgál, a közel 5600 foglalkoztatott 40%-a más településekről jár be. A járásszékhely bejáró ingázó létszáma is jelentős, napi 2117 fő. Bonyhádhoz 1 nagyobb és 5 kisebb városrész tartozik: Majos, a legnagyobb, Börzsöny, Alsóbörzsöny, Tabód (németül Taboldsdorf), Tabódszerdahely és Ladomány. További nagyobb városrészek a Szecska és a Fáy András lakótelep.

Az önkormányzat tervezési szempontból hivatalosan tizennégy városrészt határozott meg. Szerkezetileg, városképi arculatában, karakterében és területhasználati jellemzőik alapján ezek nyolc bonyhádi városrészbe vonhatók össze:

Az akcióterület térképi bemutatása (nem teljes körű)

A város lakosságának jelentős részét érintő fejlesztések érdekében a CLLD eszköz megvalósításához széles körű, több szegmensű összefogás generálódott, melynek alapja a korábbi együttműködések a település önkormányzata, a civil szektor szereplői és a helyi vállalkozások szereplői közt. Eddigi együttműködés eredménye a nagyon megalapozott **Megvalósíthatósági Tanulmányra épített Integrált Településfejlesztési Stratégia**, és az ezekben megfogalmazottaknak megfelelően előkészített és beadott **közös projektjavaslatok a Széchenyi 2020 időszakban:**

A projekt azonosító száma	A projekt címe	Az igényelt támogatás összege	Az elnyert támogatás összege	A projekt(javaslat) státusza
TOP-1.1.1-15-TL1-2016-0004	Iparterület fejlesztése Bonyhádon	500.000.000 Ft	480.000.000 Ft	Megvalósítása folyamatban.
TOP-1.1.1-15-TL1-2016-0006	Völgységi Ipari Park bővítési lehetőségeinek megteremtése	499.999.999 Ft	300.000.000 Ft	Megvalósítása folyamatban.
TOP-1.3.1-15-TL1-2016-0006	Agrárlogisztikai Központ létesítése Bonyhádon	531.350.240 Ft	450.000.000 Ft	Megvalósítása folyamatban.
TOP-1.2.1-15-TL1-2016-0001	„A Váraljai Parkerdő turisztikai vonzerejének fejlesztése”	331.796.984 Ft	331.796.984 Ft	Megvalósítása folyamatban.
TOP-1.4.1-15-TL1-2016-0001	Férőhelybővítés és infrastrukturális fejlesztés a Bonyhádi Varázskapu Bölcsőde és Óvodában	400.000.000 Ft	350.000.000 Ft	Megvalósítása folyamatban.
TOP-2.1.2-15-TL1-2016-0002	„MIÉNK ITT A TÉR”	600.000.000 Ft	475.000.000 Ft	Megvalósítása folyamatban.
TOP-3.1.1-15-TL1-2016-0002	Fenntartható települési közlekedésfejlesztés Kerékpárút kiépítése Bonyhád központjából az Ipari Parkig	205.000.000 Ft	205.000.000 Ft	Megvalósítása folyamatban.
TOP-3.2.1-15-TL1-2016-00023	A bonyhádi zeneiskola épületének energetikai korszerűsítése	96.000.373 Ft	96.000.373 Ft	Megvalósítása folyamatban.
TOP-3.2.2-15-TL1-2016-00001	Térségi napenergia alapú villamos erőmű létrehozása Bonyhádon	250.000.000 Ft	0 Ft	A projektötletet nem nyert támogatást.
TOP-4.1.1-15-TL1-2016-0003	Egészségügyi szolgáltatóház kialakítása Bonyhád Majos városrészében	100.000.000 Ft	0 Ft	A projektötletet nem nyert támogatást.
TOP-4.2.1-15-TL1-2016-0001	Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának és szolgáltatásainak fejlesztése Bonyhádon	150.000.000 Ft	150.000.000 Ft	Megvalósítása folyamatban.
TOP-5.1.2-15-TL1-2016-00001	Bonyhád járási foglalkoztatási paktum - foglalkoztatás fejlesztése a Bonyhádi járásban	250.000.000 Ft	250.000.000 Ft	Megvalósítása folyamatban.
TOP-7.1.1-16-2017-00102	Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösség-szervezés - A BONYHÁDI HELYI KÖZÖSSÉG HKFS MEGVALÓSÍTÁSA	500.000.000 Ft	250.000.000 Ft	Megvalósítása folyamatban.

(Forrás: Bonyhád Város Önkormányzata, saját szerkesztés)

Az **integrált településfejlesztési stratégia** – a településfejlesztési koncepcióval és az Európa 2020 stratégiával összhangban – Bonyhád 2020-ig elérni kívánt fejlesztési céljait határozza meg. Az e dokumentumban megfogalmazott jövőkép: Bonyhád egy **élhető** város, ahol a **hagyományok ápolása és a környezet védelme** mellett **dinamikus, fejlődő** gazdaság, **innovatív települési környezet** és a **fenntarthatóság** alapelvei is érvényesülhetnek.

A hosszú távú, sikeres fejlődési pálya érdekében Bonyhád város a fejlődés három pillérét határozza meg, ezek mindegyike külön is jelentőséggel bír, harmonikus és párhuzamos növekedésük esetében azonban a város jövőképe megvalósulhat. A város hosszú távon kiegyensúlyozott, versenyképes gazdasággal és magas foglalkoztatással rendelkezik. Egyaránt épít termelési és **kulturális hagyományaira**, de nem hagyja figyelmen kívül a **megújulásra való képességet, az innovatív termelési módokat. Kiemelkedő kulturális hagyományaira, épített környezetére, a természeti értékekre**, valamint a **rekreációs lehetőségekre alapozva a város turizmusa is fellendülhet**. Mint foglalkoztatási központ, Bonyhád szolgáltatásai és a terciér szektor is megerősödik. A lakosság élelmézeése kiemelt szempont lehet, így a kiváló

termőföldekre alapuló mezőgazdaság innovatív termelési módokkal való ellátása szintén fontos iránya a gazdaság fejlesztésének. Mindezt új vállalkozások alapításával ösztönözheti a város. A település **megújul, fenntartható környezet és élhetőség** jellemzi, komfortos város alakul ki megfelelő, **jó minőségű közszolgáltatásokkal**. Bonyhád törekszik energiaszükségletének saját erőforrásokból történő előállítására, az ehhez szükséges feltételek megteremtésére és a megújulóenergiák fokozott használatára. **Az épített környezet rehabilitációjával a település városias jellege erősödik, zöldfelületeinek növelésével egyre élhetőbbé válik.**

A minőségi ellátási rendszer az **időskorú lakosság gondozásában** is megnyilvánul, a csoport életkörülményei javulnak. A minőségi közszolgáltatások, a magas színvonalú oktatás, a **komfortos városi környezet mérsékli a város népességvesztését**. A **város központi funkcióinak erősítésével** nem csak saját, de a vonzáskörzetében elhelyezkedő települések népességének életminőségén is javíthat. A városias jelleghez hozzátartozik az erős központi szerepkör, az ingázás központként hosszútávon ez jelentős fejlődési irány lehet. A közlekedési kapcsolatok minőségének javítása, számuk növelése is hozzátartozik a központi jelleg erősítéséhez.

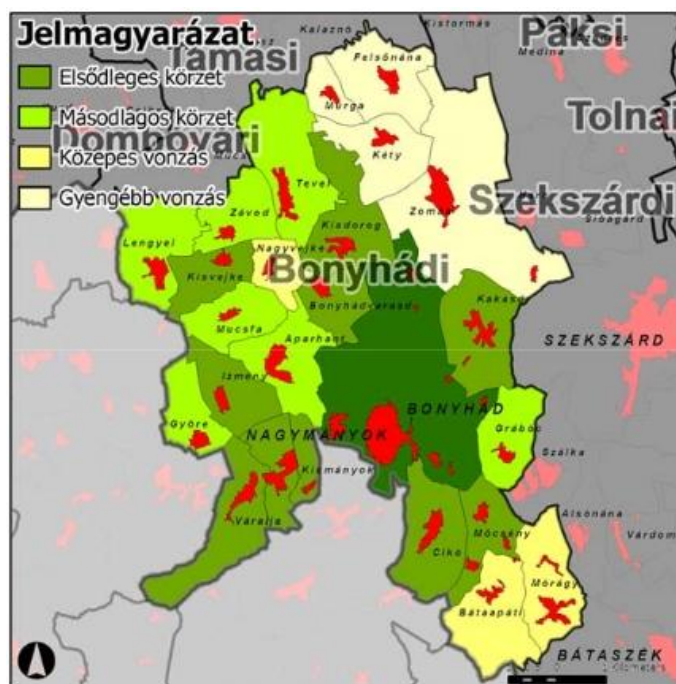
Az **ITS-ben meghatározott tematikus célok** a középtávú városfejlesztési célok mentén kerültek meghatározásra, amelyek főbb beavatkozási területei a gazdaság, a turizmus és az életminőség javítása. A tematikus célok közül a Bonyhádi Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolhatóak az alábbiak:

- **T5 Turisztikai kínálat bővítése az egészséges életmódhoz és a rekreációhoz szükséges infrastruktúra fejlesztésével**
- **T7 Humán infrastruktúra minőségi fejlesztése**
- **T8 Közterületek, műszaki hálózatok karbantartása, fejlesztése**
- **T10 Társadalmi kohézió és a népességmegtartó képesség erősítése, a leszakadó csoportok támogatása**

Ezek kiegészítő hatása egyértelműen alátámasztott az e stratégiában tervezett célokkal és tervezett beavatkozásokkal.

Az elvárt erőforrások rendelkezésre állnak a kívánt időre a stratégia céljainak megvalósításához, a projektek és a helyi pályázatok által megvalósított fejlesztések, programok teljes körű megvalósításához. A megvalósításért felelős alkalmazottakat projektmenedzsmentben referenciákkal rendelkező szakértők is segítik.

Az átlag feletti érdeklődést a 45 belépő és stratégia előkészítésében aktívan közreműködő szervezet is jelzi, személyes interakciókra a HACCS munkatársai folyamatosan rendelkezésre állnak. A tervezést koordináló csoport, munkacsoportok, fórumok a tervezési folyamat kezdete óta tevékenykednek, projektgyűjtő adatlapokat juttattak el a fejlesztési javaslatok konkretizálhatósága érdekében, melyre az idő rövidsége ellenére 47 projektjavaslat terve érkezett be.

Bonyhád komplex vonzáskörzete

(Forrás: Bonyhád Integrált Településfejlesztési Stratégiája; I. kötet: Megalapozó vizsgálat)

3. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése

3.1 Helyzetfeltárás

3.1.1. Térszerkezet specifikumai

A HKFS akcióterülete Bonyhád város teljes közigazgatási területe, mely lakosság száma 13741 fő (KSH). Az önkormányzat tervezési szempontból hivatalosan tizennégy városrészt határozott meg. Szerkezetileg, városképi arculatában, karakterében és területhasználati jellemzőik alapján ezek nyolc bonyhádi városrészbe vonhatók össze. A város szerkezetéből adódóan a központi belterület dominanciája mind kiterjedése mind pedig lakosság száma alapján egyértelmű, ezért az aggregálás utáni 8 városrészből 6 található a központi belterületen.

Városrészek megnevezése		Városrészek jellege
1.	Belváros	központi belterület
2.	Északkeleti városrész	központi belterület
3.	Északnyugati városrész	központi belterület
4.	Délkeleti városrész	központi belterület
5.	Délnyugati városrész	központi belterület
6.	Keleti városrész	központi belterület
7.	Majos	egyéb belterület
8.	Egyéb bel- és külterületek	Tabód, Kistabód, Tabódszerdahely egyéb belterület
9.		Börzsöny, Alsóbörzsöny, Rongyi tanyák egyéb belterület
		Hónigpuszta külterület

10.	Ladomány	egyéb belterület
11.	Bonyhádszerdahely	külterület
12.	Ladomány	egyéb belterület
13.	Volt téglagyári lakóterület	egyéb belterület
14.	Óhegy, egyéb belterület	egyéb belterület
	Összes egyéb külterület	külterület

*Bonyhád városrészeinek ITS szerinti összevonása, illetve jellegük
(Forrás: MVT. 3.3- 1. táblázat; saját szerkesztés)*

Bonyhád tájszerkezetét alapvetően meghatározza a medence jelleg és a város járásban betöltött központi szerepe. A település nagy kiterjedésű határai annak köszönhetőek, hogy a török korban elpusztult szomszédos falvak (Fülöp- Szerdahely, Szent- Iván, Szent- Máriafalva, Szent- Demeter- falva) nem települtek újjá. Bonyhád XVIII. század közepén meginduló fejlődésének mindenekelőtt földrajzi okai vannak. A település „földrajzi kapu” szerepben van, fontos út halad át rajta, az átkelést az ingoványos völgyön, a „Bonyhádi Bozót”- on két jelentős híd (északon a Mérges hídja, keleten a Szent János híd) biztosította. Bonyhádról utak tartottak a szomszédos falvakba. További előnyt jelentett, hogy az 1700- as években számos falura kiterjedő földesúri központ lett. Igazán központi szerepkört Bonyhádnak azonban a közigazgatás adott. 1725- ben a simontornyai tisztújító megyegyűlésen a Dunaföldvári és Simontornyai járás mellé egy harmadik járás felállításáról határoztak. Az „also” avagy „Völgység” járás székhelye Bonyhád lett. A város- és tájszerkezetet a későbbiekben a központi jellegből adódó utak sűrűsödése, a mezőgazdasági tájhasználat, és a később, de annál sikeresebben elinduló ipar határozta meg. A szocializmus idején Bonyhád ipari üzemeit és pénzügyeit államosították és több lépcsőben tsz- esítették a mezőgazdaságot. A közlekedésben a 6. számú fő közlekedési út 1952–1954- ben történt megépülte lett meghatározó Bonyhád életében. A lakásépítések az 1960- as évek elején kezdődtek meg. Először a Béke tér és környéke kezdett épülni, ettől nyugatra épült ki a következő évtizedekben a Fáy lakótelep. A Budai Nagy Antal u. akkori végében Hahner József, neves tsz- elnök építette az első házat, róla neveztek el a környéket Hahner- telepnek. Később egész városrész épült mögé „Szecska”³³ néven. A város belterületén kisajátították a volt Perczel- kastélyok parkjait. A felső kastély körül lakónegyed épült tömbházakkal, a Perczel- kert. Beépült a volt Erzsébet- liget, a Vásártér, az Ifjúsági park környéke. Délkeleti irányban is bővült a város, a 6. sz. főútig, a Schweitzerhof felé. A belterületi változásokat a városmag leromlása, pusztulása jelentette kezdetben. Egyes épületszanalások máig érezhető sebeket hagytak hátra. Ezután megváltozott a szemlélet, felismerték a helyi értékeket. Példamutató rekonstrukciós tevékenység kezdődött, amely máig tart. A városból elszármazott Kráhlings János révén műszaki egyetemisták építészeti felmérést végeztek Bonyhádon és Majoson, ami jelzi Bonyhád kisvárosi értékeit e téren is. Az 1970- es évek életmódváltásával egy időben a város környékén szép hétvégi házak, hobbikertek épültek ki. Ezek közül leghíresebb a széplaki részen lévő, „Gecsemáné” és a Szecska- tó környéke.

A Belvárost (1.) öt városrész veszi körbe, amelyeket a főbb sugárutak (Rákóczi F. u. – Dózsa Gy. u., Gyár u., Perczel M. u. és Kossuth L. u.) választanak el egymástól. A városrészek az égtájokról kapták nevüket: Északkeleti (2.), Északnyugati (3.), Délkeleti (4.), Délnyugati (5.) valamint a Keleti városrész (6.)

A központi belterület városrészei szerepköreik, karakterük és a fejlesztési céljaik alapján is elkülönülnek egymástól. A Belváros magában foglalja a funkciókban és építészeti értékekben gazdag történelmi városmagot. Az Észak-keleti városrészben mind a védett épületek mind pedig a barnaövezetek felújításra szorulnak. A Keleti városrész meghatározó eleme a város fő tengelyét képező 6. sz. főút és a Völgység- patak, a termálfürdőhöz és a Sankoló-tó környékéhez

kapcsolódó fejlesztések erősítik a kiváló közlekedési helyzetű városrész turisztikai, rekreációs szerepkörét. A Délkeleti városrész hagyományosan főleg munkahelyi funkciókat foglal magába, amelyek ma már csak részben kihasználtak (pl. Cipőgyár). A Délnyugati városrész kettős karakterű: egyrészt itt található a Fáy A. utcai lakótelep, másrészt itt is hagyományosan jellemző az ipari szerepkör (pl. Zománcgyár), amely a Bonyhádi Ipari Park révén az utóbbi időben újabb területekkel bővült. Végül a központi belterület Északnyugati városrésze egy frekvenciált kertés házas zöldövezet. A központi belterületen kívül külön részt képez a méreténél fogva is a legjelentősebb külső belterület, Majos (7.). A fentiekén kívül Bonyhádnak vannak egyéb belterületei (Tabód, Kistabód, Tabódszerdahely, Börzsöny, Alsóbörzsöny, Rongyi tanyák, Ladomány, volt téglagyári lakóterület, illetve Óhegy és a város egyéb belterületi részei) és külterületi lakott részei is (Hónigpuszta, Bonyhádszerdahely és az összes egyéb külterület). Kis népességük és viszonylag hasonló szerepkörei miatt indokolt a központi belterületen és Majoson kívüli városrészek egy városrészbe történő összevonása Egyéb bel- és külterületek (8.) néven.

Bonyhád településen a szegregációs mutató 30 százalékos és 35 százalékos határértéke mellett nem található szegregátum, mivel a szegregált területen a magánháztartásokban élők száma pedig nem éri el az 50 főt, emiatt nem tekinthető valódi szegregátumnak, így antiszegregációs program készítésére sincs szükség. Ugyanakkor javasolt e területen a folyamatok nyomon követése, az oktatás, szociális ellátás és a foglalkoztatás területén szükség esetén olyan intézkedések megfogalmazása, melyek megvalósítása csökkentheti a szegregációs területek kialakulásának veszélyét, a szegénység elmélyülését, s egyben a lakosság társadalmi helyzetének javítását.

3.1.2. Környezeti adottságok

Bonyhád Tolna megye déli határán fekszik a Völgyesség központjában. A tájképi szépségekben gazdag, változatos arculatú, sajátos felszínalaktani jellemvonásokkal rendelkező Tolnai-dombság három kistájából áll: Völgyesség, Szekszárdi-dombság, Tolnai-hegyhát. A völgyesség központja.

A Völgyesség központját bárhonnán megközelítve, a dombtetőkről a löszös domborokkal övezett, napfényben gazdag Bonyhádi-medence festői képe tárul elénk. A tájat változatos löszformák: dolinák, szakadékok és mélyutak jellemzik. Kisebb-nagyobb vízfolyásokban is gazdag. A vizekhez régen malmok csatlakoztak, ennek emlékét őrzik a földrajzi nevek: Malom-árok, Malmok stb. A Majosi-árok, a Rák-patak és a Völgyességi-patak vízfolyásainak felhasználásával halastavak, záportározók sora létesült.

A járást 25 település alkotja, ebből tíz település – a járás délnyugati részében, illetve Bonyhád szomszédságában – tartozik a város elsődleges vonzáskörzetébe. Ezek a települések majd minden szempontból – igazgatás, foglalkoztatás, lakossági ellátás, kiskereskedelem stb. – Bonyháddal integrálódnak. Ezen kívül a járás hét távolabbi települése alkot egy gyengébben vonzott, másodlagos övet, zömében a járás nyugati részén. A járás délkeleti és különösen az északi periferiáján viszont már gyengül a járásszékhely vonzása, amelyekre több szempontból már a tőlük jól elérhető Szekszárd is gravitációs hatást gyakorol. Bonyhád járáson túlmutató kisugárzása viszont viszonylag gyenge, a járáson kívül csak 4 falu van, amelyeknek bizonyos igazgatási funkció tekintetében Bonyhád a központja.

Bonyhád nagyobb része a Völgyesség részét képező Bonyhádi-medencében található, míg a keleti külterületei már a Szekszárdi-dombsághoz tartoznak. A tájat változatos löszformák: dolinák, szakadékok és mélyutak jellemzik. Kisebb-nagyobb vízfolyásokban is gazdag, a Majosi-árok, a Rák-patak és a Völgyességi-patak vízfolyásainak felhasználásával halastavak, záportározók sora létesült. A dombsági erősen felszabdalt felszíneken változatos mezo- és mikroklimák jöttek létre, átmenetet jelentve az alföldi kontinentális és a dél-dunántúli mérsékelt meleg, mérsékelt nedves éghajlat között. Kialakulásukhoz a domborzat mellett a talajadottságok, a növényzet és a

vízfelületek is hozzájárultak. Az erdőszűcség foka az országos átlagnak megfelelő, 20 százalékos, főként őshonos tölgyesek, illetve felerésztt ültetett fenyvesek és akácok találhatók itt, melyek vadban igen gazdagok. A település tájkép- és természetvédelmi szempontból gazdagnak mondható.

A település szerkezete történelmi meghatározottságú: a város központi belterülete körül elhelyezkedő kiterjedt külterületet elszórtan kisebb belterületi részek tagolják. A Széchényi, Szabadság és Vörösmarty tér füzérszerű elhelyezkedése hozza létre az ún. térfüzéres szerkezetet, amely ma kereskedelmi–ipari funkciókkal rendelkezik. Jelentős hosszanti tengely a Perczel M. u., amelyen a Perczelek kúriái és a családhoz tartozó épületek sorakoznak. A belső városrészek egyik fő problémája a slumosodás, amely elsősorban a város értékei közé tartozó értékes műemlék jellegű állományt érinti, ez pedig a turizmusra is negatív hatást gyakorolhat. A frekvenciált helyen lévő épületek közül nagymértékű felújításra szorul például a Perczel M. u. 9. (volt Aranysas Gyógyszertár) épülete, illetve a korábban leánykollégiumként működő Perczel kúria (Perczel M. u. 44.), de szintén égető szükség lenne a Táncsics M. utcában található neológ zsinagóga felújítására is.

Bonyhád, bár gyorsforgalmi úttal még nem rendelkezik, a 6. sz. főút és a megyeszékhely közelsége miatt kedvező helyzetben van. A közösségi közlekedés a távolsági és helyközi autóbuszjáratokra épül a vasút helyett. Ennek oka, hogy az autóbuszállomás a városközpontban, míg a vasútállomás a város határában helyezkedik el, valamint a főút jobb kapcsolatot biztosít, mint a regionális vasút. A kerékpáros infrastruktúra rendkívül hiányos, ugyanis a városban mindössze egy, Majos városrészt Bonyháddal összekötő kerékpárút szakasz található, igaz, ez a tervek szerint bővíteni fog a következő években. Bonyhád egész területén ingyenes a parkolás, de a Szabadság téren 60 perces időkorláthoz kötött. A parkolók száma folyamatosan bővíti, ezért kapacitásproblémák egyre kevésbé jelentkeznek. A közparkok viszonylag kis területűek, elszórtva helyezkednek el, ezeknél, a közösségi funkciók nagyobb kihasználása érdekében szükséges infrastruktúrákat fejleszteni.

Bonyhád közigazgatási területén egyaránt található nemzetközi, országos és helyi védett, illetve védelemre érdemes természeti területek, értékek. Országosan védett, illetve védelemre tervezett természeti értékek egyes részei az országos ökológiai hálózat részét képezik. Az országos területrendezési tervben megállapított övezet, amelybe az országos jelentőségű természetes és természetközeli területek, valamint az azok között kapcsolatot teremtő ökológiai folyosók egységes, összefüggő rendszere tartozik, és amelynek részei a magterületek, az ökológiai folyosók és a pufferterületek.

Helyi természetvédelmi oltalom alatt álló területek, emlékek Bonyhád Város Önkormányzata 12/2013. (V. 31.) önkormányzati rendelete az épített és természeti környezet helyi védelméről tartalmazza a település helyi védelem alatt álló értékeit.

A jelenleg hatályos az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet szerint Bonyhád közigazgatási területének egy része a Natura 2000-es hálózatba tartozó kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (HUDD20011 – Szekszárdi- dombvidék).

A városon belül sok zöldfelület található, a 32 közpark közül 2 védett, összes területük mintegy 123 ezer négyzetméter. Az egy főre jutó ellátottság a helyi viszonyok között átlagosnak mondható 9 m²/fő, de a közparkok nagyon szétagoltak, és még a közeliek között sincs megfelelő kapcsolat kiépítve, ez mindenképpen fejlesztésre szorul. A zöldfelületi rendszer legnagyobb problémája, hogy a közparkok nagyon szétagoltak, és még a közeliek között sincs megfelelő kapcsolat kiépítve. A zöldfelületi rendszer elemei egyértelműen fejlesztésre szorulnak annak érdekében, hogy a mai kor igényeit kielégítő városi rekreációs terekként funkcionálhassanak.

3.1.3. Kulturális erőforrások

Történelmi visszatekintés

A Völgységben eddig feltárt régészeti leletek sokasága bizonyítja, hogy a térség kedvező fekvése évezredek óta vonzotta a különböző ókori népeket („bonyhádi balta”, kelta agyagedények, bronzkori fegyverek, római pénzek, avar sírok). A letelepedés folyamatossága a magyar államalapítás óta töretlen.

Bonyhád a Dél-Dunántúlon, Tolna megyében található. A város a hatos út Pécs és Szekszárd közé eső szakaszán fekszik. A Völgység fővárosa, a tájegység neve magáért beszél.

Bonyhád város neve személynév eredetű. Benne Szent István egyik unokatestvérének, Gyula fiának, Bonyhának a neve rejlik. Másolatban fennmaradt oklevélben olvasható először 1309-ben, mint Bohman, Bohmány. A török alatt többnyire Bonyhan néven szerepelt. 1554-ben 12 család adózott innen. A török kiűzését követően Bonyha néven ismert, az un. nádasdi kerületből. 1683 után, a 150 éves török uralmat követően a Völgység falvai nagyrészt elnéptelenedtek, 1700-ig pusztahely. 1702-ben utoljára nevezik hol Bonikának, hol Bonyhádnak.

Első lakosai a fokozatosan visszatérő magyar népesség voltak. Észak-Magyarországból is érkeztek családok a török elől menekülve, itt keresve menedéket.

1702-től már lakott, adózott. 1717-ben lakói megszöktek, néhány éven keresztül lakatlan. Azután ismét újratelepült. 1720-ban érkeznek első telepesei református magyarok. Az évtized végén már tucatnyi magyar családot találunk lakói között.

Az első németeket Kun Ferenc földesúr hívta ide, és 1724. augusztus 1-jén kötött velük letelepedési szerződést. Bonyhád újratelepítésére jellemző, hogy 1728-ban 42 magyar és 15 német család lakta, a következő két évtizedben azonban jelentős változásra került sor. A vallási türelmetlenség miatt a magyarok száma csökkent, újabb telepítések révén viszont nőtt a németeké.

„Tolnában a magyarság olyan fogyásnak és olvadásnak indult, mint tavasszal a hó. Itt-ott egy folt, egy szigetecske még ellenáll, de sorsa nem lehet kétséges. Az olvadó, eltűnő magyarság helyén frissen, erőből duzzadóan rajzanak és kanyarognak a németiség előretörését jelző vonalak.” - írta később Illyés Gyula.

A Völgység vegyes népességű tájékká vált, négy etnikum és öt vallás adta meg a környék sajátos karakterét. A magyar és szerb lakosság nem volt elég az újratelepítéshez, így németeknek, sváboknak adtak letelepedési lehetőséget a birtokosok. Az egyes falvakba azonos vallásúakat telepítettek. A későbbi telepeshullámok más-más régiókból érkeztek, így német nyelvjárásuk is különbözött.

A XVIII. század közepén Bonyhád két évszázadon át meghatározóan német és zsidó jellegű volt. A lélekszám folyamatosan nőtt.

1782. július 5-én mezővárosi privilégiumot és vásártartási jogot kapott József császártól. Ekkor már mintegy 400 zsidó lakosa volt a településnek, akik kereskedelemmel foglalkoztak. A XVIII. század utolsó két évtizede fejlődést hozott.

Az 1786-os népszámláláson 3000 lélek élt itt.

1820-ban már 4709-en laktak itt, a vallási megoszlás: 1631 zsidó, 1586 katolikus, 1132 evangélikus, 360 református. A város ekkor már tíz utcával rendelkezett.

A vegyes lakosú falvakban, úgy, mint Bonyhádon kialakultak elkülönített településrészek: Magyar-Bonyhád, Német-Bonyhád és Zsidó-rész.

Bonyhád meginduló fejlődését (XVIII. század) elsősorban földrajzi fekvésének köszönhetette. A „kapu” szerepét töltötte be: fontos út haladt át rajta és rendelkezett két híddal is, ami az átkelést tette lehetővé az ingoványos területen, a „bonyhádi bozótton”. A falu területét növelte az is, hogy a környező települések nem népesültek újra. Kereskedelmi fellendülését pedig a Perczeleknek

(Perczel II. Gábor 1774-1856) köszönhette azzal, hogy befogadták a zsidókat, felismerve azok kitűnő érzéküket a kereskedelemhez, támogatva azok üzleti tevékenységét.

A betelepült zsidóság több szinten űzte a kereskedelmet. Házalásuk a földesurakat és a jobbágyokat felesleg előállítására ösztönözte. Ezzel kezdetét vette a gazdasági fejlődés következő lépcsőfoka: az áruterelés.

A dimbes-dombos vidék gabonatermesztésre kevésbé volt alkalmas. A német parasztság a piaci viszonyokhoz jobban alkalmazkodva dohány és szőlő termesztésével foglalkozott.

Így az első pénzszerző növény a dohány lett. Két emberöltőn át rendkívüli jelentőségű volt Bonyhádon. Az állami dohánymonopólium elrendelése után (1851) maradt a szőlőművelés, a bor jó piaci lehetőségeket kínált.

Az 1880-as években jelent meg a filoxéra. A filoxéra sokkja nemcsak a szőlőtermesztést vetette vissza, hanem kivándorlási hullámot is gerjesztett. A károk rendbe hozása során régi borvidékek keltek életre.

Az állattenyésztés Bonyhád hírnevét az 1800-as évek végén alapozta meg. Kitűnő, hármas hasznosítású, pirostarka szarvasmarha állományt tenyésztettek ki.

A tenyésztés körülményei, múltja nem teljesen tisztázódott napjainkig. Feltevések szerint a szarvasmarha az első német parasztsággal érkezhettek, de már most ellentmondásba keveredünk, hiszen a telepések földszerzés reményében érkeztek. Ilyen mérvű szegénység mellett nem valószínű, hogy teheneket hoztak volna magukkal. Viszont az állattenyésztésben való jártasságuk megemlítendő. Szorgalmuk is elengedhetetlen volt a tenyésztéssel kapcsolatos munkák elvégzéséhez.

Ennek a szakértelemnek és hangyaszorgalomnak köszönhette a „bonyhádi tájfajta” azt az országos elismerést, amit az 1890-es bécsi mezőgazdasági, majd 1896. évi budapesti millenáris kiállításon nyert el.

Az iparosodás az 1840-es évek végén kezdődött. A Kohn család növényi olajgyárat alapított, 1863-ban megkezdte működését az első hengermalom. A 90-es években a szeszgyárat gőzmalommá alakították. A villamos energia megjelenése felgyorsította a gyáralapítást. Tolna megyében először Bonyhádon gyulladt ki a villany 1902. május 31-én Forberger László bonyhádi áramfejlesztő magánvállalkozásának köszönhetően.

Az 1989-es békés rendszerváltással a város történetének újabb szakasza kezdődött. A Bonyhád Városi Kórház-Rendelőintézet Tolna megye déli részének kb. 35-40 ezer fős lakosságát látja el.

Az 1980-as évek óta folyik az intézmények rekonstrukciója és átszervezése.

Bonyhád a több nyelvű, vallású és szokású lakosságának feszültségeit és ellentéteit fokozatosan eggyé olvasztotta. A lokálpatriotizmust növelte a nagyközség várossá nyilvánítása. A lakosság közérzetét javították az utóbbi két évtized sikerei (vízmű, új lakótelep, autóbusz-pályaudvar, új szakrendelő, új művelődési központ, gázvezeték, köztéri szobrok, múzeum, telefonhálózat stb.) Majos és Tabód községek Bonyháddal csatlakozásával a lakosság lélekszáma ma megközelíti a 15000 főt.

Kulturális intézmény- és szervezetrendszer

A Völgységben élő népcsoportok adják a térség jellegzetes, sokszínű arculatát. A németek, a bukovinai székelyek és a felvidéki magyarok népi kultúráját ma is őrzik az itt élő lakosok és a néprajzzal foglalkozó szakemberek, nagy figyelmet fordítva a hagyományőrzésre, az értékek ápolására. „Ehhez hasonló, „etnikai sokszínűséget”, sok, különböző eredetű, felekezetű és nyelvű népcsoport együttélését nemigen találunk Európában vidéken, falvakban. A nemzetiségi sokszínűség a kulturális rendezvények tekintetében is megmutatkozik, számos testvérvárossal élő kapcsolat működik és országhatáron túlnyúló, nemzetközi fesztivál is évente megrendezésre kerül.

Művelődési intézmények:

- Vörösmarty Mihály Általános Művelődési Központ
- Solymár Imre Városi Könyvtár
- Völgységi Múzeum

A múzeum teljeskörű korszerűsítése megtörtént, a HKFS egyik fő fejlesztési prioritása a Könyvtár infrastrukturális korszerűsítése, és közösségi programokkal való feltöltésének támogatása, mely már az ITP-ben is nevesítésre került.

Bonyhád művelődési intézményei, mint nyilvános települési művelődési intézmények, az információs esélyegyenlőség és a demokrácia helyei. A tudásalapú társadalom alapintézményeiként feladatuk az, hogy mindenki számára biztosítsák a szabad, korlátozás nélküli hozzáférést a művelődéshez, a kultúrához, a szórakozáshoz. Céljuk, hogy minőségi és korszerű szolgáltatásaikkal, a település szellemi életének, közéletének információs központjává válják, hogy tevékenységükkel egyszerre szólítsák meg a felnőtt és a gyermek korosztályt, programjaikkal gazdagítsák a település életét.

A művelődési intézmények küldetésüket folyamatosan bővülő, az igényeknek megfelelő szolgáltatásokkal és munkatársainak szakmai felkészültségével valósítják meg. Ezek segítségével támogatni kívánják:

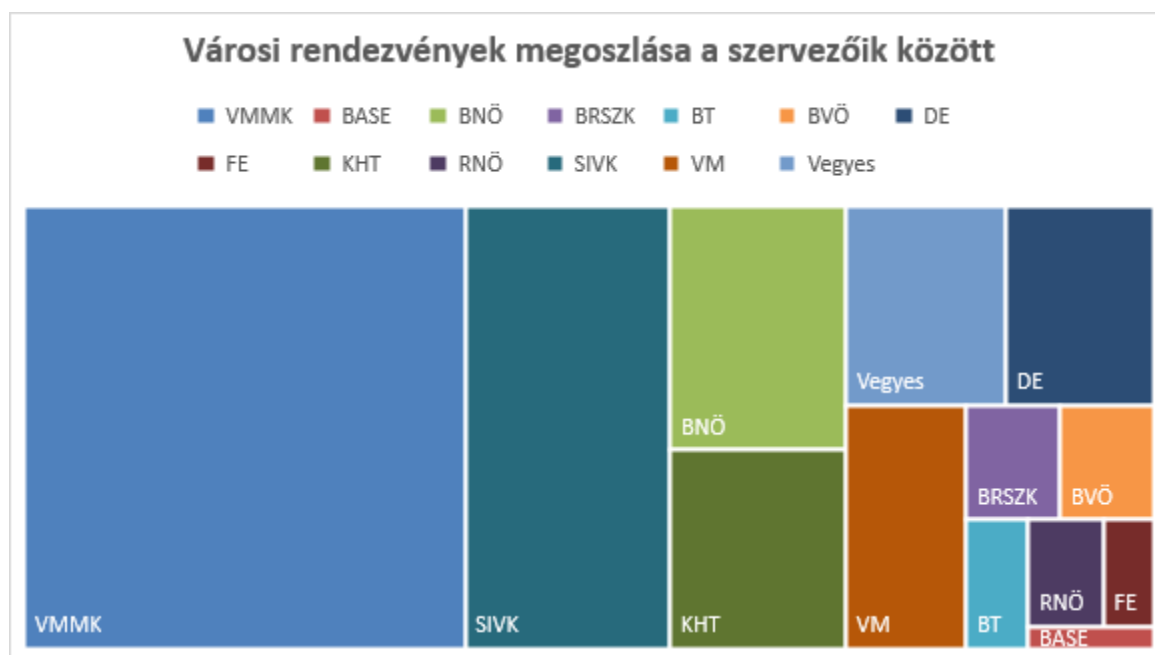
- a színvonalas művelődést,
- a helyi kulturális, művelődési élet kiterjesztését,
- a hagyományos művelődési feladatok ellátását,
- a tradicionális kulturális rendezvényeket,
- a helyi kulturális élet és művelődés széleskörű országos és nemzetközi megismertetését,
- az új, ígéretes tehetségeket, illetve kezdeményezéseket, a korábbi értékek, hagyományok, stb. ápolását,
- a helyi alkotók, művészek munkáját, megjelenési lehetőségeit,
- az ifjúsági szabadidős foglalkozásokat,
- a helyi kulturális légkör megteremtését,
- az életen át tartó tanulást,
- az oktatás különböző szintjein tanulókat,
- a gyermekek olvasóvá nevelését,
- a közéletben való részvételhez szükséges állampolgári tudnivalók megismertetését,
- és végül, de nem utolsó sorban a gazdaság, a kultúra, a tudomány és a művészet kérdéseiben való eligazodáshoz szükséges információk és tudásanyag közvetítését.

Kulturális programok

A városban számos kulturális rendezvény kerül megrendezésre széles szakmai palettán. A 2018. évi rendezvénynaplótár (www.bonyhad.hu) alapján az idei évben mintegy 187 rendezvény kerül megrendezésre, mely mutatja, hogy a sokszínű bonyhádi közösség hagyományait méltón őrzi és ápolja.

A rendezvények között kiemelkedő jelentősége van a sokadik alkalommal Bonyhád testvértelepüléseivel közösen megrendezett Tarka Marhafesztiválnak, mely már a település határain túlnyúló, országos vagy nemzetközi hatókörű.

A lenti grafikonból jól látszik, hogy a bonyhádi kulturális élet fő szervezői a Vörösmarty Mihály Művelődési Központ és a Solymár Imre Városi Könyvtár, de aktívan részt vesznek a város intézményei és a civil szervezetek is.

BASE	Bonyhádi Airsoft Sportegyesület
BRSZK	Bonyhádi Röplabdás és Szabadidő Klub
VMMK	Vörösmarty Mihály Művelődési Központ
BNÖ	Bonyhádi Német Önkormányzat
RNÖ	Roma Nemzetiségi Önkormányzat
VM	Völgysegi Múzeum
SIVK	Solymár Imre Városi Könyvtár
ACB	Atlétikai Klub Bonyhád
DE	Dobogó Egyesület
BBSE	Bonyhád-Börzsöny SE
KTH	Kép-Tár-Ház
FE	Felvidékiek Egyesülete
BT	Bonyhádi Termálfürdő

3.1.4. Közszolgáltatások

Bonyhád Város Önkormányzata a Szervezeti és Működési Szabályzat 6. függelékében foglaltak szerint a következő intézmények fenntartását, működtetését látja el, vagy vállal benne szerepet.

Kormányzati, közszolgáltatási intézmények:

- Bonyhád Város Önkormányzata közszolgáltatási intézményei
- Bonyhádi Közös Önkormányzati Hivatal

Köznevelési intézmények:

- Bonyhádi Varázskapu Bölcsőde és Óvoda (Fenntartó: Bonyhád Város Önkormányzata)
- Bonyhádi Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola (Fenntartó: Tamási Tankerületi Központ)
- Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium, Kollégium és Általános Iskola (Fenntartó: Magyarországi Evangélikus Egyház)

Művelődési intézmények:

- Vörösmarty Mihály Általános Művelődési Központ
- Solymár Imre Városi Könyvtár
- Völgységi Múzeum

Egészségügyi és szociális intézmények:

- Szociális Alapszolgáltatási Központként működő Gondozási Központ (A Völgységi Önkormányzatok szociális és gyermekjóléti feladatok ellátására és intézmény fenntartására önálló jogi személyiséggel rendelkező társulás létrehozásáról állapotok meg.)
 - o Család- és Gyermekjóléti Központ
 - o Család- és Gyermekjóléti Szolgálat:
 - o Közösségi Pszichiátriai Ellátás
- Bonyhádi Kórház és Rendelőintézet

Egyéb:

- Gazdasági Ellátó Szervezet (GESZ)
- Bonyhádi Sportcentrum

Közművek

A korábbi fejlesztések eredményeként Bonyhád belterületén az ivóvíz ellátottság teljes körű és az északi vízbázis kiépítésével a szolgáltatás is biztonságossá vált. A mára kialakított rendszerek folyamatos fejlesztése révén az ivóvíz minősége mindenben megfelel a minőségi követelményeknek, és mennyiségi szempontból is kielégíti az igényeket. A város szennyvízkozmű hálózattal és szennyvíztisztítóval rendelkezik. A szennyvíztisztító telep régebbi részei felújításra szorulnak az infrastruktúra elöregedése és a tisztítási fokozatok elégtelensége miatt. Jelenleg a szennyvíztisztító telep megújítása a KEHOP-2.2.4 – Szennyvíz-elvezetés és –tisztítás, szennyvízkezelés megvalósítása forrásból a Nemzeti Fejlesztési Programiroda közreműködésével folyamatban van.

A város peremterületei nincsenek bekötve a szennyvízhálózatba, de a nagy távolság, illetve a domborzati adottságok miatt ez nem is lenne gazdaságos, ugyanakkor a külön-külön kialakítandó kis víztisztítók megépítése sem indokolt.

A város több pontján az elkülönített rendszer ellenére a csapadékvíz a szennyvízcsatornába kerül. Ezzel egyrészt a szennyvíztisztító telepet plusz hidraulikai terhelés éri, másrészt a csapadékvízzel dúsult szennyvíz közterületeket áraszthat el intenzív, nagy mennyiségű csapadékhullás esetén.

Az energiaellátásban a gázvezetékek kiépítése teljes körű, csakúgy, mint a villamosenergiaellátásé. A távhőszolgáltatást az elmúlt években fejlesztették, de az energiatermelést a jövőben geotermikus energiára alapozva célszerű megoldani. A megújuló energiák közül még a napenergia napelemekkel való hasznosítása az a fejlesztés, amelynek szélesebb körű hasznosítása várható a városban.

3.1.5. A társadalom állapota

Bonyhád Tolna megye negyedik legnépesebb városa, ahol az országos tendenciáknak megfelelően évről évre csökken a lakosság létszáma. Ez a csökkenés mind a természetes fogyásra, mind pedig a negatív vándorlási egyenlegre visszavezethető.

A lakosság kor szerinti összetételének vizsgálatakor megállapítható, hogy 2001. évben a település öregedési indexe 159,2 % volt, ami azt jelenti, hogy a 0-14 éves korú állandó lakosok száma kisebb volt, mint a 65 év feletti állandó lakosok száma, azaz a település népességszerkezete elöregedő volt.

A 2011. évet vizsgálva az öregedési indexe javulást mutatott, pusztán lecsökkent 141,0 %-ra, vagyis a 65 év felettek száma továbbra is meghaladja a 0-14 évesek számát, azaz a település népességszerkezete még mindig elöregedő.

A 2016. évet vizsgálva az öregedési indexe a korábbi javulásból ismért negatív irányba változott, pusztán lecsökkent 164,56,0 %-ra, vagyis a 65 év felettek száma továbbra is meghaladja a 0-14 évesek számát, azaz a település népességszerkezete még mindig elöregedő.

Évszám	Lakónépesség száma (fő)	Ebből: 0-14 évesek (fiatalok) száma (fő)	Ebből: 65 éves és ennél idősebbek száma (fő)	Öregedési index
2014.	13471	1764	2700	153,06 %
2015.	13322	1739	2773	159,46 %
2016.	13210	1724	2837	164,56 %

Területegység: Bonyhád; A 2017. évi adat még nem áll rendelkezésre.

(Forrás: TeIR, saját szerkesztés)

A háztartások vizsgálata során megállapítható, hogy Bonyhádön a házaspárok, illetve élettársi kapcsolatban élő háztartások aránya jóval magasabb, ebből következően pedig az egyszülős háztartások aránya jelentősen alacsonyabb, mint a járásban vagy országosan (vagy a megye járásszékhelyein), amely kedvező tendenciát jelent. A házasságkötések száma az elmúlt években jelentősen meghaladta a válások számát, amely a gyermekvállalás növekedését is jelentené, ám az élve születések száma továbbra is ingadozó a településen.

Évszám	Házasságkötések száma (db)	Válások száma (db)	Élve születések száma (fő)
2014.	64	25	115
2015.	63	24	95
2016.	76	29	103

Területegység: Bonyhád; A 2017. évi adat még nem áll rendelkezésre.

(Forrás: TeIR, saját szerkesztés)

Bonyhádön a magyar mellett két jelentősebb nemzetiség, a német és cigány van jelen nagyobb arányban. Amíg azonban a magukat német nemzetiségűnek vallók száma 2001-hez képest csupán 11 százalékkal, addig a cigányok létszáma 80 százalékkal növekedett meg.

Bonyhád a foglalkoztatottság tekintetében hasonló helyzetű, mint járása településeinek többsége. A 2011-es népszámlálási adatok alapján a teljes népesség 38 százaléka foglalkoztatott és a munkanélküliek aránya 4 százalék. Ez utóbbi mutató esetében enyhe csökkenés állt be 2001-hez viszonyítva (1,2 százalék). 2009 és 2014 között az ÁFSZ adatai is megerősítik a munkanélküliek arányában bekövetkezett javulást. Mindezeknek megfelelően a város még mindig a kedvező foglalkoztatottságú települések közé tartozik, habár a járáson belül, illetve a megye többi járásszékhelye tekintetében kedvezőtlen a háztartásokra jutó alacsonyabb foglalkoztatottsági arány, amely inkább az országos és a megyei átlaghoz igazodik.

Bonyhádön, Tolna megye többi járásszékhelyéhez viszonyítva valamivel alacsonyabb jövedelmet realizálnak a munkavállalók. A város a saját járásán belül viszont az egyik leggazdagabb település. Általános tendencia, hogy a járás keleti felében fekvő, különösen a jó forgalmi elérhetőségű (6. és 65. sz. főutak menti) települések pozitívabb helyzetűek.

A szolgáltató szektorban a legjelentősebb vállalkozás a Hungária Takaréék.

Évszám	Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	Ebből: Férfi (fő)	Ebből: Nő (fő)
2014.	321	163	158
2015.	289	156	133
2016.	252	119	133
2017.	222	na	na

2018. jan	230	na	na
-----------	-----	----	----

*Területegység: Bonyhád
(Forrás: TeIR, saját szerkesztés)*

Évszám	180 napon túl nyilvántartott álláskeresők száma (fő) (= tartós munkanélküliek)	Ebből: Férfi (fő)	Ebből: Nő (fő)
2014.	162	86	76
2015.	131	68	63
2016.	88	40	48
2017.	40	na	na
2018. jan	46	na	na

*Területegység: Bonyhád
(Forrás: TeIR, saját szerkesztés)*

Évszám	1 éven túl nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	Ebből: Férfi (fő)	Ebből: Nő (fő)
2014.	91	50	41
2015.	72	34	38
2016.	36	18	18

*Területegység: Bonyhád; A 2017. évtől adat nem áll rendelkezésre.
(Forrás: TeIR, saját szerkesztés)*

Bonyhád lakásállományának nagy része az iparfejlesztésekhez kapcsolódóan az 1970-es években épült fel. A város lakásállománya azóta kiegyensúlyozottabban alakult (1980-as évek: 1000, 1990-es évek: 300, 2000-es évek: 400 lakás), az ezredforduló után leginkább a kétezres évek első felére volt jellemző a lakásépítések magasabb száma. A lakóegységek közül sok a négy vagy több szobás ingatlan és a lakások felszereltsége, komfortfokozata is igen kedvező.

Évszám	Lakásállomány (db)	Ebből a négy és több szobás lakások száma (db)	Az év folyamán épített lakások száma (db)
2014.	5572	1866	5
2015.	5574	1869	4
2016.	5585	1877	13

*Területegység: Bonyhád; A 2017. évtől adat nem áll rendelkezésre.
(Forrás: TeIR, saját szerkesztés)*

A térség középiskoláiból a gimnáziumi képzések a legnépszerűbbek, amelynek bázisát a színvonalas képzési struktúra adja. Bonyhád esetén is a komoly presztízsveszteséget és tanulói létszámcsökkenést a szakiskolák élték meg az utóbbi időben. Ennek oka a demográfiai hullámvölgy, amely miatt a merítési lehetőség szűkül. A szakiskolák a folyamat veszteséinek tekinthetők. Ugyanakkor az oktatási, nevelési intézmények korszerűsítése szükséges, hogy hatékonyabb, környezetkímélő technológiák alkalmazásával a fenntartási költségek csökkenjenek, akadálymentesítésükkel mindenki számára elérhetőek legyenek.

Évszám	Óvodai feladatellátási helyek száma (db)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (db)	Gimnáziumi feladatellátási helyek száma (db)
2014.	6	3	2
2015.	6	2	2
2016.	6	2	2

*Területegység: Bonyhád; A 2017. évi adat még nem áll rendelkezésre.
(Forrás: TeIR, saját szerkesztés)*

3.1.6. A gazdaság helyzete

A város gazdasági szerkezetét korábban jellemző ipari túlsúly mára megváltozott, szerepét a szolgáltatások vették át, így a város gazdasága mára több lábbon áll.

A mezőgazdasági vállalkozások nagyobb része inkább a járás kisebb településein található, de a legnagyobb árbevétel és foglalkoztatott létszám a bonyhádi agrárcégeket jellemzi. A mezőgazdaság fontos vállalatai az egykori mezőgazdasági tsz utódjaként fennmaradt Pannónia Mezőgazdasági Zrt. (főleg növénytermesztéssel foglalkozik, de figyelemre méltó a szarvasmarhatartás is), illetve a borkészítéssel és értékesítéssel foglalkozó országos jelentőségű Danubiana Kft. Ugyanakkor a gazdaság diverzifikálása érdekében például egy zöldség- és gyümölcsfeldolgozó üzem megteremtése célszerű lenne.

Bonyhád gazdasági életét a hagyományos iparágakat képviselő zománcgyártás (EmaLion Kft.) és cipőgyártás máig megmaradt, utóbbit 5 vállalkozás is képviseli. A Völgységi Ipari Park (Bonyhád) cégei (közülük a legjelentősebb a SchäferOesterle) várhatóan egyre nagyobb szerepet játszanak mind az adózói, mind pedig a foglalkoztatói körben. Az ipari park két új üzemcsarnokának létesítésével Bonyhád a Völgység első legfontosabb ipari centrumává vált (lásd még Iparterület fejlesztése Bonyhádon; Völgységi Ipari Park bővítési lehetőségeinek megteremtése; Agrárlogisztikai Központ létesítése Bonyhádon projektek). A járás településein ugyanakkor a mikro- és kisvállalkozások dominálnak.

Évszám	Működő vállalkozások száma (GFO 11; GFO 14) (db)	Megszűnt vállalkozások száma (GFO 11; GFO 14) (db)
2014.	933	90
2015.	n.a.	135
2016.	n.a.	94

*Területegység: Bonyhád; A 2017. évi adat még nem áll rendelkezésre.
(Forrás: TeIR, saját szerkesztés)*

A turizmus sem Bonyhádon, sem pedig a járásában még nem képvisel jelentős gazdasági erőt, de a hagyományteremtő jelleggel megtartott rendezvények (Tarka Marha Fesztivál, Hősök Napja, stb.) egyre nagyobb népszerűségnek örvendenek. Ezek fényében célszerű a forrásokat arra összpontosítani, aminek alapján a helyi sajátosságok (élükön a megye természet-, család- és kistelepülésbarát jellegével) és a figyelemkeltő kuriózumok meghatározott szerephez jutnak a komplex szemléletű turisztikai kínálati csomagokon belül, hiszen Tolna megye gazdaságának és társadalmának egyik leghangsúlyosabb kitörési pontja a turizmus.

Fontos teendő, hogy a ma még önállóan, mozaikszerűen megjelenő attrakciókat, rendezvényeket komplex turisztikai termékhalmazzá kell összefűzni. A szálláshelykínálat minőségében igazodik a jelenlegi attrakciókhoz, hosszabb távon azonban a minőségi termékfejlesztés egyik akadálya lehet, így szükség van egy nagyobb kapacitású komfortos üdülőhelyre (lásd még „A Váraljai Parkerdő turisztikai vonzerejének fejlesztése”) a város környékén, amely komplex programokkal várja a turistákat. A gazdasági helyzet bemutatásához tartozik az a tény is, hogy napjainkra az önkormányzat vált a legnagyobb munkáltatóvá.

Évszám	Vendéglátóhelyek száma (db)	Összes kereskedelmi szálláshely	Vendégéjszakák száma a kereskedelmi	Ebből: Külföldiek által eltöltött vendégéjszakák száma
--------	-----------------------------	---------------------------------	-------------------------------------	--

	szállásférőhelyeinek száma, 2014 (db)	szálláshelyeken (db)	a kereskedelmi szálláshelyeken (db)
2014.	77	74	3284
2015.	n.a.	n.a.	n.a.
2016.	n.a.	n.a.	n.a.

*Területegység: Bonyhád; A 2017. évi adat még nem áll rendelkezésre.
(Forrás: TeIR, saját szerkesztés)*

3.2 A HKFS-t érintő tervi előzmények, programok, szolgáltatások

3.2.1 Országos fejlesztési dokumentumok

A CLLD a 2014–2020 közötti EU-s programidőszak új területi integrációs eszköze. Mivel Magyarország Kormánya úgy döntött, hogy élni kíván a CLLD eszköz nyújtotta lehetőségekkel, a releváns országos fejlesztési dokumentumok mindegyike (OFTK, PM, TOP, VP) tervez közösség-vezérelt helyi fejlesztésekkel. A TOP logikájából következően az egyes megyék és települések tervezési dokumentumai is megemlítik az eszközt, mint a helyi fejlesztések lehetséges forrását.

Főbb országos fejlesztési dokumentumok

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) a teljes hazai fejlesztéspolitika kereteit jelöli ki. A Konceptió kettős időtávot használ: egyrészt hosszú távú (2030-ig szóló) fejlesztéspolitikai célokat és elveket, illetve ezekhez kapcsolódó jövőképet határoz meg. Másrészt a hosszú távú célokból kiindulva fejlesztési prioritásokat fogalmaz meg a 2014–2020-as EU-s programidőszak fejlesztéspolitikája számára is.

Bár az OFTK tervezési folyamata részben megelőzte a hazai 2014-2020-as tervezést, a dokumentum röviden megemlíti a CLLD-t, mint a helyi, térségi együttműködésben megvalósuló fejlesztési programok végrehajtásának legfontosabb eszközét. Az OFTK komoly hangsúlyt fektet a CLLD elméleti háttérét adó területiség biztosítására is: a dokumentum az általános célok mellett a hazai fejlesztéspolitika térségi szemléletű specifikus céljait is kijelöli. Az OFTK területi céljain kívül a HKFS elsősorban a dokumentum 5. számú specifikus céljához járul hozzá: egy szolidáris, felelős és összetartó, értékeit ismerő és valló társadalom kialakítása, amelyik képes mind a helyi közösségi, mind a nemzeti szintű megújulásra.

Partnerségi Megállapodás

A Partnerségi Megállapodás (PM) Magyarország 2014 és 2020 közötti uniós finanszírozású fejlesztési programjait stratégiai szinten megalapozó dokumentum, amelyet az EU Bizottsága 2014 szeptemberében hagyott jóvá a Magyarország Kormányával folytatott egyeztetések alapján. A 2014 és 2020 közötti fejlesztési időszak hazai tervezési hierarchiájának csúcán álló dokumentum az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió által orientálva azonosítja Magyarország legfontosabb kihívásait és kitűzi fő középtávú fejlesztési prioritásait. Ezen prioritások összhangban vannak az EU fejlesztési politikáinak 2014–2020-as célkitűzéseivel, így együttesen átfogják az Európai Unió által támogatásra javasolt, az Európa 2020 stratégiából levezetett 11 tematikus célkitűzést (TC) is. A 2014 és 2020 közötti uniós finanszírozású fejlesztési programok ezen tematikus célok mentén jelölik ki a beavatkozási irányvonalait.

A hazai CLLD eszköz a Partnerségi Megállapodásban leírtak alapján elsősorban az Európai Unió 9. számú tematikus célkitűzésének teljesítéséhez, vagyis a társadalmi együttműködés erősítéséhez, illetve a szegénység és a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelemhez járul hozzá. A PM kitér

arra is, hogy a CLLD eszköz keretében sokszínű beavatkozások valósíthatók meg a tematikus célok szinte mindegyikéhez kapcsolódóan. A Partnerségi Megállapodás kijelöli az eszköz hazai alkalmazásának kereteit is.

Terület- és Településfejlesztési Operatív Program

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) az OFTK és a PM által kijelölt ötödik nemzeti fejlesztési prioritás – a gazdasági növekedést segítő helyi és térségi fejlesztések – 2014 és 2020 közötti EU források felhasználásával történő megvalósításának legfontosabb biztosítékát jelentő dokumentum. Az operatív program hatálya az ország Budapesten és Pest megyén kívüli területére (18 megye) terjed ki. A TOP elsődleges célja a térségi, decentralizált gazdaságfejlesztés, ezáltal a foglalkoztatás növelése, a munkavállaló lakosság helyben boldogulásának biztosítása. A program elsősorban az önkormányzatok fejlesztéseire biztosít forrásokat, melyek többségében nem hagyományos pályázati alapon, hanem ún. területi kiválasztási rendszer eljárásrend alapján, kváziprogramalapon hívhatók le. A TOP megvalósításának alapját a megyei területfejlesztési koncepciók és területfejlesztési programok, illetve az integrált településfejlesztési stratégiák képezik. Ezen stratégiai dokumentumokra építve készültek el a TOP fejlesztési prioritásaihoz illeszkedő integrált területi programok.

A CLLD eszköz TOP keretén belül történő alkalmazásának keretrendszerét, így jelen stratégia elkészülésének feltételeit is az operatív program 7. prioritási tengelye (Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések) jelöli ki. A prioritási tengely előírja a jogosult városokban a helyi lakosság, civil szervezetek, vállalkozások és önkormányzatok együttműködésében kísérleti jelleggel megvalósuló, integrált, közösségfejlesztést és helyi identitástudatot elősegítő, elsődlegesen kulturális és közösségi tartalmú, a helyi gazdaság kulturális fejlesztést támogató stratégiák elkészítését. Az eszköz segítségével megvalósuló projektek – a legtöbb TOP-ból finanszírozott fejlesztéssel ellentétben – pályázati alapon kerülnek kiválasztásra.

Külső koherencia, kiegészítő jelleg:

Bonyhád városa rendelkezik azokkal a stratégiai dokumentumokkal, melyekkel megalapozta a 2014-2020-as ciklus fejlesztési elképzeléseit.

Ezek elkészítésekor igazodott az elfogadott operatív programokhoz és a Tolna Megye Integrált Területi Programjához is. Települési és járási szintű esélyegyenlőségi tervhez is kapcsolódnak integrációt célzó programjaink, melyben hátrányos helyzetűeket, fogyatékkal élőköt kívánunk aktívan bevonni a közösség életébe.

TOP Paktum program megvalósításában a bonyhádi járás részt vesz (Bonyhád járási foglalkoztatási paktum – TOP-5.1.2-15-TL1-2016-00001), valamint az EFOP több célkitűzésében is látjuk a kapcsolódás lehetőségét (pl.: EFOP-3.9.1; „Társadalmi innovációk – Új módszerek kidolgozása” című (EFOP-5.2.5-18 kódszámú)).

A Széchenyi 2020 program legfőbb céljai a gazdaságfejlesztés, azon belül is elsősorban a K+F alapú gazdaság fejlesztése, amihez elengedhetetlen a megfelelő felkészültségű, mennyiségű, korú munkavállalói tömeg, amely hiánya és elvándorlása problémát okoz, de a bonyhádi ipari terület koordinált fejlesztésével és vonzó munkahelyek létrehozásával a program megvalósításának sikerében hiszünk..

A GINOP segítségével támogatható a vállalkozások számára a gazdaság fejlődése, melyhez kapcsolódóan a már korábban tapasztalható munkaerőhiány enyhítése jelen stratégia rész célja.

Programjaink hozzájárulnak az életminőség növekedéséhez, és végső soron így támogatjuk a fiatalok helyben maradását, az elvándorlás mértékének csökkentését.

A stratégia beavatkozási területei egyértelműen az élhetőbb, emberközpontú környezet kialakítását célozzák meg, amely a munkahelyen kívüli tartalmas élet biztosítását jelenti.

Képzési, szemléletformálási és prevenciós programokkal a lakosság mentálhigiénés, fizikai állapota és a környezet védelme is javítható, amely szintén elengedhetetlen környezet a GINOP

céljainak megvalósításához. A vállalkozásokon túl támogatni kívánjuk azokat a programokat is, melyek hozzájárulnak a foglalkoztatás növeléséhez (pl. GINOP-5.1.4).

Környezetvédelem és energiahatékonyság területén a KEHOP rendszerhez is kapcsolódik a stratégia, építve a helyben már meglévő erős hagyományokra.

A KEHOP források segítségével várhatóan számos közintézmény képes lesz az energetikai megújulásra. E programot kiegészítik az általunk tervezett, lakosságot célzó szemléletformálási programok (KEHOP-5.2.3).

Az EFOP célul tűzi ki az egészségmegőrzést és prevenciót, mely szintén visszaköszön beavatkozási céljaink között.

A település gazdasági és környezeti fejlődését és a befogadást támogató programok, szolgáltatások közötti összhangot az önkormányzat teremti meg, hiszen a saját TOP fejlesztések megvalósítása során folyamatosan egyeztet a helyi szervezetekkel, lakossággal, gazdasági szereplőkkel (fókuszcsoport egyeztetések és műhelymunkák zajlanak). Ez által a városban működő vállalkozások és egyéb szervezetek is úgy tudják fejlesztéseiket megtervezni, hogy a források a legmagasabb szinten hasznosulhassanak.

3.2.2 Megyei és térségi fejlesztési dokumentum

Tolna Megye Integrált Területi Programja¹

A Tolna Megye Integrált Területi Programja a TOP fentebb bemutatásra került decentralizált tervezési logikája alapján készült el. A dokumentum stratégiai és programszinten is kijelöli a megye településeinek fő fejlesztési irányait, melyben hangsúlyosan megjelenik:

- az elvándorlás és a természetes népességfogyás mérséklése, megállítása rövid- és középtávon egyaránt
- a gazdaságfejlesztése, a foglalkoztatás javítása, a vidékfejlesztés és a közszolgáltatások fejlesztése
- a valódi helyi közösség kialakítása, a helyi identitás erősítése, a lakossági programok szervezése és a közös élmények átélése.

Összefoglalva a stratégiai célok mindegyike egy jó egymásért tenni akaró, együttműködő közösség kialakítását irányozzák meg, ami minden hosszú távú gazdasági fejlődés alapja, a helyi értékek megőrzésének biztosítója.

Tolna Megye Integrált Területi Programjának főbb céljai

1. cél: Fenntartható gazdaság- és turizmusfejlesztés, munkahelyteremtés Tolna megye gazdasága vegyes képet mutat: a megye keleti felén az atomerőmű és az autópálya hatása is érzékelhető, míg a nyugati kistérségekben a mezőgazdaság dominál. Ennek megfelelően jelentős kelet-nyugati lejtő alakult ki gazdasági fejlettség tekintetében. A helyzet enyhítéséhez feltétlenül szükséges – főként a fejletlenebb térségekben – az önkormányzatok gazdasági szerepvállalása elsősorban a mezőgazdasági termelés és feldolgozás támogatása, a befektetéseket ösztönző műszaki és humán infrastruktúra kialakítása és a turisztikai attrakciófejlesztés terén, a helyi adottságoknak megfelelően. A gazdasági tevékenységek számos embernek biztosíthatnak munkát, akiknek képzésével magasabb hozzáadott érték érhető el. Az 1. cél segíti a települések, illetve térségek önállóságra való törekvését is, mely olcsóbbá teheti a vidéki életet, csökkenti a külső erőforrásokkal szembeni kitettséget. Az 1. cél illeszkedik a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) 1.1, 1.2 és 5.1 intézkedéséhez. 11

1

http://www.tolnamegye.hu/teruletfejleszes_2013/131204/Teruletfejlesztési_Koncepcio_kozgyulesi_elfogadott_valt.pdf

2. cél: Közlekedésfejlesztés A települések elérhetőségének javítása érdekében megfogalmazott cél elősegíti a foglalkoztatási központok megközelíthetőségét, valamint a lakosok mobilitását. Szükséges a mellékúthálózat fejlesztése, bővítése, hiszen a megyében található utak többségének minősége elmarad a napjainkban elvárhatótól. Kiemelt figyelmet kell fordítani a térségi elérhetőségre; a termelő üzemek megközelíthetőségét szolgáló utak minőségére; a kerékpárút-hálózat bővítésére, tekintettel a munkába járásra és a turisztikai attrakciók elérhetőségére; a tömegközlekedés színvonalának emelésére; a közlekedési infrastruktúra kiszolgálóegységeinek fejlesztésére. A közlekedési ágazat jelentős környezeti terheléssel jár, így törekedni kell környezetbarát eszközök és közlekedési módok minél szélesebb körű alkalmazására. A 2. cél illeszkedik a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program 1.3 és 3.1 intézkedéséhez.

3. cél: Környezeti fenntarthatóság elősegítése Az önkormányzatok számára jelentős kiadást jelent intézményeik energiaköltsége, mely csökkenthető a megújuló energiaforrások felhasználásával. Ez az önkormányzati és intézményi költségek csökkentésén kívül összhangban van a magyar és az európai energiagazdálkodási és fenntarthatósági célokkal is, hiszen mérsékli az üvegház-hatású gázok kibocsátását, csökkenti a külső energiafüggőséget, vagyis segít a települések önellátásra való törekvésében. Tolna megye területén a benapozottságnak köszönhetően jó adottságok kínálóznak a napenergia felhasználására, illetve számos hévízkút bizonyítja, hogy érdemes számolni a geotermális energiával is. A terület vidéki jellegéből adódóan lehetőség van biomassza és biogáz segítségével történő energiatermelésre, melyek tervezhető kapacitásai gazdasági haszonnal bírnak. Kiemelt figyelmet érdemes fordítani a komplex, többlépcsős kaszkád rendszerek alkalmazására, mely akár települési szinten több felhasználó hálózatba kapcsolását is lehetővé teszi. A 3. cél illeszkedik a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program 3.2 intézkedéséhez.

4. cél: Közintézmények fejlesztése Az életminőség javításának érdekében szükséges a közfeladatoknak otthont adó épületek felújítása, funkciójukhoz méltó állapot elérése, szolgáltatások körének és színvonalának fejlesztése. Kiemelt figyelmet érdemelnek az egészségügyi létesítmények, melyeknek igen nagy szerepük van a lakosság egészségmegőrzésében. Az óvodák, közösségi terek családbarát fejlesztése elősegíti a szülők számára a munkavállalását, erősítheti a helyi identitást, illetve segíti a vidéki lakosság kultúrához való könnyebb hozzáférését. A magasabb színvonalú közszolgáltatások javítják a gazdasági termelőképességet, és elősegítik a lakosság elégedettségét. A 4. cél illeszkedik a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program 1.4, 4.1 és 4.2 intézkedéséhez.

5. cél: Élhető települések Tolna megye településeinek élhetőbbé válásában a vállalkozásbarát környezeten kívül több, a lakók komfort- és biztonságérzetét növelő, javaikat védő beavatkozásra is szükség van. A geomorfológiai adottságok miatt több településen is nagyon komoly gondot, gyakori vis maior helyzetet eredményez a rossz vízelvezetés, könnyen alakulnak ki kisebb-nagyobb villámárvizek, belvizek. Ezek elkerülése érdekében a települési vízelvezető rendszerek átalakítása, felújítása elengedhetetlen. Szintén problémaként jelentkeznek a települések elhanyagolt zöldfelületei, parkjai, melyek megújításával újra üde színfoltjai lehetnek környezetüknek, amelyek a lakók találkozási pontjaként szolgálnak, pihenésüket segíti. Jelentős igény mutatkozik a sportlétesítmények kialakítására, megújítására, melyek az egészséges életmód támogatásán túl a parkokhoz hasonlóan találkozási pontként, közösségi térként szolgálnak. A leromlott településrészeknél a komplex rehabilitáció szükségessége is megmutatkozik, hiszen nem elégséges egy leszakadó településrész műszaki infrastruktúráját megújítani, az ott található intézmények és szolgáltatások fejlesztése, a lakosok felzárkóztatása is elengedhetetlen egy átfogó fejlesztéshez. Az említett beavatkozások növelik a települések versenyképességét, így befektetőbarát környezet alakulhat ki Tolna megye településein. Az 5. cél illeszkedik a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program 2.1 és 4.3 intézkedéséhez.

6. cél: Lakossági együttműködések, civil kezdeményezések elősegítése A helyi identitás és a társadalom erősítése érdekében szükség van közösségi programokra, ahol az emberek közösen vesznek részt. Az alulról jövő, civil kezdeményezések ebben fontos szerepet játszhatnak. Az önkéntes tevékenység erősödése az egymás iránti elkötelezettséget jelzi, mely az erős közösség ismérve, és amelyre gazdasági fejlődés is alapozható. A társadalmi felzárkóztatás és befogadás a helyi közösségek érdekeit szolgálja azok integrálásával, és javítják a munkaerő-kínálatot is. A 6. cél illeszkedik a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program 5.2 és 5.3. intézkedéséhez

A CLLD szempontjából a 4.,5.,6. célok kiemelt jelentőséggel bírnak, míg az 1.,2.,3. célok esetében a szoros kapcsolódási pontok is azonosíthatók.

3.2.3 A település átfogó fejlesztési dokumentuma

Bonyhád Integrált Településfejlesztési Stratégia

A stratégia átfogó céljai

1. Versenyképes gazdaság

Bonyhád város lakosságának megfelelő jövedelmi szintjének biztosításához, illetve a város stabil működtetéséhez elengedhetetlen egy erős és versenyképes helyi gazdasági bázis, nyereségesen működő stabil vállalkozásokra alapozva.

2. Fenntartható települési környezet, élhető város

A fenntartható települési környezet egyik legfontosabb eleme az, hogy a gazdaság fejlődésével párhuzamosan az épített környezet által igénybe vett területek nagysága a lehető legkisebb mértékű legyen. Az alapanyagok helyben történő hasznosítása révén ökológiai szempontból kedvezőbb települési környezet hozható létre, a környezeti terhelés minimalizálása a lakosok lakóhelyükkel kapcsolatos elégedettségét növeli.

3. Térségi szerepkör és központi funkciók erősítése

Bonyhád hagyományosan egy központi szerepkört ellátó város, a térségében számos település a vonzáskörzetébe tartozik, nem csak Tolna megyéből, de Baranya megye néhány települése is. A város járásközpontként is funkcionál, korábban is térségközpont volt, látható tehát hogy nagy hagyományokkal rendelkezik a térségi kapcsolatok összefogása és koordinálása terén. A járásban betöltött szerep erősítése a kiváló közszolgáltatásokkal és alapfunkciókkal való ellátottság ellenére is kiemelt kérdése a városjövöbeli fejlődésének. Ezért fontos ezeket a járási kapcsolatokat ápolni, a városi alapfunkciókat fejleszteni (egészségügy, oktatás, hivatal elérhetősége, kereskedelmi lehetőségek, foglalkoztatás stb.).

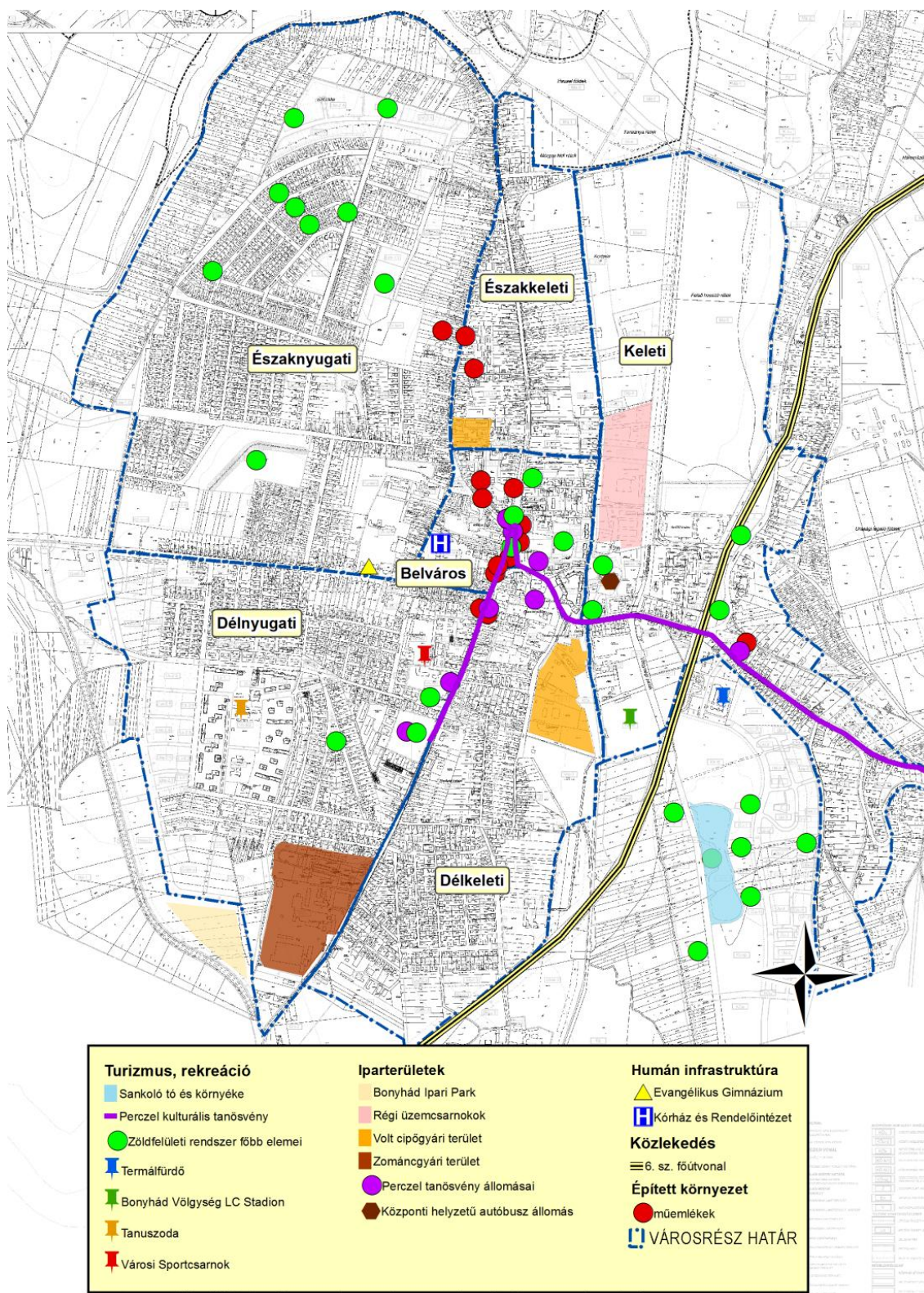
A **fejlesztési elképzelések integrált szemléletben történő megtervezése** javítja a település fenntarthatóságát. A generációkon átívelő felelősség a város élhető környezetével kapcsolatban a döntéshozókon felül a lakosság szemléletmódján is múlik. **A széleskörű partnerséggel meghozott fejlesztési döntések szemléletformáló hatással bírnak.**

E cél megvalósulására találták ki a **közösség vezérelt településfejlesztést.**

Az **ITS-ben meghatározott tematikus célok** a középtávú városfejlesztési célok mentén kerültek meghatározásra, amelyek főbb beavatkozási területei a gazdaság, a turizmus és az életminőség javítása. A tematikus célok közül a Bonyhádi Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájához kapcsolhatók az alábbiak:

- **T5 Turisztikai kínálat bővítése az egészséges életmódhoz és a rekreációhoz szükséges infrastruktúra fejlesztésével**
- **T7 Humán infrastruktúra minőségi fejlesztése**
- **T8 Közterületek, műszaki hálózatok karbantartása, fejlesztése**

- **T10 Társadalmi kohézió és a népességmegtartó képesség erősítése, a leszakadó csoportok támogatása**

Értéktérkép

(Forrás: Bonyhád Integrált Településfejlesztési Stratégiája; I. kötet: Megalapozó vizsgálat)

A Bonyhád Integrált Településfejlesztési Stratégia kifejezetten nem nevesíti a CLLD-t, ám alaptéziseiben, céljaiban azzal megfeleltethető, intézkedései alátámasztják, erősítik a CLLD célkitűzéseit.

Bonyhád Város Kulturális Intézményfejlesztési Konceptiója 2015-2020

Bonyhád Város Kulturális Intézményfejlesztési Konceptiója 2015-2020 többek közt mind a Völgységi Múzeum, mind a Solymár Imre Városi Könyvtár fejlesztési koncepcióját is meghatározza. A 4.6.12 fejezete a közművelődési és múzeumpedagógiai tevékenység megvalósításának, működésének feltételei, fejlesztése címmel részletezi ezt a múzeum és a 4.7 fejezetben a könyvtár esetében. A 4.8 fejezet A közösségi élet és az intézményfejlesztés irányait fogalmazza meg.

„Figyelembe kell vennünk azt a folyamatot, mely áthatja világunkat. Az infrastrukturális gondokkal szembenező intézményeink nem képesek lépést tartani a felgyorsult világunkkal. Olyan infokommunikációs és innovatív ötletek bevezetésére van szükség, mely nem csak a helyi, hanem távolabbi közösségekhez is elér. A kanapéforradalmárok világát intézményeinknek a való világhoz igazodó, újszerű technológiai megoldásokkal kell áttörni. A művelődési házban létre kell hozni azt az infokommunikációs belső teret, amely lehetőséget ad a Vörösmarty színjátszó kör újszerű előadásaira. A színjátszó kör lelkes tagjai vállalkoznak olyan interaktív előadás bemutatására, amely becsalhatja az okos telefonos korosztályt, hogy már élőben „lájkolhassák” az előadást.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni a TIOP-ban (Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program) megfogalmazott célokat sem, mely szerint az intézmények infrastruktúrájának és felszereltségének, meg kell újulnia, új, korszerű közönségszolgálati terek létrehozására kell törekedni. A lakosság széles köre számára elérhető informatikai hálózattal, a közönség számára is igénybe vehető számítógépekkel kell rendelkezni, mely egyetlen közintézményünkre sem igaz.

Bonyhád Város oktatási intézményeit is kell csatlakoztatni a közösségi élet színtereibe. Annak ellenére, hogy pl. a néptánc oktatásnak a művelődési ház ad helyet, nincs olyan tér, ahol a diákok számára akár a digitalizált örökségünket, akár oktató-, nevelő filmeket le lehetne játszani. A közösség élményteremtéséhez elengedhetetlenül fontos az a tér, ahol a 7 -18 év közötti együtt élheti át pl. egy kor szellemiségét akár vetítővászonon, akár egy előadás keretei között.”

A közművelődési és múzeumpedagógiai programok indokoltságában (4.6.6 fejezet) megfogalmazódik, hogy a célcsoport meghatározásában alapvető 2014-es SWOT analízisünk, amely az intézmény szolgáltatásait ismerő és igénybe vevő partnerek észrevételein alapszik. Az oktatási intézmények-vel és a civil szervezetekkel évek óta kialakított kapcsolat és információ áramlás a garancia az igényeiknek megjelenítésére.

Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió – 2015

Bonyhád Város Önkormányzatának Képviselő-testülete – fenti törvényi előírásnak eleget téve - a 17/2005. (III.4.) számú határozatával fogadta el Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióját (továbbiakban: Konceptió), melyben meghatározta, az anyagi és humán erőforrásokra tekintettel, a lakosság igényeinek és szükségleteinek figyelembevételével, szociális ellátórendszerét, annak fejlődési irányait.

A törvényi kötelezettség teljesítésén túl a Konceptió elkészítésének elsődleges célja, hogy a térség minden lakója számára legyenek elérhetőek olyan (jogszabályban rögzített) ellátási formák, amelyek a szociális biztonságot garantálják, és a minőségi ellátást biztosítják.

További cél, hogy a szociális szféra működése magas színvonalon feleljen meg a szakmai kritériumoknak, és eredményesen, hatékony formában nyújtson szolgáltatásokat az ügyfeleknek.

A Konceptió felülvizsgálataként összegezhető, hogy Bonyhád Város Önkormányzata - együttműködve a térség településeivel - elérhetővé tette a lakossága számára a szociális szolgáltatásokat, olyan szociális ellátórendszert működtetve, amely biztosítja az önkormányzat kötelező feladatainak ellátását, azon felül is nyújtva szociális juttatásokat a rászorulóknak.

A lakosság demográfiai helyzetében, szociális állapotában jelentkező, és hosszú távra prognosztizálható kedvezőtlen tendenciára célul tűzhető ki a meglévő ellátórendszer stabilitásának megőrzése és külső források (állami, uniós pályázati támogatások) esetén, az intézmények fejlesztése, illetve bővítése. Az időskorúak nappali és bentlakásos ellátására egyre nagyobb igény mutatkozik, ezért annak vállalkozói alapon történő bővítése is reális cél lehet.

3.2.4 A település releváns ágazati fejlesztési dokumentumai

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, **Bonyhád Város Önkormányzata** Esélyegyenlőségi Programban rögzíti és 119/2013 (IX.25) számú KT határozatával elfogadja az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatok intézkedési tervét.

A program 5 célcsoportot határoz meg, amelyekhez intézkedéseit köti: mélyszegénységben élők, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők. A HEP-ben megfogalmazott intézkedésekkel Bonyhád Város Önkormányzata az alábbi célkitűzéseket teszi:

- Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák fel tudnak zárkózni a közösséghez, valamint életminőségük és önálló életük fokozatosan javul.
- Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életminősége folyamatosan javuljon.
- Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek testi és lelki fejlődését.
- Folyamatosan odafigyelünk az idősek szociális és egészségügyi szolgáltatásainak biztosítására, illetve a nemzedékek közötti szolidaritásra.
- Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a szülői és munkahelyi feladatok összeegyeztetését, az egyenlő esélyek érvényesülését.
- Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők integrációjára, az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására és az akadálymentesítésre.

A HKFS a fenti intézkedésekkel összhangban van, azok megvalósításához horizontális jelleggel járul hozzá.

Bonyhád Város közművelődési rendelete

(Bonyhád Város Önkormányzati Képviselő-testülete 2/2003. (II. 7.) számú rendelete a helyi közművelődési feladatok ellátásáról)

Bonyhád Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a közművelődéshez való jog gyakorlása közérdek, a közművelődési tevékenységek támogatása közcél. A közművelődés olyan értékhardozó tevékenység, amely a lakosság életminőségét javítja, ezért fontos a feladatok megvalósításában résztvevő intézmények, szervezetek, állampolgárok támogatása érdekében fogadta el a nevezett rendeletet.

A rendelet hatálya kiterjed a település összes közművelődési és egyéb közművelődési feladatokat is ellátó intézményére.

A rendelet alapján az önkormányzat a kötelező közművelődési feladatainak az alábbiakat tekinti:

- a.) az iskolarendszeren kívüli öntevékeny, önképző, szakképző tanfolyamok és nyelvtanfolyamok szervezése,
- b.) a város környezeti, szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak a feltárása, megismertetése, a helyi művelődési szokások gondozása
- c.) az egyetemes, a nemzeti, a nemzetiségi és etnikai kisebbségi kultúra értékeinek megismertetése, a megértés, a befogadás elősegítése, az ünnepek kultúrájának gondozása:
- d.) az ismeretterjesztés, az amatőr alkotó, művelődő közösségek tevékenységének támogatása:
- e.) a helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi életének érdekérvényesítésének segítése
- f.) a kultúrák közötti kapcsolatok kiépítésének és fenntartásának segítése:
- g.) a szabadidő kulturális célú eltöltéséhez a feltételek biztosítása:
- h.) az Európai Unióhoz való csatlakozás kulturális vetületének megvalósítása:

A rendelet pontosan szabályozza a feladatellátás szervezeti keretei, így:

- (1) Az önkormányzat e rendelet 2. §-ában foglalt kötelező feladatai ellátására a 1. §. a.) - b.) - c.) pontjában felsorolt intézményeket tartja fenn.
- (2) Szerződéses kapcsolatokat létesít-(het) kulturális területen dolgozó intézményekkel, vállalkozókkal, civil szervezetekkel, egyházakkal, magánszemélyekkel. Pályázatok útján segítséget nyújthat a 3. §-ban felsoroltakból vállalt feladatok ellátásához.
- (3) Közművelődési megállapodás keretében vehetnek részt a kulturális feladat ellátásban a közművelődési feladatokat is ellátó intézmények, civil szervezetek, magánszemélyek.
- (4) A (3) bek-ben felsorolt intézmények, szervezetek részvétele elsősorban az önkormányzati fenntartásban működő közművelődési intézmények által el nem látott tevékenységi területen indokolt.
- (5) A képviselő-testület dönt arról, hogy egyes feladatok ellátására mely szervezettel, vagy magánszeméllyel köt megállapodást.

A közművelődési feladatellátás költségvetési támogatása:

- a.) A képviselő-testület az e rendeletben megfogalmazott közművelődési feladatait költségvetéséből finanszírozza. Ennek forrása az önkormányzat saját bevétele, állami pénzalapokból elnyert támogatás, normatív állami hozzájárulás és az intézmények saját bevétele,
- b.) Az éves költségvetés jóváhagyása után a feladatok végrehajtásáról az intézményvezetők gondoskodnak. A feladatellátást az önkormányzat az intézményi beszámolóikban kéri számon.
- (2) A képviselő-testület évente pályázatot ír ki a 2. §-ban meghatározott feladatok ellátásában közreműködő egyesületek, társadalmi szervezetek részére.
- (3) A (3) bek-ben meghatározott pályázaton csak azok a szervezetek vehetnek részt, akik az előző évben elnyert támogatással elszámoltak. Pályázónak nem lehet köztartozása. A pályázatok elbírálásáról az oktatási és kulturális bizottság javaslata alapján a képviselő-testület dönt, évente legkésőbb március 31-ig.

(...)

Bonyhád Város közművelődési rendelete már jelen formájában is rendelkezik a *közművelődési célok, folyamatok és az azok megvalósításáért felelős szereplők együttműködésének rendszeréről, illetve a HKFS eredményei fenntarthatóságának biztosításáról. A HKFS céljainak biztosításához és fenntartásához a rendelet felülvizsgálatra fog kerülni legkésőbb a HKFS megvalósulásáig (2020.09)*

Az előzőekben felsorolt stratégiai dokumentumokban megfogalmazott fejlesztési irányok kiegészítő hatása egyértelműen alátámasztott az e stratégiában tervezett célokkal és tervezett beavatkozásokkal.

3.2.5 A HKFS tartalmát befolyásoló, a település gazdasági és környezeti fejlődését és a befogadást támogató programok, szolgáltatások

Bonyhád Járási Foglalkoztatási Paktum

A Bonyhád járási foglalkoztatási paktum projekt megvalósítása konzorciumi formában történik. A konzorcium tagjai Bonyhád Város Önkormányzata, a Tolna Megyei Kormányhivatal valamint a Bonyhádi Gondozási Központ. A konzorcium vezetője Bonyhád Város Önkormányzat, felelőssége és alapvető feladata a paktumszervezet létrehozása és működtetése, a projekt teljes szakmai megvalósítása. A bonyhádi önkormányzat kulcspartnere a Tolna Megyei Kormányhivatal, amely biztosítja a munkaerő-piaci eszközöket, támogatásokat a célcsoport, és a foglalkoztatók részére. A Bonycom Nonprofit Korlátolt Felelősségű társaság koordinálja a projektet és működteti a projektmenedzsmentet. Bonyhád Város Önkormányzatának feladata a paktum iroda működtetése, fórumok, egyeztetések szervezése, együttműködések kialakítása, a projekt rész-tevékenységeinek végrehajtása. A munkaerő-piaci szolgáltatások ellátására a jelentős szakmai tapasztalattal rendelkező Bonyhádi Gondozási Központ került

bevonásra. Különösen fontos, hogy azok, akik a munkaerőpiacra való belépés tekintetében fokozott nehézségekkel szembesülnek, személyre szabott segítséget kapjanak hátrányaik leküzdéséhez, foglalkoztathatóságuk javításához és az elhelyezkedéshez. Tolna megyében, így a járás területén az országos átlagnál is magasabb a munkanélküliségi ráta. A munkanélküliek között magas az alacsony képzettséggel rendelkezők aránya. A program átfogó célja a foglalkoztathatóság és foglalkoztatás növelése. A foglalkoztatottak számának növelése mellett kiemelt hangsúlyt kell fektetni az inaktívok aktív bevonására is, hiszen magas számuk alapján megoldást jelenthetne a járás problémáira. A projekt megvalósítása során a közvetlen cél, hogy az együttműködés keretében olyan képzési és foglalkoztatási programok megvalósítására kerüljön sor, melyek a munkaerőpiac bővítéséhez, a célcsoportok képzéséhez, elhelyezkedéséhez és a szereplők együttműködésének erősítéséhez szükségesek. A fejlesztés hozzájárul a helyi és a megyei stratégiai célok eléréséhez, a gazdaság fejlődéséhez szükséges szakemberállomány biztosításhoz, és ezzel párhuzamosan a hátrányos helyzetű munkavállalók aktivizálásához. A projekt céljait egyrészt a munkaerő minőségének és foglalkoztathatóságának javításával, illetve munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésével, másrészt a munkaerő minőség és tudás fejlesztésével kívánjuk megvalósítani.

A Bonyhád járási foglalkoztatási paktum a TOP 5.1.2-15 projekt keretében rendelkezésre álló forrásból 162 fő hátrányos helyzetű álláskereső és inaktív személy munkaerő-piaci (re)integrációját valósítja meg.

Projekt tervezett befejezési dátuma: 2020. 02. 29.

Bonyhád Városában megvalósuló fejlesztések a Széchenyi 2020 időszakban

A projekt azonosító száma	A projekt címe	Az igényelt támogatás összege	Az elnyert támogatás összege	A projekt(javaslat) státusza
TOP-1.1.1-15-TL1-2016-0004	Iparterület fejlesztése Bonyhádön	500.000.000 Ft	480.000.000 Ft	Megvalósítása folyamatban.
TOP-1.1.1-15-TL1-2016-0006	Völgységi Ipari Park bővítési lehetőségeinek megteremtése	499.999.999 Ft	300.000.000 Ft	Megvalósítása folyamatban.
TOP-1.3.1-15-TL1-2016-0006	Agrárlogisztikai Központ létesítése Bonyhádön	531.350.240 Ft	450.000.000 Ft	Megvalósítása folyamatban.
TOP-1.2.1-15-TL1-2016-0001	„A Váraljai Parkerdő turisztikai vonzerejének fejlesztése”	331.796.984 Ft	331.796.984 Ft	Megvalósítása folyamatban.
TOP-1.4.1-15-TL1-2016-0001	Férőhelybővítés és infrastrukturális fejlesztés a Bonyhádi Varázskapu Bölcsőde és Óvodában	400.000.000 Ft	350.000.000 Ft	Megvalósítása folyamatban.
TOP-2.1.2-15-TL1-2016-0002	„MIÉNK ITT A TÉR”	600.000.000 Ft	475.000.000 Ft	Megvalósítása folyamatban.
TOP-3.1.1-15-TL1-2016-0002	Fenntartható települési közlekedésfejlesztés Kerékpárút kiépítése Bonyhád központjából az Ipari Parkig	205.000.000 Ft	205.000.000 Ft	Megvalósítása folyamatban.
TOP-3.2.1-15-TL1-2016-00023	A bonyhádi zeneiskola épületének energetikai korszerűsítése	96.000.373 Ft	96.000.373 Ft	Megvalósítása folyamatban.
TOP-3.2.2-15-TL1-2016-00001	Térségi napenergia alapú villamos erőmű létrehozása Bonyhádön	250.000.000 Ft	0 Ft	A projektötlet nem nyert támogatást.
TOP-4.1.1-15-TL1-2016-0003	Egészségügyi szolgáltatóház kialakítása Bonyhád Majos városrészében	100.000.000 Ft	0 Ft	A projektötlet nem nyert támogatást.
TOP-4.2.1-15-TL1-2016-0001	Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának és szolgáltatásainak fejlesztése Bonyhádön	150.000.000 Ft	150.000.000 Ft	Megvalósítása folyamatban.

TOP-5.1.2-15-TL1-2016-00001	Bonyhád járási foglalkoztatási paktum - foglalkoztatás fejlesztése a Bonyhádi járásban	250.000.000 Ft	250.000.000 Ft	Megvalósítása folyamatban.
TOP-7.1.1-16-2017-00102	Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségszervezés - A BONYHÁDI HELYI KÖZÖSSÉG HKFS MEGVALÓSÍTÁSA	500.000.000 Ft	250.000.000 Ft	Megvalósítása folyamatban.

(Forrás: Bonyhád Város Önkormányzata, saját szerkesztés)

A település gazdasági és környezeti fejlődését és a befogadást támogató programok, szolgáltatások közötti összhangot az önkormányzat teremti meg, hiszen a saját TOP fejlesztések megvalósítása során folyamatosan egyeztet a helyi szervezetekkel, lakossággal, gazdasági szereplőkkel (fókuszcsoport egyeztetések és műhelymunkák zajlanak). Ez által a városban működő vállalkozások és egyéb szervezetek is úgy tudják fejlesztéseiket megtervezni, hogy a források a legmagasabb szinten hasznosulhassanak

Látható azonban, hogy Bonyhád Város Önkormányzata által megvalósuló fejlesztések túlnyomó része a HKFS céljaihoz illeszkedő infrastrukturális beruházás, melyekhez kapcsolódóan a HKFS-ben rögzített fejlesztési célok jól kapcsolódnak (pl.: sport és kulturális rendezvények, képzések, stb.), azokat kiegészítik tovább fejlesztik. A helyi munkaszervezet a leírt egyeztetéseken a futó fejlesztéseket ismertette, így a HACS tagoktól begyűjtött projektötletek már e fejlesztések ismeretében kerültek kidolgozásra, illetve a munkaszervezet biztosítani fogja a koherenciák kialakulását, a felhívásokban a projektek egymásra épülésének lehetőségét.

3.3 SWOT

A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése (MV 3.1.2 és Kulturális Intézményfejlesztési Konceptió megállapításait is felhasználva)

A társadalom SWOT- analízise

<i>Erősségek (S)</i>	<i>Gyengeségek (W)</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Etnikai-nemzetiségi sokszínűség (székely, német, felvidéki magyar) - Erős oktatás – evangélikus gimnáziumot fejlesztették, folyamatosan nő a diákok száma - Van szakképző iskola - Bonycom foglalkoztatja a közmunkásokat - Képzett munkaerő - Uszoda, strand - Egészségügyi fejlesztések keretében eszközbeszerzés - Sportélet – komoly eredmények, helyi cégek is támogatják 	<ul style="list-style-type: none"> - Előregedő városrészek: belváros, lakótelepek - Életet kezdő kispénzű fiatalok - Könnyűipari üzemek bezárása - munkanélküliség - Sokan Szekszárdra ingáznak - Önkormányzat és intézményei az egyik legnagyobb foglalkoztató. - Akadálymentesítési hiányosságok - Városi költségvetésből a városi kezelésben maradt kötelező feladatokon túl kevés jut a fejlesztésekre - Nincs tömeges elvándorlás, de bevándorlás sincs
<i>Lehetőségek (T)</i>	<i>Veszélyek (O)</i>

<ul style="list-style-type: none"> – Társadalmi elfogadás, települési identitás erősítése – Foglalkoztatásösztönző, esélyegyenlőséget javító programok – Színvonalas iskolákkal még több diákot a városba vonzani és itt tartani – Oktatás erősítése, képzési formák szélesítése: magasabb iskolázottság, képzett munkaerő, erősödő foglalkoztatottság – Oktatás, közösség szervezés, közösségek közti kapcsolatok keresése, erősítése – Bentlakásos otthon férőhelybővítése – Ifjúsági Ház korszerűsítése, eszközökkel és programokkal való fejlesztése – Közösségi intézmények teljes körű akadálymentessé tétele, magán szolgáltatóknál ennek ösztönzése – Fürdő és a fürdő körüli infrastruktúra fejlesztése (üdülő övezet, szolgáltatások stb.) – Oktatási, nevelési, közművelődési intézmények korszerűsítése: fenntartási költségek csökkentése 	<ul style="list-style-type: none"> – Etnikai konfliktusok – Nők munkaerőpiaci helyzete (bérkülönbség, foglalkoztatottság, stb.) – A szociális bérlakások többsége a belvárosban található, melyben többségében alacsony státuszú, deprivált, rászoruló társadalmi csoportok koncentrálnak (pl. cigány kisebbség) – Nem megfelelő kapacitású bentlakásos időszakos otthon – A Fürdő veszteséges
--	---

A gazdaság SWOT- analízise

<i>Erősségek (S)</i>	<i>Gyengeségek (W)</i>
<ul style="list-style-type: none"> – Gazdasági és foglalkoztatási központ – Regionális jelentőségű cipő- és textilipar – Etnikai – nemzetiségi (székelyek, németek, felvidékiek) és városi rendezvények – Sportprogramok, versenyek – Perczel hagyományok – Fürdő – Cipőgyár történelmi hagyományai – Értékes műemlék és helyi védettségű épületek – Kiváló minőségű termőföld, mezőgazdasági termelésre alkalmas külterület – Szakképzett munkaerő – „Barna és zöld területek” rendelkezésre állnak, az új kialakításúak nem ütköznek más funkciókkal 	<ul style="list-style-type: none"> – Járáson túlmutató kisugárzása gyenge – Gyenge beruházási szándék – Városon belüli lakó vagy vegyes övezetben lévő ipari „szigetek” – Belvárosban romló lakásállomány, üres házak
<i>Lehetőségek (T)</i>	<i>Veszélyek (O)</i>
<ul style="list-style-type: none"> – Helyi történelemre épített turizmus – Elérhetőség javítása – Közösségi együttműködések ösztönzésével, közösségi programok támogatásával a járáson kívüli, akár nemzetközi turizmus fejlesztése, munkahelymegtartó és gazdaságfejlesztő hatás – Önkormányzat ingatlangazdálkodása, hogy vonzóak legyenek a város kiüresedő területei – Kiüresedő telkek önkormányzat általi felvásárlása, későbbi értékesítése (egyfajta szabályozási megoldás, hogy nem lehet bárhová építkezni, ne legyenek kiüresedő részek, miközben a város határába 	<ul style="list-style-type: none"> – A járáson belüli elérhetősége megfelelő, de autópálya híján nagyobb városok elérése lassabb – Értékén kezeljék a földet, ne építsék be, ahol termelni is lehetne – Magasan képzett munkaerő-elvándorlás – Felújítással együtt magas ár a leromlott állapothoz képest, a város peremterületén olcsóbban lehet ingatlanhoz jutni

<p>építkeznek)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Fürdő fejlesztés – Kerékpárutak fejlesztése – Ötletes, unikális megoldások a település történelmi karakterét meghatározó cipőgyár bemutatására – Perczel projekt – Beruházás ösztönzés, eszköztár szélesítése – Ipari területek fejlesztésével lehetne a munkahelyteremtést elősegíteni – A szigetszerű ipari területek funkcióit a környezethez kell „szelídíteni” 	
--	--

A táji- és természeti adottságok, zöldfelületek, környezetvédelem és épített környezet SWOT- analízise

<i>Erősségek (S)</i>	<i>Gyengeségek (W)</i>
<ul style="list-style-type: none"> – Natura 2000-es területek: besorolás szerint 22 közpark, 5 közkert – Kiváló levegőminőség – Alacsony a zajterhelés – Hulladékudvar, szelektív hulladékgyűjtők – Értékes műemléki állomány (Perczel hagyaték) – Értékes helyi védett épület, utcaképek – Kialakításra került a Völgysegi Ipari Park két üzemsarnokkal – Kedvező földrajzi elhelyezkedés – Településközpontban található autóbuszállomás – Parkolók ingyenesek, maximum időkorlátos van 	<ul style="list-style-type: none"> – Szétaprózott, kicsi zöldfelületek – 6. sz. főút mentén belvizes területek (Völgysegi patak) – Több funkció nélküli, leromlott állapotú épület – Városközponti tér hiánya – Volt zománcgyár: régi tartalom kiüresedett – Volt cipőgyár: csak egy része kihasznált – Ipari területek a városban több helyen vannak, sokszor lakófunkcióval vegyesen – Nincs kerékpárút – Parkolás: csúcsidőszakban (pl.: piaci napon, vagy délután) kapacitás-problémák adódnak – A városban több helyen zöldterületen parkolnak
<i>Lehetőségek (T)</i>	<i>Veszélyek (O)</i>
<ul style="list-style-type: none"> – Zöld területek funkcióval való megtöltése, közösségi térére rendezése (pl. Perczel Mór Pihenőpark, Ifjúsági Park, Perczel u. 44. parkja) – A Perczel u. 44. (volt leánykollégium) parkjának a rendbetétele és megnyitása – A Sankoló- és a Szecska tó rekreációs fejlesztése – Csomóponti átalakítások – Tehermentesítő utak – Zápportározók – Új, működőképes funkciók megtalálása, ami a fenntartást és állagmegóvást biztosítja, többek között pl turisztikai fejlesztésbe lehetne bevonni – Városközpont megújítása – Környezetével összhangban lévő új funkció kialakítása. – A „szigetek” funkciójának a környezethez igazítása, eltérő területhasználatok közé ütköző zóna kialakítása 	<ul style="list-style-type: none"> – A zöldfelületek pontszerűen vannak jelen, nem alkotnak egységes rendszert – 6. sz. főúthoz vezető utak túlterheltsége – Felújítatlan zsinagógák – állagromlás – Városközpont slumosodása – Cipőgyár: pozíciója nem túl szerencsés, a városban van, nem lehet olyan tartalommal megtölteni, ami túl zajos – Lakófunkciót ipari, gazdasági funkció korlátozza, zavarja

<ul style="list-style-type: none"> - Gyalogos és kerékpáros közlekedés feltételeinek fejlesztése (kerékpárutak városon belül is) - További parkolóhelyek kialakítása 	
--	--

A közművelődés SWOT- analízise

<i>Erősségek (S)</i>	<i>Gyengeségek (W)</i>
<ul style="list-style-type: none"> - A kulturális élet sokszínű - Sok kultúrával, művészettel foglalkozó ember él itt, a nemzetiségek kulturális szerepe is erős - A város támogatja az új kulturális kezdeményezéseket - A civilek jól bevonhatóak a rendezvényekbe 	<ul style="list-style-type: none"> - A közművelődési intézményrendszer az utóbbi 30 évben – infrastrukturálisan - semmit nem fejlődött (kivétel: Vörösmarty Mihály Művelődési Központ) - Hiányoznak a fiatal, 16-25 éves korosztályt megcélzó, és elérő programok - A szakmai terek hiánya miatt szervezési nehézségekkel küzdenek az intézmények - Az információ és a tájékoztatás nem minden esetben ér el a lakossághoz - A köznevelési és közművelődési intézmények közötti kommunikáció hiánya
<i>Lehetőségek (T)</i>	<i>Veszélyek (O)</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Közművelődési terek bővítése, új közösségi terek létrehozása - Összehangolt és folyamatos együttműködés a közművelődési, kulturális élet szereplői között (önkormányzat, intézmények, civil szervezetek) - Új programok bevezetése, ami a 16-25 év közötti korosztályt a közművelődési intézményekbe vonzza - Térségi szerepet minden intézményben növelni kell, ezt a lakosságban is tudatosítani szükséges 	<ul style="list-style-type: none"> - Az önkormányzat önerőből az intézményeket nem képes felújítani - Pályázati forrásra kell építenünk

3.4 Fejlesztési szükségletek azonosítása

A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia 2 db, a HACS által megjelentetett Felhívással reagál a helyi lakosok kulturális és civil közösségi szükségleteire. 1 db HACS által megjelentetett Felhívás (ERFA) kifejezetten kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztését célozza, 1 db (ESZA) Felhívás pedig a közösségi és kulturális innovatív –, így kulturális gazdaságfejlesztő hatású - programok, együttműködések megvalósíthatóságának támogatását célozza. A műveletek során így egyaránt alkalmazásra kerülnek a rendelkezésre álló ERFA és ESZA források is.

A teljes projekt indikátorainak meghatározásához részletezzük, hogy a Bonyhádi Helyi Közösség által gyűjtött javaslatokból melyek tűnnek ki, így megvalósításuk szorgalmazandó lenne:

Az ERFA típusú kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztésénél különös figyelmet fordítunk annak fenntartására. Bár konkrét elképzelés még nincs és az a majdani támogatás igénylő által kerül pontosan meghatározásra, de a HACS által gyűjtött javaslatokból

körvonalazódni látszik, valamint a TOP-7.1.1 Felhívásban foglaltaknak is megfelel, hogy az ERFA forrásból megvalósítandó a Könyvtár infrastrukturális fejlesztése, mely a település határain kívül, a járási lakosság kulturális szükségleteinek minőségibb kielégítéséhez is hozzájárul, és új közösségi programok színterévé is válhat. A másik fejlesztés lehet a város központi részénél található, eddig közösségi célokra ki nem használt terület Perczel Mór Pihenőparkká alakítása. Ez a beruházás hozzájárulna a helyi közösségek együttműködéséhez is, hiszen színterül szolgálhat számos civil kezdeményezésnek. Kiemelten kezeljük, hogy e fejlesztésben valamennyi korosztály közösségi igényeire reflektáljunk a kisgyermektől az idősekig egyaránt.

3.4.1. A művelődési intézményekre építetten kulturális infrastruktúra fejlesztése, ennek keretében a **Solymár Imre Városi Könyvtár felújítása és korszerűsítése**. A beruházás a helyi kultúra jelentős fejlesztése mellett komplementer hatással a közösségi szerveződésnek is teret adhat.

3.4.2. A pontszerűen jelenlévő, funkció nélküli zöld területek fejlesztésével parkok étellel megtöltése, közösségi térére alakítása. Minden korosztály igényeit figyelembe véve a szabadidős és mozgástereket kialakítva. A város központi részénél található, eddig közösségi célokra ki nem használt terület **Perczel Mór Pihenőparkká, rekreációs parkká alakítása**. Ez a beruházás hozzájárulna a helyi közösségek együttműködéséhez is, hiszen színterül szolgálhat számos civil kezdeményezésnek. Kiemelten kezeljük, hogy e fejlesztésben valamennyi korosztály közösségi igényeire reflektáljunk a kisgyermektől az idősekig egyaránt.

3.4.3. A **közösségi és kulturális innovatív — programok, együttműködések évenkénti megvalósíthatóságának** ESZA típusú támogatása. Bonyhád Város rendezvénynaptára jelenleg is számos rendezvényt tartalmaz, de a **HKFS tervezésében fontos szükségletként jelent meg a HACS szereplői részéről a helyi közösségek közti jelentősebb együttműködés generálása, és a térségi hatásnál nagyobb volumenű kulturális és közösségi programok megszervezése**. Kiemelten támogatandóak a helyi közösségi terek infrastruktúrájának bázisán szervezendő új, innovatív közösségi és kulturális programok.

3.4.4. **Helyi közösségek infrastrukturális beruházásainak támogatása** pályázati keretből, a **közösségi terekhez kapcsolódó innovatív, civil közösség által tervezett programokhoz kapcsolódó fejlesztések megvalósítása** érdekében, a javaslatok komplementer hatásának kihasználása érdekében tervezve.

1. kép: Solymár Imre Városi Könyvtár

2. kép: Perczel Mór utcai park

3. kép: A volt Strandfürdő területe

4. A stratégia jövőképe

A Bonyhádi Helyi Közösség hosszú távú jövőképe:

Bonyhád Város kulturális lehetőségeinek kínálata széles körű és a helyi igényekre reflektáló. A művelődési intézményrendszer jelentős bázisul szolgál a helyi közösségek által szervezett programoknak. A helyi közösségek közti együttműködés rendszeres, folyamatos, más HACS-ok részére is példa értékű. A városi zöldfelületek közül több alkalmas közösségi térként a lakosság rekreációs igényeinek kielégítésére. A közösségek összefogásával szervezett, helyi hagyományokra és a nemzetiségi sokszínűségre épülő innovatív események közül több térségi határon túlnyúló, akár nemzetközi érdeklődést generál.

A Bonyhádi Helyi Közösség átfogó célja:

A Bonyhádi Helyi Közösség a Helyi Akciócsoport aktív együttműködésével, a TOP CLLD keretei figyelembe vételével Bonyhád város kulturális és közösségi tereinek infrastrukturális fejlesztését és a helyi közösségek együttműködésének fejlesztését, a helyi közösségek közösségerősítő programjainak szervezését támogatja, a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiának megfelelően.

A Bonyhádi Helyi Közösség által megfogalmazott részcélok:

- Átfogó célja megvalósításának érdekében összefogja a település jelenleg együttműködő 45 civil és vállalkozói szektor szereplőjét az önkormányzati szektorral együttműködve, hogy Bonyhádi Helyi Közösség néven a HACS konzorciumi formában tervezze és szervezze az akcióterület

fejlesztéseit, szem előtt tartva a nyitottságot, azaz a folyamatos disszeminációt és a belépés lehetőségét a projekt megvalósulása folyamán.

- Kulturális infrastruktúra fejlesztése keretében a Solymár Imre Városi Könyvtár felújítása és korszerűsítése, a körülötte lévő park állagmegóvása. A tervezett beruházás a helyi kultúra jelentős fejlesztése mellett komplementer hatással a közösségi szerveződésnek is adjon teret.
- A funkció nélküli zöld területek fejlesztésével a kiválasztott, e forrásból fejleszthető parkok étellel megtöltése, közösségi térré alakítása. Minden korosztály igényeit figyelembe véve a szabadidős és mozgástereket kialakítva a város központi részénél található, eddig közösségi célokra ki nem használt terület Perczel Mór Pihenőparkká alakítása, a beruházás járuljon hozzá a helyi közösségek együttműködéséhez is, szolgáljon színterül civil kezdeményezéseknek.
- Támogassa helyi pályázatok útján a közösségi és kulturális innovatív – programokat, együttműködések. Ezek évenkénti megvalósíthatósága érdekében hirdessen meg pályázatokat, biztosítsa ezek forrását és segítse megvalósulásukat három éven keresztül. Kiemelten támogassa a helyi közösségi terek infrastruktúrájának bázisán szervezendő új, innovatív közösségi és kulturális programokat.
- Támogassa a helyi közösségek infrastrukturális beruházásait is egy alkalommal pályázati keretből, a közösségi terekhez kapcsolódó innovatív, civil közösség által tervezett programokhoz kapcsolódó fejlesztések megvalósítása érdekében., a különböző fejlesztések komplementer hatásának kihasználása céljából.

A Bonyhádi Helyi Közösség által megfogalmazott célok arra építkeznek, hogy a helyi szereplők jobban ismerik a helyi kihívásokat, a rendelkezésre álló erőforrásokat és lehetőségeket, ezért képesek mozgósítani a helyi erőforrásokat a fejlesztési folyamatban olyan módon, ami nem történik meg az egyébként felülről lefelé történő megközelítés esetében. Elmondható az is, hogy a helyi szereplőkben nagyobb a tulajdonosi felelősség és a projekt iránti nagyobb elkötelezettség, ez lehetővé teszi a helyi vagyon legjobb felhasználását.

A közösségvezérelt megközelítés természetesen csak akkor lehet hatékony, ha építi a bizalmat az érdekelt felek között, és támogatja a tartós helyi struktúrákat a szükséges tapasztalattal és szakértelemmel, amelyhez az önkormányzat, a civilek és a gazdasági szervezetek tudatos együttműködésére van szükség.

5. A stratégia célhierarchiája

A hosszú távú jövőkép eléréséhez – a SWOT elemzés és a fejlesztési szükségletek azonosítását követően, a gyengeségek javítása és a veszélyek elkerülése, valamint az erősségek és lehetőségek jobb kihasználása érdekében – a következő átfogó és specifikus célok kerültek meghatározásra:

Bonyhádi HKFS CÉLHIERARCHIA		
Átfogó cél:		
<p>A Bonyhádi Helyi Közösség a Helyi Akciócsoport aktív együttműködésével, a TOP CLLD keretei figyelembe vételével Bonyhád város kulturális és közösségi tereinek infrastrukturális fejlesztését és a helyi közösségek együttműködésének fejlesztését, a helyi közösségek közösségerősítő programjainak szervezését támogatja, a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiának megfelelően.</p>		
		
Részcélok:		
Részcél:	Tervezett beavatkozás, művelet:	Kimeneti mutató:
<p>1. Átfogó célja megvalósításának érdekében összefogja a település jelenleg együttműködő 45 civil és vállalkozói szektor szereplőjét az önkormányzati szektorral együttműködve, hogy Bonyhádi Helyi Közösség néven a HACS konzorciumi formában tervezze és szervezze az akcióterület fejlesztéseit, szem előtt tartva a nyitottságot,</p>	<p>HACS folyamatos működése, rendszeres fórumok, ülések, munkacsoportülések, elnökségi ülések, monitoring bizottság</p>	<p>Bonyhádi HKFS tervezett fejlesztései megvalósulnak, Bonyhád Közösségi szinten irányított városi helyi</p>

azaz a folyamatos disszeminációt és a belépés lehetőségét a projekt megvalósulása folyamán.	ülései, munkaszervezet működtetése, ütemezésnek megfelelően helyi pályázatok meghirdetése, stb.	fejlesztési stratégiával érintett lakosságszám: 13741 fő
↓		
2. Kulturális infrastruktúra fejlesztése (a Solymár Imre Városi Könyvtár felújítása és korszerűsítése, a körülötte lévő park állagmegóvása). Fontos, hogy a tervezett beruházás a helyi kultúra jelentős fejlesztése mellett komplementer hatással a közösségi szerveződésnek is adjon teret.	ERFA - kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése	1 db 850,6m2 alapterületű könyvtár épületének megújítása és a környező 10 191 m2 park állagmegóvása
↓		
3. A funkció nélküli zöld területek fejlesztésével a kiválasztott, e forrásból fejleszthető parkok élettel megtöltése, közösségi térré alakítása. Minden korosztály igényeit figyelembe véve a szabadidős és mozgástereket kialakítva a város központi részénél található, eddig közösségi célokra ki nem használt terület Perczel Mór Pihenőparkká alakítása. beruházás járuljon hozzá a helyi közösségek együttműködéséhez is, szolgáljon színterül civil kezdeményezéseknek.	ERFA - kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése	1 db 5191 m2 területű ingatlan rekreációs parkká alakítása
↓		
4. Támogassa helyi pályázatok útján a közösségi és kulturális innovatív programokat, együttműködéseket. Ezek évenkénti megvalósíthatósága érdekében hirdessen meg pályázatokat, biztosítsa ezek forrását és segítse megvalósulásukat. Kiemelten támogassa a helyi közösségi terek infrastruktúrájának bázisán szervezendő új, innovatív közösségi és kulturális programokat.	ESZA - közösségi és kulturális innovatív - programok	1 alkalommal meghirdetett pályázat, évente min. 24 támogatott program
↓		

Egyes Felhívások keretösszegei

Felhívás	Forrás	
	ERFA	ESZA
ERFA - kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése	129 166 667.-	-
Élő város” - Helyi közösségi és kulturális innovatív programok, együttműködések támogatása	-	83 333 333.-
Összesen	129 166 667.-	83 333 333.-
Működési költségek	37 500 000.-	
Összesen	166 666 667.-	83 333 333.-
Arány	2/3	1/3

Indikátorok

Monitoring mutató megnevezése	Cél dátuma	Cél változás	Cél összváltozás	Cél kumulált
A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek	2022.09.01.	30	30	30

<i>vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS keretében tervezett és végrehajtott programok száma</i>				
<i>Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosság száma</i>	2022.09.01.	13 741	13 741	13 741
<i>Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek (CO39)</i>	2020.09.27.	850	850	850
<i>Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek (CO38)</i>	2021.03.31.	15382	15382	15382

6. Cselekvési terv

6.1 A beavatkozási területek/műveletek leírása

I. A beavatkozási terület/művelet megnevezése:

Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése - A Városi Könyvtár és parkja infrastruktúra fejlesztése és a városközponti közösségi célokra ki nem használt terület Perczel Mór Pihenőparkká alakítása (ERFA)

Indoklás, alátámasztás: A szükségletek közt megjelent, hogy a kulturális színtereket korszerűsíteni szükséges, és ennek keretében a Könyvtár került be a HKFS-ba. A helyi kulturális és közösségi tér infrastrukturális korszerűsítése keretében a Solymár Imre Városi Könyvtár felújítása és korszerűsítése, körülötte lévő park állagmegóvása lehetőséget teremt a közösségek erőteljesebb együttműködésére, a helyi közösségi programok színteréül is szolgál majd.

A szükségletek közt megjelent a város központi részénél található, eddig közösségi célokra ki nem használt terület Perczel Mór Pihenőparkká alakítása. Ez a beruházás hozzájárulna a helyi közösségek együttműködéséhez is, hiszen színteréül szolgálhat számos civil kezdeményezésnek. Kiemelten kezeljük, hogy e fejlesztésben valamennyi korosztály közösségi igényeire reflektáljunk a kisgyermektől az idősekig egyaránt.

Specifikus cél: Kulturális infrastruktúra fejlesztése keretében a Solymár Imre Városi Könyvtár felújítása és korszerűsítése, a körülötte lévő park állagmegóvása. A tervezett beruházás a helyi kultúra jelentős fejlesztése mellett komplementer hatással a közösségi szerveződésnek is adjon teret.

A város sokrétű identitásából fakadóan is szükség van olyan "helyekre", amelyek akár több közösséget képesek egyidejűleg is befogadni, amely erős kulturális tartalmuk révén minden közösség számára hordoznak tudást és lehetőséget.

Minden korosztály igényeit figyelembe véve a szabadidős és mozgástereket kialakítva a város központi részénél található, eddig közösségi célokra ki nem használt terület Perczel Mór Pihenőparkká alakítása. A beruházás járuljon hozzá a helyi közösségek együttműködéséhez is, szolgáljon színteréül civil kezdeményezéseknek.

Kiegészítő jelleg, lehatárolás: Az ITS-ben meghatározott tematikus célok a középtávú városfejlesztési célok mentén kerültek meghatározásra, amelyek főbb beavatkozási területei a gazdaság, a turizmus és az életminőség javítása. A tematikus célok közül a Bonyhádi Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájának e projektjéhez kapcsolhatóak az alábbiak:

- T5 Turisztikai kínálat bővítése az egészséges életmódhoz és a rekreációhoz szükséges infrastruktúra fejlesztésével
- T8 Közterületek, műszaki hálózatok karbantartása, fejlesztése
- T10 Társadalmi kohézió és a népességmegtartó képesség erősítése, a leszakadó csoportok támogatása

Ezek kiegészítő hatása egyértelműen alátámasztott az e stratégiában tervezett célokkal és tervezett beavatkozásokkal.

A projekt kapcsolódik a könyvtár által benyújtott, de még el nem bíralt EFOP-4.1.8-16 pályázathoz.

A projekt kapcsolódik TOP-2.1.2-15 Zöld Város „MIÉNK ITT A TÉR” projekthez

A helyi felhívás célcsoportja: Bonyhádi Járás lakossága, kisgyermekes családok, óvodás korosztály, iskolás korosztály, felnőtt lakosság, nyugdíjasok, civil közösségek, sportegyesületek.

Támogatást igénylők köre

GFO kód alapján kedvezményezett lehet

- 321 Helyi önkormányzat
 - 322 Helyi önkormányzati költségvetési szerv
 - 371 Helyi nemzetiségi önkormányzat
 - 528 Nemzetiségi egyesület
 - 529 Egyéb egyesület
 - 551 Bevett egyház
 - 561 Közalapítvány
 - 569 Egyéb alapítvány
 - 572 Nonprofit korlátolt felelősségű társaság
- valamint a fentiek konzorciuma

A támogatható tevékenységek meghatározása:

- épület, építmény rekonstrukciója, fejlesztése
- eszközbeszerzés
- növényfelület, élőhelyek és biodiverzitás növelése, a zöldfelület növényállományának rekonstrukciója, egyszeri beavatkozásként gyomirtás/beteg fák eltávolítása, valamint ápolási munkák; városklíma, hősziget-hatás ellen árnyékoló lombhullató, klímaturó fasorok, cserjesávok, több szintes zöldfelületek létesítése, városi aktív rekreációs zöldterületek kialakítása, városi aktív közösségi gazdálkodást segítő új zöldfelületek (városi farm, közösségi kert, iskolakert stb.) kialakítása, a településre hulló csapadékvíz fejlesztésre kerülő zöldfelületen történő hasznosítására alkalmas infrastruktúra kiépítése, a csapadékvíz közvetlen hasznosítása a fejlesztésre kerülő zöldfelületen, önfenntartó-képességének fokozása érdekében.
- uniós szabványnak megfelelő játékok tervezése, beszerzése, építése; fogvatékkal élő célcsoportok játszótéri lehetőségeinek tervezése, beszerzése, építése;
- Akadálymentes hozzáférés biztosítása

Elszámolható költségek köre:

A költségek elszámolhatóságával kapcsolatos általános előírásokat, továbbá az egyes költség típusokra, illetve költségelemekre vonatkozó általános szabályozást a 272/2014. (XI.5.) Korm. rendelet 5. mellékletét képező Nemzeti szabályozás az elszámolható költségekről - 2014-2020 programozási időszak c. útmutató tartalmazza.

- I. Projektelőkészítés költségei: Előzetes tanulmányok, engedélyezési dokumentumok költségei
- II. Beruházáshoz kapcsolódó költségek:
 - a. Építéshez kapcsolódó költségek – átalakítás, bővítés, felújítás esetén beleértve az azbesztmentesítés költségeit is Építés bekerülési értéke, vagy ezen belül: - új építés - átalakítás - bővítés - felújítás - beüzemelési költségek
 - b. Eszközbeszerzés költségei: - bekerülési érték - bekerülési érték egyes tételei
- III. Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei
- IV. Szakmai megvalósításban közreműködő munkatársak költségei
- V. Projekt menedzsment költség
- VI. Adók, közterhek (ide nem értve a le nem vonható áfát)
- VII. Tartalék

Egyéb általános költségek, például az építésszek, mérnökök díjai, hatósági díjak, tanácsadási díjak, a környezeti/pénzügyi fenntarthatóságra vonatkozó tervezési díjak, a projekt-menedzsment költség.

A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- Helyi pályázati felhívás/ok meghirdetésével - előzetesen megadott bírálati szempontrendszerrel;
- Pontozós értékelési rendszerben, ahol az elérhető maximális pontszám min. 60%-át el kell érni a támogatáshoz;
- Támogatás nyújtására az igényelt teljes összeggel és csökkentett összeggel egyaránt lehetséges;
- Az előnyt élvező szempontok teljesülésével benyújtott pályázatok plusz pontokat kapnak, melyek az összpontszámhoz adódnak;
- A célcsoport/helyi közösség bevonása a fejlesztés tervezésébe és megvalósításába egyaránt konkrétumokkal alátámasztott
- A támogatási kérelemben szereplő költségek meghatározása körültekintően, az aktuális piaci árak figyelembevételével történt, amelyet a támogatást igénylő a kérelemben alátámasztott
- A környezeti fenntarthatósági szempontok teljes körűen érvényesülnek
- A projekt hosszú távú hasznosulása és az eredmények fenntartásának/működtetésének módja/forrása bemutatásra került és jól alátámasztott
- A hátrányos helyzetűek, fogyatékkal élők igényeinek figyelembevétele;

Maximum igényelhető támogatási összeg pályázatonként: 75 000 000.- (ERFA)

Tervezett forrás: 129 166 667.-Ft

Forrás ütemezése: 2019-2021

A megvalósítás tervezett időintervalluma: 2019-2021.

II. A beavatkozási terület/művelet megnevezése:

„Élő város” - Helyi közösségi és kulturális innovatív programok, együttműködések támogatása ESZA

Indoklás, alátámasztás: Támogatni szükséges a helyi pályázatok útján a közösségi és kulturális innovatív - programokat, együttműködések. Ezek évenkénti megvalósíthatósága érdekében megfogalmazódott az igény, hogy a HACS hirdessen meg pályázatokat, biztosítsa ezek forrását és segítse megvalósulásukat. Kiemelten támogassa a helyi közösségi terek infrastruktúrájának bázisán szervezendő új, innovatív közösségi és kulturális programokat.

Specifikus cél: Helyi közösségi és kulturális innovatív programok, együttműködések támogatása az adott évre vonatkozó tervek figyelembe vételével. Kiemelten támogassa a helyi közösségi terek infrastruktúrájának bázisán szervezendő új, innovatív közösségi és kulturális programokat.

Kiegészítő jelleg, lehatárolás: Az ITS-ben meghatározott tematikus célok a középtávú városfejlesztési célok mentén kerültek meghatározásra, amelyek főbb beavatkozási területei a gazdaság, a turizmus és az életminőség javítása. A tematikus célok közül a Bonyhádi Helyi Közösség Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájának e projektjéhez kapcsolhatóak az alábbiak:

- T5 Turisztikai kínálat bővítése az egészséges életmódhoz és a rekreációhoz szükséges infrastruktúra fejlesztésével
- T7 Humán infrastruktúra minőségi fejlesztése
- T8 Közterületek, műszaki hálózatok karbantartása, fejlesztése
- T10 Társadalmi kohézió és a népségmegtartó képesség erősítése, a lezszakadó csoportok támogatása

Ezek kiegészítő hatása egyértelműen alátámasztott az e stratégiában tervezett célokkal és tervezett beavatkozásokkal. Kapcsolódás: a TOP-2.1.2-15 Zöld Város „MIÉNK ITT A TÉR” projekthez,

a TOP-3.1.1-15 Kerékpárút fejlesztése projekthez, a TOP-1.2.1-15 „A Váraljai Parkerdő turisztikai vonzerejének fejlesztése” projekthez

A helyi felhívás célcsoportja: az akcióterületen élő célcsoportok

Támogatást igénylők köre

- GFO kód alapján kedvezményezett lehet
- 321 Helyi önkormányzat
- 322 Helyi önkormányzati költségvetési szerv
- 371 Helyi nemzetiségi önkormányzat
- 572 Nonprofit korlátolt felelősségű társaság
- 528 Nemzetiségi egyesület
- 529 Egyéb egyesület
- 551 Bevett egyház
- 561 Közalapítvány
- 569 Egyéb alapítvány
- valamint a fentiek konzorciuma

A támogatható tevékenységek meghatározása:

- A projekt által érintett akcióterület közösségi tevékenységének történeti feltárása és a lakosság számára elérhetővé tétele, elsősorban a közművelődési, muzeális és könyvtári intézmények, valamint a projekt célkitűzései által érintett egyéb intézmények, szervezetek együttműködésével az akcióterületen élő célcsoportok számára
- A helyi cselekvési terv alapján az akcióterületen élő célcsoportok számára közösségi együttműködését dinamizáló és fenntartó közösségi akciók, tevékenységek, események, programok, folyamatok megvalósítása a közművelődési, muzeális, könyvtári, intézmények, valamint a projekt célkitűzései által érintett egyéb intézmények, szervezetek együttműködésével a:
 - a) helyiközösségi akciók, tevékenységek, események, rendezvények,
 - b) programok, folyamatok,
 - c) a helyi nyilvánosság fórumainak megteremtése, meglévő fórumainak fejlesztése,
 - d) részvételi fórumok elindítása, működtetése, meglévők fejlesztése.

Elszámolható költségek köre:

I. Projektelőkészítés költségei:

II. Beruházáshoz kapcsolódó költségek: a) Eszközbeszerzés költsége - bekerülési érték

III. Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei:

a) Képzéshez kapcsolódó költségek: - tananyag fejlesztése, kivitelezése - tananyag fejlesztéshez és képzéshez kapcsolódó akkreditációs, minősítési, értékelési, regisztrációs díjak - képzés költsége résztvevőnként

b) Egyéb szakértői szolgáltatás költségei: - egyéb szakértői díjak, tanácsadás költsége

c) Marketing, kommunikációs szolgáltatások költségei: - marketingeszközök fejlesztése - rendezvényszervezés, kapcsolódó ellátási, ún. „catering” költségek, reprezentációs költségek - egyéb kommunikációs tevékenységek költségei

d) Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége

e) Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bérleti díj: - szakmai megvalósításhoz kapcsolódó irodabérleti díj - szakmai megvalósításhoz kapcsolódó eszközök és immateriális javak bérleti költsége

f) Egyéb szolgáltatási költségek: - pl.: rendezvényszervezés és kapcsolódó ellátási, ún. „catering” költségek, reprezentációs költségek

IV. Szakmai megvalósításban közreműködő munkatársak költségei:

a) Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó személyi jellegű ráfordítás: - munkabér - foglalkoztatást terhelő adók, járulékok - személyi jellegű egyéb kifizetések

- b) Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó útiköltség, kiküldetési költség: - utazási költség - szállásköltség - helyi közlekedés költsége - napidíj Amennyiben a közösségfejlesztési folyamatba a településen helyi közösséggel foglalkozó ember kerül bevonásra, annak költsége ezen költségkategória keretében számolható el.
- V. Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó egyéb költségek:
 - a) Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó anyagköltség
- VI. Célcsoport támogatásának költségei:
 - a) Célcsoport útiköltsége: - utazási költség
- VII. Projekt menedzsment költség: a 272/2014 (XI. 5.) Kormányrendelet szerint
- VIII. Adók, közterhek (ide nem értve a le nem vonható áfát)
- IX. Tartalék

Nagyrendezvények, közösségi rendezvények:

- Rendezvényszervezés, catering, reprezentáció
- Programszervezői díj (bér, megbízási díj is lehet);
- Bérleti díj; - Fellépési díj;
- Marketing költségek;
- Eszköz bérleti díj;
- Eszközbeszerzés
- Szoftverbeszerzés

A kiválasztási kritériumok, alapelvek: több közösség által együttesen tervezett programterv (plusz pontok), helyi közösségi terek infrastruktúrájának bázisán szervezendő (plusz pontok), együttműködéseket generál, közösségi és/vagy kulturális (plusz pontok, ha mindkettő), innovatív (plusz pontok), máshol működő jó gyakorlat adaptációja (plusz pontok), kulturális gazdaságot fejlesztő hatású (plusz pontok). A programokkal elérték száma, a programok innovativitása. Fogyatékosággal élők bevonása, hátrányos helyzetű emberek bevonása.

Maximum igényelhető támogatási összeg pályázatonként: maximum 20.000.000 Ft

Tervezett forrás: 83 333 333.-Ft

Forrás ütemezése: 2019-2022

A megvalósítás tervezett időintervalluma: Pályázat benyújtás: 2019 -2020

Programok megvalósítása: 2019-2022

Általános szabályok a helyi felhívásokhoz - 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet alapján (71.-72.-72/A-72/B.§)

A HACS a helyi felhívástervezeteket az irányító hatóság részére előzetesen megküldi szabályossági vizsgálat céljából. Az irányító hatóság harminc napon belül nyilatkozik a helyi felhívások szabályossági megfelelőségéről.

A HACS vagy munkaszervezete a helyi felhívást az irányító hatóság szabályossági nyilatkozatát követő tíz napon belül közzéteszi a honlapján.

Ha a támogatásra rendelkezésre álló kötelezettségvállalási keret kimerül - ideértve a felhívás keretösszegének csökkentését is -, vagy annak kimerülése előre jelezhető, a HACS a benyújtási határidő előtt a benyújtás lehetőségét felfüggesztheti vagy a felhívást lezárhatja, és az erről szóló tájékoztatást közzéteszi a honlapján, és az irányító hatóságnak is megküldi. Szakaszos elbírálás alkalmazása esetén a benyújtási lehetőség felfüggesztése vagy lezárása csak a felhívásban rögzített szakasz zárásának időpontját követő naptól lehetséges. A támogatási kérelem benyújtására nyitva álló időszakban az adott szakasz lezárása az erről szóló döntés közzétételét követő nyolcadik naptól lehetséges. Folyamatos elbírálás alkalmazása esetén a benyújtási lehetőség felfüggesztése vagy a felhívás lezárása csak az erről szóló döntés közzétételét követő harmadik naptól lehetséges.

Ha a felfüggesztés dátuma előtt benyújtott támogatási kérelmekről hozott döntést követően a támogatásra rendelkezésre álló keret nem merült ki, a felfüggesztést meg lehet szüntetni, és új benyújtási határidőt lehet meghatározni.

A támogatási kérelem benyújtása, valamint a helyi felhívásban meghatározott feltételek teljesítése nem jelent alanyi jogosultságot a támogatásra, arról csak a kiválasztási szempontokra és forrásra tekintettel hozható döntés.

Ha a helyi felhívás nem zárja ki, a támogatási kérelem a projekt megvalósítására létrehozott konzorciumi együttműködés keretében is benyújtható (a 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet 59. § alkalmazásával)

A támogatást igénylő a támogatás igénylésével egyidejűleg hozzájárulását adja ahhoz, hogy az irányító hatóság közösségvezérelt helyi fejlesztés támogatás elnyerése esetén - EMVA forrás esetén a 908/2014/EU bizottsági rendelet 57. cikk szerinti adatokon túl -

- a) a kedvezményezett nevét,
- b) a projekt tárgyát,
- c) az elnyert támogatás összegét,
- d) a döntés évét és a hónapját

nyilvánosságra hozza, valamint a támogatást igénylő által rendelkezésre bocsátott adatokat a vonatkozó jogszabályok szerint nyilvántartsa és kezeli.

A HACS-ok a helyi támogatási kérelmekről való döntés megalapozása érdekében helyi bíráló bizottságot (a továbbiakban: HBB) állítanak fel. A HBB összehívását, működését, tagjait a HACS által kiadott ügyrendben kell meghatározni. Az ügyrendet az irányító hatóság hagyja jóvá.

A támogatást igénylő a helyi felhívásban rögzített módon a HACS-hoz benyújtott helyi támogatási kérelemmel igényelheti a támogatást.

A támogatást igénylő a kérelem beérkezéséről értesítést kap.

Legkésőbb a helyi felhívásban rögzített szakasz zárását vagy beadási határnapját követő tíz napon belül megkezdődik a helyi támogatási kérelmek kiválasztási folyamata.

Az értékelésben és a támogatási döntés előkészítésében részt vevőket a támogatást igénylő támogatási döntésről történő tájékoztatása időpontjáig titoktartási kötelezettség terheli, azzal, hogy a titoktartási kötelezettség nem terjed ki a benyújtott helyi támogatási kérelemnek a projektkiválasztási eljárásban történő előrehaladásáról való tájékoztatásra.

Ha a helyi támogatási kérelem határidőn túl benyújtott, a HACS a kérelmet - hiánypótlási felhívás nélkül - elutasítja, és erről - valamint az elutasítással szemben kifogás benyújtásának lehetőségéről - a támogatást igénylőt értesíti. Ha a helyi támogatási kérelem hiányos vagy hibás, és ezért nem felel meg a helyi felhívásban meghatározott szempontoknak, a HACS vagy munkaszervezete - ha az adott szempontot igazoló dokumentum hiánya vagy hibája hiánypótlás keretében pótolható, és a helyi felhívás lehetőséget nyújt a hiánypótlásra -, az összes hiány vagy hiba megjelölésével felhívja a támogatást igénylőt helyi támogatási kérelmének kijavítására. Hiánypótlásra egyszer van lehetőség.

Ha a helyi támogatási kérelemben szereplő információ nem egyértelmű, vagy ellentmondást tartalmaz, és a helyi felhívás lehetőséget nyújt tisztázó kérdés alkalmazására, a HACS vagy munkaszervezete az értékelés során egy alkalommal írásban tisztázó kérdést tehet fel megfelelő határidő biztosításával. A határidőn túl beérkezett választ figyelmen kívül kell hagyni.

A kiválasztási folyamat során a HACS pontozás alapján dönt. A HBB köteles részletes indokolást készíteni, ha a helyi támogatási kérelmet elutasítani javasolja. A HBB feltétellel vagy csökkentett összeggel való támogatásra irányuló döntési javaslatot nem adhat, és ilyet a HACS sem küldhet az irányító hatóságnak.

A HBB a kérelemre vonatkozó támogató vagy elutasító döntési javaslatot a kérelmek - helyi felhívásban előírt értékelési szempontoknak való megfelelés szerinti - sorrendje alapján tesz.

A HACS a HBB döntési javaslata alapján a helyi felhívásban meghatározott határidőn belül dönt a helyi támogatási kérelem elutasításáról, vagy annak támogatására irányuló javaslatát megküldi az

irányító hatóságnak a HBB - döntési javaslatot meghozó - ülésének jegyzőkönyvével együtt az ülés megtartását követő harminc napon belül.

A támogatásra irányuló döntési javaslatáról vagy az elutasító döntéséről a HACS tájékoztatja a támogatást igénylőt. A döntésről szóló tájékoztatás tartalmazza az indokolást és a kifogás benyújtásának lehetőségét, módját is.

A támogatást igénylők a helyi támogatási kérelmük értékelését a tájékoztatás közlését követően megtekinthetik.

Az eljárási határidőkbe nem számít bele a helyi felhívás módosítás következtében szükségessé vált korrekció, a tisztázó kérdés megválaszolásának, valamint a kifogás elbírálására irányuló eljárás időtartama.

A helyzetfeltárás, a szükségletek, a célok és a tervezett műveletek

Ssz.	Megnevezés	Indoklás, alátámasztás (legfeljebb 4-5 mondat)	Specifikus cél (legfeljebb 1-2 szó)	Támogatható tevékenységek (legfeljebb 4-5 mondat)	Kiegészítő jelleg, lehatárolás (legfeljebb 4-5- mondat)	Célcsoport (legfeljebb 1-2 szó)	Forrás (ezer Ft)	Tervezett időszak
1.	ERFA - Városi Könyvtár és parkja infrastruktúra fejlesztése valamint a Perczel Mór Pihenőparkká alakítása	A szükségletek közt megjelent, hogy a kulturális színtereket korszerűsíteni szükséges, és ennek keretében a Könyvtár került be a HKFS-ba. A helyi kulturális és közösségi tér infrastrukturális korszerűsítése keretében a Solymár Imre Városi Könyvtár felújítása és korszerűsítése, körülötte lévő park állagmegóvása lehetőséget teremt a közösségek erőteljesebb együttműködésére, a helyi közösségi programok színteréül is szolgál majd, továbbá a város központi részénél található, eddig közösségi célokra ki nem használt terület Perczel Mór Pihenőparkká alakítása. Ez a beruházás hozzájárulna a helyi közösségek együttműködéséhez is, hiszen színteréül szolgálhat számos civil kezdeményezésnek. Kiemelten kezeljük, hogy e fejlesztésben valamennyi korosztály közösségi igényeire reflektáljunk a kisgyermektől az idősekig egyaránt.	Solymár Imre Városi Könyvtár felújítása és korszerűsítése, körülötte lévő park állagmegóvása Minden korosztály igényeit figyelembe véve a szabadidős és mozgástereket kialakítva a város központi részénél található, eddig közösségi célokra ki nem használt terület Perczel Mór Pihenőparkká alakítása. A beruházás járuljon hozzá a helyi közösségek együttműködéséhez is, szolgáljon színteréül civil kezdeményezéseknek.	- városklíma, hősziget-hatás ellen árnyékoló lombhullató, klímaturó fasorok, cserjesávok, több szintes zöldfelületek létesítése, - városi aktív rekreációs zöldterületek kialakítása, - városi aktív közösségi gazdálkodást segítő új zöldfelületek (városi farm, közösségi kert, iskolakert stb.) kialakítása. - a településre hulló csapadékvíz fejlesztésre kerülő zöldfelületen történő hasznosítására alkalmas infrastruktúra kiépítése, - a csapadékvíz közvetlen hasznosítása a fejlesztésre kerülő zöldfelületen, önfenntartó- képességének fokozása érdekében. - Akadálymentesítés	ITS tematikus célok: <ul style="list-style-type: none"> T5 <i>Turisztikai kínálat bővítése az egészséges életmódhoz és a rekreációhoz szükséges infrastruktúra fejlesztésével</i> T8 <i>Közterületek, műszaki hálózatok karbantartása, fejlesztése</i> T10 <i>Társadalmi kohézió és a népességmegtartó képesség erősítése, a leszakadó csoportok támogatása</i> <p>A projekt kapcsolódik a könyvtár által benyújtott, de még el nem bíralt EFOP-4.1.8-16 pályázathoz. A projekt kapcsolódik TOP-2.1.2-15 Zöld Város „MIÉNK ITT A TÉR” projekthez</p>	Bonyhádi Járás lakossága, kisgyermekes családok, óvodás korosztály, iskolás korosztály, felnőtt lakosság, nyugdíjasok, civil közösségek, sportegyesületek.	pályázat költségterve szerint Összesen (ERFA I) max 129 166 667.-Ft	2019.09.-2021.03.31-ig

2.	ESZA Helyi közösségi és kulturális innovatív programok, együttműködések támogatása	Támogatni szükséges a helyi pályázatok útján a közösségi és kulturális innovatív, így kulturális gazdaságot fejlesztő hatású - programokat, együttműködések. Ezek évenkénti megvalósíthatósága érdekében megfogalmazódott az igény, hogy a HACS hirdessen meg pályázatokat, biztosítsa ezek forrását és segítse megvalósulásukat három éven keresztül. Kiemelten támogassa a helyi közösségi terek infrastruktúrájának bázisán szervezendő új, innovatív közösségi és kulturális programokat.	Helyi közösségi és kulturális innovatív programok, együttműködések támogatása az adott évre vonatkozó tervek figyelembe vételével. Kiemelten támogassa a helyi közösségi terek infrastruktúrájának bázisán szervezendő új, innovatív közösségi és kulturális programokat.	<p>- A projekt által érintett térség, település, településrész közösségi tevékenységének történeti feltárása és a lakosság számára elérhetővé tétele, elsősorban a közművelődési, muzeális és könyvtári intézmények, valamint a projekt célkitűzései által érintett egyéb intézmények, szervezetek együttműködésével.</p> <p>- A helyi cselekvési terv alapján a település, településrész, lakosságának közösségi együttműködését dinamizáló és fenntartó közösségi akciók, tevékenységek, események, programok, folyamatok megvalósítása a közművelődési, muzeális, könyvtári, intézmények, valamint a projekt célkitűzései által érintett egyéb intézmények, szervezetek együttműködésével.</p>	<p>ITS tematikus célok:</p> <ul style="list-style-type: none"> • T5 Turisztikai kínálat bővítése az egészséges életmódhoz és a rekreációhoz szükséges infrastruktúra fejlesztésével • T7 Humán infrastruktúra minőségi fejlesztése • T8 Közterületek, műszaki hálózatok karbantartása, fejlesztése • T10 Társadalmi kohézió és a népességmegtartó képesség erősítése, a leszakadó csoportok támogatása <p>Kapcsolódás: a TOP-2.1.2-15 Zöld Város „MIÉNK ITT A TÉR” projekthez, a TOP-3.1.1-15 Kerékpárút fejlesztése projekthez, a TOP-1.2.1-15 „A Váraljai Parkerdő turisztikai vonzerejének fejlesztése” projekthez</p>	Bonyhádi Járás lakossága, bonyhádi járáson kívüli hazai látogatók, határon túli látogatók, kisgyermekes családok, óvodás korosztály, iskolás korosztály, felnőtt lakosság, nyugdíjasok, civil közösségek, sportegyesületek.	pályázat költségterve szerint Összesen max 83 333 333.- Ft	2019.04.-2022.09-ig
Források összesítése								
ERFA						129 166 667.-Ft	51,67%	
ESZA						83 333 333.- Ft	33,33%	
HACS működési költség (ERFA)						37 500 000.-Ft	15%	

6.2 Együttműködések

Specifikus cél

A Bonyhádi Helyi Közösség Helyi Akciócsoportja kiemelten kezeli a térségek közti együttműködések építését, erősítését. Ennek több oka is van, melyek alapján **három specifikus célt határoztunk meg**: egyrészt a település népességére jellemző interkulturalitás, melyet figyelembe kell venni a helyi igényekre épülő, kulturális lehetőségek bővítése érdekében, ennek érdekében a **nemzetközi** kapcsolatokat érdemes erősíteni. A Völgységben élő népcsoportok adják a térség jellegzetes, sokszínű arculatát.

Specifikus cél tehát, hogy a helyi pályázatok útján támogassuk a közösségi és kulturális innovatív – programokat, együttműködéseteket.

Indoklás, alátámasztás

A németek, a bukovinai székelyek és a felvidéki magyarok népi kultúráját ma is őrzik az itt élő lakosok és a néprajzzal foglalkozó szakemberek, nagy figyelmet fordítva a hagyományőrzésre, az értékek ápolására. „Ehhez hasonló, „etnikai sokszínűséget”, sok, különböző eredetű, felekezetű és nyelvű népcsoport együttélését nemigen találunk Európában vidéken, falvakban, legfeljebb a nagyvárosokban, ott is inkább újabban, a „globalizáció” hatásaként a 20. század végén és napjainkra. A részben kényszerű, részben önkéntes telepítések következtében kialakult népesség különböző rétegei eltérő „stratégiát”, értékrendet dolgoztak ki, mely sokáig, de egyre halványuló mértékben meghatározta az egyes emberek, családok életmódját.

Másrészt, mint azt korábban igényként megfogalmazódott, innovatív megoldások helyi szinten lehetnek máshol már kipróbált és jól működő gyakorlatok, ezekre a **hazai** partnerekkel való kapcsolatépítés során találhatunk működő képes modelleket. Harmadrészt célunk a Bonyhádi Helyi Közösség működését minta értékűen végezni, azaz az érdeklődő HACS-ok részére tapasztalatainkat átadni, konzultatív fórumokkal a cél érdekében együttműködő valamennyi HACS működését optimalizálni.

A SWOT elemzés alapján megfogalmazódó fejlesztési szükségletek között megjelent, hogy támogatni szükséges a helyi pályázatok útján a közösségi és kulturális innovatív - programokat, együttműködéseteket. Ezek megvalósíthatósága érdekében megfogalmazódott az igény, hogy a HACS hirdessen meg pályázatokat, biztosítsa ezek forrását és segítse megvalósulásukat, így kiemelten támogassa a helyi közösségi terek infrastruktúrájának bázisán szervezendő új, innovatív térségek közötti (hazai és nemzetközi) közösségi és kulturális programokat, együttműködéseteket.

Az együttműködés tervezett tématerületei

Az együttműködések tervezett fókuszai a három specifikus célnak megfelelőek:

- a nemzetközi együttműködések bővítése a testvérvárosi kapcsolatok kulturális, hagyományőrző és közösségépítő továbbfejlesztése céljából,
- a helyi szinten még nem kipróbált, de a cél elérését segítő innovatív programok felkutatásával és amennyiben adaptálható, azok bonyhádi sajátosságokra igazított adaptálásával.

Tervezett forrás

Helyi pályázatok útján (ESZA) kerül sor. Az ESZA pályázat keretében 83 333 333.-Ft áll rendelkezésre.

6.3 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei

A város lakosságának jelentős részét érintő fejlesztések érdekében a CLLD eszköz megvalósításához **széles körű, több szegmensű összefogás** generálódott, melynek alapja a

korábbi együttműködések a település önkormányzata, a civil szektor szereplői és a helyi vállalkozások szereplői közt.

A Konzorcium

Kizárólagos hatáskörébe tartozik:

- A HACS működését szabályozó dokumentumok, valamint a HACS stratégiai fejlesztési dokumentumainak az elfogadása, módosítása *(pl. konzorciumi megállapodás, SZMSZ, HKFS, támogatási felhívások)*;
- A HACS működési formájának, jogi kereteinek elfogadása, módosítása;
- A HACS éves költségvetésének elfogadása;
- A HACS tagsági viszonyára vonatkozó döntések meghozatala *(pl. új tag felvétele, tag kizárása)*;
- Az éves beszámolók, előrehaladási jelentések, kifizetési kérelmek elfogadása;
- Döntés évente a stratégia felülvizsgálatának szükségességéről, módjáról és időpontjáról;
- A vezető tisztségviselők *(elnökségi tagok, bíráló bizottsági tagok, munkaszervezeti vezető)* megválasztása;
- A HBB értékelése és az elnökség rangsorolása alapján döntésre javasolt projektek előterjesztése az IH-nak jóváhagyásra;
- Minden egyéb olyan stratégiai szintű döntés, amelyet a SZMSZ a Konzorcium kizárólagos hatáskörébe utal.

A Konzorcium működését a Konzorciumi megállapodás és az SZMSZ szabályozza. A tagság üléseit az Elnök hívja össze, de valamennyi tagnak lehetősége van az ülés összehívásának kezdeményezésére. A tagság évente legalább 3 alkalommal ülésezik. A rendes ülés mellett rendkívüli ülés összehívása is lehetséges.

A Konzorcium működésének fő szabályai:

- Határozatképes, ha a tagok legalább 50%-a + 1 fő jelen van;
- Valamennyi tag 1 szavazattal rendelkezik a döntéshozatal során;
- A szavazás minden esetben nyílt;
- A döntéshozatal alapesetben egyszerű többséggel történik;
- Az SZMSZ által meghatározott esetekben – pl. HKFS módosítása, elnökség megválasztása, helyi bíráló bizottság megválasztása, tagok kizárása – a konzorcium 2/3-os döntéssel dönt;
- Az ülésekről jegyzőkönyv/emlékeztető készül. A HACS-ban való részvétel nyitott, új tagok számára a jövőben is lehetőség lesz a csatlakozásra az alábbi feltételek teljesülése esetén:
- A HACS tagjai csak a településen székhellyel vagy telephellyel rendelkező települési önkormányzat, önkormányzati intézmény, többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság, költségvetési szervek és intézményeik, civil szervezetek, egyházi jogi személyek (belső egyházi jogi személy), továbbá gazdálkodó szervezetek, egyéni vállalkozók lehetnek;
- A HACS tagoknak el kell fogadniuk a HACS céljait, irányelveit, tevékenyen részt kell vállalniuk a HKFS megvalósításában;
- A három szektor képviselőtének kiegyensúlyozottnak kell maradnia;
- A HACS összetétele megfelelően reprezentálja a helyi társadalom sokféleségét.

A Bonyhádi Helyi Közösség Helyi Akciócsoportja (HACS) 45 konzorciumi tagból áll. Az arányok: közszféra: 31,11%, civil szféra: 48,89%, üzleti szféra: 20%.

Név	Képviselt szervezet
Filóné Ferencz Ibolya	Bonyhád Város Önkormányzata
Dr. Farkas Attila	Bonycom NKft.

Dr. Farkas Attila	Bonyhád Városi Mezőgazdasági Kft.
Dr. Szóts Zoltán	Völgységi Múzeum
Kirchné Máté Réka	Atlétikai Club Bonyhád
Schnell-Nagy Erika	Könyv- Kultúra Közhasznú Egyesület
Kiss Lajos	Fűtőmű Kft
Asztalos Zoltán	Bukovinai Székelyek Országos Szövetsége
Csibi Csaba	Csibi Hal Kft.
Bayer Péter	Bayer Villanyszerelő Kft.
Gáspár Csaba	Hungária Takarékszövetkezet
Hoffmann Tamás	Hoffmann Tamás e.v.
Réger Balázs	Bonyhádi Fürdő Kft.
Rózsahegyi János	Pannónia Mezőgazdasági Kft.
Köhlerné Koch Ilona	Bonyhádi Német Önkormányzat
Ritter Adél	Bonyhádi Gondozási Központ
Kult Imréné	Solymár Imre Városi Könyvtár
Horváth Klára Katalin	Pór Apát Alapítvány
Dr. Puskásné Dr. Szeghy Petra Nóra	Bonyhádi Közös Önkormányzati Hivatal
Futár Rajmundné	Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium
Máté Klára	Bonyhádi Varázskapu Bölcsöde és Óvoda
Dudás Olga	Laurus Alapítvány
Rauch Ádámné	Mozgássérültek Bonyhádi Egyesülete
Köhlerné Koch Ilona	Kränzlein Néptánc Egyesület
Bölcsföldi Zoltán	Völgység Labdarúgó Club
Adorján Gyöngyi	Bonyhádi Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola
Juhász Józsa	Vörösmarty Mihály Művelődési Központ
Nagy Orsolya	Életút Egyesület
Bischof Tamás	Dobogó Természetjáró és Hegymászó Egyesület
Varga Gyöngyvér	Közösségért Alapítvány
Balassáné Ritter Zsuzsanna	Őszirózsa Alapítvány
Kolozsiné Gergely Cecília	Felvidékiek Egyesülete Bonyhád
Steiner Józsefné	Völgység Néptánc Egyesület
Gyórfy Attila	Bonyhádi Airsoft Sportegyesület
Bauer Attila	Anonym Triatlon és Szabadidő Sportegyesület
Dr. Füller Imre	Magyartarka Tenyésztés Kft.
Németh Istvánné	Gazdasági Ellátó Szervezet
Elmauer József	Hangok Világa Alapítvány
Szabó Tamás	Art-Kontakt Bonyhádi Kortárstánc Egyesület
Jenei Józsefné	Német Nemzetiségi Kulturális Egyesület
Kéri János	Extrém Body Fitnes Sportegyesület
Bábelné Rein Mária	Vörösmarty Mihály Általános Iskola
Amrein Gábor	AMGR Kft.
Fauszt József	Comfotherm Kft.
Széplaki Mihály	Széplaki Faipari Kft.
Összesen:	45 szervezet

A HACS működését az elfogadott Szervezeti és Működési Szabályzat szabályozza. Terjedelme miatt nem kerül csatolásra, a helyszínen megtekinthető.

A Bonyhádi Helyi Közösség Elnöksége:

A HACS operatív testülete a 3 tagú Elnökség, melyet a HACS tagságából a konzorcium választ ki, 2/3-os döntéssel. Az Elnökség tagjai a 3 szektort (magán-, köz- és civil szféra) 1-1 fővel képviselik.

Az Elnökség tagjainak változásáról a konzorciumi tagság dönthet. Az Elnökség egyetlen tagja sem lehet a HACS alkalmazottja.

Az Elnökség feladata az SZMSZ által a hatáskörébe utalt feladatok, valamint a teljes konzorciumi tagság összehívását nem igénylő egyéb döntési jogkörök ellátása – egyebek között:

- A HACS működésének, a HKFS megvalósításának irányítása, felügyelete;
- Tagi ülések összehívása, szervezése, levezetése;
- Javaslattétel tagsági jogviszonyra (új tag felvétele, tagsági jogviszony megszüntetése);
- Javaslattétel a HACS Munkaszervezet vezetőjére;
- Javaslattétel a támogatási felhívásokra, az értékelési szempontrendszer összeállítására, a támogatási kérelmek befogadására és rangsorolására;
- A HKSF megvalósítása során felmerülő egyéb feladatok ellátása, szükség esetén javaslattétel a HKFS módosítására;
- Éves beszámolók, előrehaladási jelentések, kifizetési kérelmek előterjesztése.

Az Elnökség saját ügyrendje szerint működik az SZMSZ alapján. Akkor határozatképes, ha minden tagja jelen van, a határozatokat egyszerű szótöbbséggel hozza. A szervezet képviselőre az Elnök jogosult, az Elnököt az Elnökség tagjai választják.

HELYI KÖZÖSSÉG KÉPVISELETÉRE JOGOSULT NEVE: JENEI JÓZSEFNÉ; Német Nemzetiségi Kulturális Egyesület;

HELYI KÖZÖSSÉG KÉPVISELETÉRE JOGOSULT HELYETTESÉNEK NEVE:

NÉMETH ISTVÁNNÉ, Bonyhád Városi Önkormányzat Gazdasági Ellátó Szervezet;

HELYI KÖZÖSSÉG KÉPVISELETÉRE JOGOSULT HELYETTESÉNEK NEVE:

GÁSPÁR CSABA, Hungária Takarékszövetkezet;

A Monitoring Bizottság ülésein 12 fő vesz részt:

Civil szféra:

- Bischof Tamás – Dobogó Egyesület
- Köhlerné Koch Ilona – Kräzlein Néptáncgyűlés
- Jenei Józsefné – Német Nemzetiségi Kulturális Egyesület
- Kirchné Máté Réka – Atlétika Club Bonyhád
- Horváth Klára – Pór Apát alapítvány

Vállalkozói szféra:

- Gáspár Csaba- Hungária Takarékszövetkezet
- Hoffmann Tamás – e.v.
- Dr. Füller Imre – Magyartarka Tenyésztés Kft.

Közfélre:

- Filóné Ferencz Ibolya - Bonyhád Város Önkormányzata
- Németh Istvánné - Bonyhád Városi Önkormányzat Gazdasági Ellátó Szervezet
- Kult Imréné- Solymár Imre Városi Könyvtár
- Juhász Józsa – Vörösmarty Mihály Művelődési Központ

Helyi Bíráló Bizottság (HBB)

A HBB a helyi fejlesztési stratégiára alapozott, közösségi szinten irányított városi, helyi fejlesztések megvalósítása érdekében a HACS által közzétett felhívásokra benyújtott Támogatási Kérelmek kiválasztási folyamatában döntés-előkészítő tevékenységet lát el.

A HACS rendes tagjaiból választott önálló testület. A HBB tagjait a HACS konzorciumi tagsága választja, 2/3-os többséggel, az alábbi feltételek figyelembevételével:

- A HBB tagjai személyükben nem lehetnek azonosak a HACS elnökével és 2 alelnökével;

- A képviselt szervezet székhellyel vagy telephellyel rendelkezik a településen (adódik a HACS tagságból);
- A HBB megfelelően reprezentálja a helyi társadalom sokféleségét;
- A három érdekszféra képviselete arányosan valósul meg az alábbiak szerint:
- A HBB 3 testületi tagból (1 fő a közszféra, 1 fő a civil szféra, 1 fő a vállalkozói szféra képviseletében) áll. Az 3 HBB tag szükség szerinti helyettesítésére (távollétében, illetve összeférhetetlenség esetén) 1-1 póttagot választanak, mindhárom szektorból. Póttag csak a saját szektorába tartozó tagot helyettesíthet, hogy a HBB-ben meghatározott arányok ne módosuljanak.
- A HBB minden tagja 1 szavazattal rendelkezik.
- A HBB akkor határozatképes, ha mind az 3 tag jelen van.
- HBB-ben a szavazatok legalább 50%-át állami hatóságnak nem minősülő partnerek adják.
- Az 3 HBB tag egyike tölti be a Bizottság elnökének pozícióját.
- A HACS a különböző pályázati felhívásaihoz újabb HBB-k felállítását kezdeményezheti, de kizárólag a három szektor arányos képviseletének és az összeférhetetlenségi szabályok betartásának biztosításával. A HBB-k tagjairól minden esetben a Konzorcium 2/3-os döntéssel dönt.

Munkaszervezet (MSZ)

A Munkaszervezet (MSZ) a HACS ügyviteli, adminisztratív szervezete, feladata az igazgatási és pénzügyi feladatok ellátása. A Munkaszervezet munkáját a munkaszervezeti vezető irányítja. A Munkaszervezetben dolgozók tevékenységüket munkaviszony keretében látják el.

Feladatuk a HKFS megvalósítása, az alábbi fő részfeladatok ellátásával, a munkaszervezeti vezető irányítása mellett:

- A HACS tevékenységének koordinálása, adminisztrációs, titkársági feladatok elvégzése;
- Szervezeti szabályzat, munkaterv, kommunikációs tervek elkészítése;
- Térségi animáció, projektgenerálás;
- Ügyfélszolgálati feladatok, információszolgáltatás, tájékoztatás a potenciális és tényleges támogatást kérők számára;
- A Munkaszervezethez beérkező projektötletek pályázattá érlelésének segítése, a potenciális pályázók segítése a pályázatok összeállításában és az elszámolásokban;
- Beérkezett támogatási kérelmek értékelése, pályázatok felterjesztése döntésre (döntési jogkör nélkül): beérkezett projektjavaslatokról és a HBB döntéseiről szóló nyilvántartások, jegyzőkönyvek vezetése; a benyújtott projekt adatlapok előkészítése döntéshozatalra;
- Beszámolók, előrehaladási jelentések összeállítása a pályázati követelmények szerinti formában és tartalommal;
- Döntés-előkészítő anyagok összeállítása a Konzorcium, az Elnökség, a HBB számára;
- Monitoring feladatok ellátása;
- A HACS működési költségeinek kezelése, elszámolások készítése, jelentések és fizetési kérelmek benyújtása az Irányító Hatóságnak;
- A HACS szakmai képviselete;
- Operatív szintű kapcsolattartás, események szervezése és koordinálása;
- Nyilvánosság biztosítását szolgáló tevékenységek ellátása;
- A HACS működéséhez szükséges technikai háttér, infrastruktúra biztosítása.

Az elvárt erőforrások rendelkezésre állnak a kívánt időre a stratégia céljainak megvalósításához, a projektek és a helyi pályázatok által megvalósított fejlesztések, programok teljes körű megvalósításához. A megvalósításért felelős alkalmazottaknak az alábbi referenciákkal kell rendelkezniük:

Munkaszervezeti vezető

Elvárások

- Legalább 3 éves vezetői tapasztalat; Tapasztalat európai uniós pályázatok lebonyolításában; Helyi társadalmi elismertség, elfogadottság.

Feladatok

- Munkaszervezet működésének teljes körű vezetése, irányítása, ellenőrzése;
- Kapcsolattartás az Elnökséggel, a Konzorcium döntéshozó szervével és az Irányító Hatósággal;
- A Munkaszervezet napi működtetése;
- Részvétel a döntés-előkészítésben, támogatva a HBB munkáját;
- A kérelmek döntésre való felterjesztése;
- Beszámolás a HACS Elnökségnek, elnöknek a működésről.

Projekt munkatársak

Elvárások

- Legalább 1 éves munkatapasztalat; Jó szervező és koordinációs képesség és precizitás; Helyismeret

Feladatok

- A HACS működésének átfogó koordinációja, operatív szervezési és tájékoztatási feladatok ellátása a MSZ vezető irányítása mellett;
- A Munkaszervezethez beérkező helyi projektötletek tartalmi kidolgozásának támogatása;
- A potenciális támogatást igénylők segítése támogatási kérelmük összeállításában, és az elszámolásban,
- A megvalósuló projektek nyomon követése, monitoringja, mentori támogatása – igény szerint.

Pénzügyi munkatárs

Elvárások

- Szakirányú végzettség; Legalább 3 éves tapasztalat pénzügyi területeken; Tapasztalat európai uniós pályázat pénzügyi lebonyolításában, elszámolásában.

Feladatok

- A HACS működési kiadások nyomon követése,
- A támogatást nyújtó által előírt elszámolások, pénzügyi jelentések készítése,
- Kifizetési kérelmek benyújtása az Irányító Hatóságnak,
- Megvalósuló projektek pénzügyi tervezésének és elszámolásának támogatása.

Az átlag feletti érdeklődést a 45 belépő és stratégia előkészítésében aktívan közreműködő szervezet is jelzi, személyes interakciókra a **munkaszervezet munkatársai** folyamatosan rendelkezésre állnak.

1 fő 20 órás ***munkaszervezet vezető – Dr. Puskásné Dr. Szeghy Petra***

1 fő 20 órás ***projektmenedzser – Énekes Andrea***

1 fő 20 órás ***projektasszisztens, kommunikációs és pályázatkezelési munkatárs – Metz Csilla***

1 fő 20 órás ***pénzügyi vezető – Szombathné Kerekes Kornélia***

1 fő 20 órás ***szakmai vezető, HACS ülések előkészítője – Kozma Anikó***

A működés fizikai feltételeinek bemutatása

A Munkaszervezet működése a Bonyhádi Közös Önkormányzati Hivatalon belül biztosított. A hivatal biztosítja az infrastrukturális háttérrel is az induláshoz, mind az iroda- és tárgyalóhelyiségek, mind az eszközök tekintetében. A projekt indulását követően a HACS a működési feltételeket kimagasló színvonalon kívánja megteremteni.

6.4 Kommunikációs terv

Az Európai Bizottság kommunikációért felelős egysége első számú célként fogalmazza meg a regionális politika ismertségének növelését, melynek fontos része a projekt szintű kommunikáció a kedvezményezettek részéről. Ehhez a KTK 2020 ad útmutatást, a Bonyhádi Helyi Közösség kommunikációs terve készítésénél is ennek előírásait vettük alapul. A Bonyhádi HACS a nyilvánosság tájékoztatása érdekében meghatározta közvetlen működési területén belüli és közvetlen működési területén kívüli célcsoportjait.

6.4.1. Célcsoport meghatározása

Közvetlen működési területén belüli célcsoport:

- A Bonyhádi Helyi Közösség konzorciumi tagsága (45 tag, önkormányzat, vállalkozások, civil szervezetek)
- A Bonyhád városi akcióterülethez tartozó lakosság (13741 fő)
- Bonyhád járás lakossága
- A településen működő vállalkozások, civil szervezetek, közintézmények
- A potenciális pályázók
- A Bonyhádi Helyi Közösség szakmai partnerei

Közvetlen működési területén kívüli célcsoport:

- A vidékfejlesztés iránt érdeklődők
- A Völgység iránt érdeklődők
- Turizmus iránt érdeklődők
- Együttműködő települések, testvérvárosi települések

A fejlesztés célja a helyi közösségi élet megerősítése. Ehhez javítani szükséges az egyének motiváltságát, illetve az emberi kapcsolatok színvonalát. Közösségi szinten segíteni kell a közösségek összetartó erőjének növelését, a civil aktivitás fokozását.

A természeti, az épített és a kulturális örökség védelme, megőrzése és megismertetése a külvilággal a bonyhádi emberek közös ügye, amely nagymértékben hozzájárul a helyi identitástudat erősítéséhez. A helyi természeti értékek közös gondozása, a köréjük épülő programok, a hagyományok ápolása, bemutatása elősegíti a helyi közösségek további erősödését.

A Bonyhádi Helyi Közösség kommunikációját mind a helyi lakosság és vállalkozások, mind pedig a potenciális turisták és befektetők irányában meg kell erősíteni.

6.4.2. A kommunikációs eszközök, tevékenységek típusainak bemutatása

E-mail: A tagsággal a kapcsolattartás legjellemzőbb formája az e-mail. Személyes kapcsolattartás egyéni ügyvitelnél és személyes találkozásnál lesz jellemző. Csoportos levélküldésre optimalizálандó levelezőlisták állnak rendelkezésre. 2017-től havi hírlevél és rendkívüli hírlevél küldését tervezi a csoport az információk rendszer szintű átláthatóságának segítése és a tervezhetőség érdekében.

Honlap: A hacs.bonyhad.hu honlapon tartjuk legszélesebb körben hozzáférhetőnek a nyilvánosság tájékoztatását. Kiemelt figyelmet szánunk a dinamikus tartalmak hatékony frissítésére.

Telefon: A telefonon történő kapcsolattartás a többség számára a leggyorsabb ügyintézési mód, azonban tartalmilag egyáltalán nem teljeskörű.

Személyes kapcsolattartás: Fórumok, rendezvények, műhelymunkák szervezése. Rendezvényeken való közös megjelenés. Személyes tanácsadás, beszélgetések. Elnökségi, Monitoring Bizottsági üléseken, civil szervezetek megbeszélésein való megjelenés, beszámolók

tartása.

Kiadványok: Kiemelten figyelni kell arra, hogy tartalmában összhangban legyenek az egyéb kommunikációs eszközökkel.

Kisfilmek: Kiemelten figyelni kell arra, hogy tartalmában összhangban legyenek az egyéb kommunikációs eszközökkel.

Legfontosabb folyamatosan végzendő tevékenységek a kommunikációval kapcsolatban:

- Eseménynaptár folyamatos naprakészségének biztosítása
- Weboldalon a szöveges tartalmak rendszeres aktualizálása, karbantartása
- Tagság tájékoztatása egyszemélyes és csoportos formában közvetlenül személyes találkozás, e-mail, hírlevél, honlap, kisfilm, tanácsadás, fórum, egyéb rendezvény, kiállítás, vásár
- A tagság részére történő csoportos e-mailek (hírlevelek) kiküldése működik 2017-től – havi, időszaki, tervezett vagy rendkívüli jelleggel, kiemelten a helyi pályázati kiírásokhoz igazítottan.

6.4.3. A HACS dokumentumaihoz és a HACS-ról szóló információkhoz való hozzáférés lehetőségeinek bemutatása

A HACS-ról szóló információkat legkönnyebben a hacs.bonyhad.hu holnapon érik el az érdeklődők. A Bonyhádi Helyi Közösség Hírek menüpontban az aktuális információk, pályázati lehetőségek, rendezvények, beszámolók, a tagsággal kapcsolatos hírek találhatóak meg, folyamatosan frissítve. Azonnali információcserére és visszacsatolási lehetőségre az online kommunikáció mellett személyesen a fórumokon, rendezvényeken, és a munkaszervezeti iroda nyitvatartási idejében és emailben van lehetőség.

6.4.4. A kommunikációval kapcsolatos felelősségi körök és a humán kapacitás bemutatása

A Bonyhádi Helyi Közösség a pályázatokkal, HKFS-sel kapcsolatos kommunikációt a Helyi Közösségi Fejlesztési Program animációs költsége terhére valósítja meg. A kommunikációs feladatokat külső vállalkozó látja el. A feladat előírás szerű elvégzéséért a munkaszervezet vezetője felel.

6.4.5. HKFS-sel kapcsolatos kommunikációs tevékenységek ütemterve

Tevékenység	Kommunikációs eszköz	Tervezett időpont
BHK HACS ülések és műhelymunkák szervezése, lebonyolítása	email, honlap, telefon, személyes konzultáció	2016. májusi megalakulástól folyamatosan
HKFS véleményezése, elfogadása	email, honlap, ülés	2018. február
HKFS társadalmi disszeminációja	honlap	2018. február
HKFS pályázatainak tervezett kiírása	hírlevél, e-mail, honlap, sajtóközlemény	2018. november
HKFS program pályázatainak eredményhirdetése	hírlevél, e-mail, honlap, sajtóközlemény	2020. május
HKFS pályázatainak eredmény disszeminációja	hírlevél, e-mail, honlap, sajtóközlemény	2019. június
HKFS infrastrukturális pályázatainak eredmény disszeminációja	hírlevél, e-mail, honlap, sajtóközlemény	2020-2021 szeptember
HKFS megvalósulásáról előrehaladási beszámoló, Monitoring Bizottsági Ülések disszeminációja, eredmény kommunikáció	hírlevél, e-mail, honlap, sajtóközlemény	6 havonta

6.4.6. A kommunikációs tevékenység pénzügyi terve

A Bonyhádi Helyi Közösség a pályázatokkal, HKFS-sel kapcsolatos kommunikációt a Helyi Közösségi Fejlesztési Program animációs költsége terhére valósítja meg. A kommunikációs feladatokat külső vállalkozó látja el. A KTK útmutató alapján a következő tevékenységeket tervezzük ellátni:

- Kommunikációs terv készítése (nem elszámolható)
- Új weboldal (alap tulajdonságokkal, domain névvel, tárhellyel, grafikai tervezéssel, reszponzív, mobilra optimalizáltsággal, admin felülettel) bruttó 148 871 Ft
- Logók feltöltése (Széchenyi2020 logó és infoblokk) bruttó 15 000 Ft
- Sajtóközlemény kiküldése a projekt indításáról és a sajtómegjelenések összegyűjtése (nem elszámolható)
- A beruházás helyszínén „C” típusú tájékoztató tábla elkészítése és elhelyezése bruttó 6 492 Ft/db
- Kommunikációs célra alkalmas fotódokumentáció készítése (csak professzionális fotó költsége számolható el) bruttó 50 000.- Ft
- Sajtóközlemény kiküldése a projekt zárásáról és a sajtómegjelenések összegyűjtése (nem elszámolható)
- TÉRKÉPTÉR feltöltése a projekthez kapcsolódó tartalommal (ingyenes, nem elszámolható)
- A beruházás helyszínén „D” típusú emlékeztető tábla elkészítése és elhelyezése bruttó 4 637 Ft/db

Összesen: 225 000.-Ft

6.5 Monitoring és értékelési terv

A HACS felelős a helyi fejlesztési stratégiára alapozott, közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések megvalósításának nyomon követéséért, monitoringjáért. A monitoring célja, hogy rendszeres és megbízható információ álljon a HACS és rajta keresztül a település népessége, valamint a támogató intézmény rendelkezésére a támogatási keret felhasználásáról és a stratégia

céljainak megvalósításáról. A monitoring folyamatos adatgyűjtésen alapul, amely lehetővé teszi, hogy a HACS/IH vizsgálja a tevékenységek előrehaladását a kitűzött célok viszonylatában.

A HACS 3 szinten végez monitoring tevékenységet:

- A HACS által felhasználható támogatási keretösszeg ütemezett és szabályszerű felhasználásáról,
- A Támogatási kérelmek (TK) Támogatási szerződésben (TSZ) foglalt vállalásainak teljesüléséről,
- A HKFS céljainak megvalósításáról.

6.5.1 A monitoring folyamata

A rendszer kiépítése

- **Indikátorok/mutatószámok és az adatgyűjtés módjának meghatározása:** a TOP 7. prioritásban alkalmazott indikátorokhoz és a stratégiában meghatározott célok teljesüléséhez kapcsolható mutatószámok, a HKFS-ben meghatározott eredménymutatók (*ld. HKFS 5. fejezete!*), amelyeket a pályázati felhíváshoz kapcsolódó pályázati útmutatóban tesz közzé a HACS. A vállalt indikátor értékeket a benyújtott helyi pályázatok, illetve a Támogatási Szerződés mellékletét képező elfogadott/támogatást nyert pályázati dokumentáció tartalmazzák.

- **Jelentési rendszer kidolgozása:** a HACS a helyi pályázati felhívásokhoz kapcsolódó útmutatóban határozza meg a jelentések tartalmát (formanyomtatvány mellékelésével), illetve azok

gyakoróságát. A projektgazdák jelentési kötelezettsége függ a projektek fajtájától és méretétől, de legalább félévente benyújtják az előrehaladási jelentést a HACS Munkaszervezetének.

- **Adminisztrációs rendszer kialakítása a Munkaszervezet menedzsment költségeinek nyomon követésére:** a HACS által készítendő időközi beszámolók és kifizetési kérelmek elkészítéséhez a HACS Munkaszervezete felállít egy adminisztrációs rendszert, amellyel a működéshez szükséges források költségeinek nyomon követését végzi.

Indikátorok mérése

Adatgyűjtés és feldolgozás

A HKFS indikátorait a projektgazdák által megvalósított fejlesztések kimenetei és eredményei adják meg: a HACS Munkaszervezete a projektgazdák előrehaladási kérelmei alapján összegyűjtött outputokat összegzi stratégiai szinten, és veti össze a HKFS-ben meghatározott mérőszámokkal.

Monitoring mutató megnevezése	Cél dátuma	adatok forrását	begyűjtés módját	gyakoróság
<i>A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS keretében tervezett és végrehajtott programok száma</i>	2022.09.01.	Kedvezményezettek előrehaladási jelentései	Kedvezményezettek előrehaladási jelentései	6 havonta
<i>Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosság száma</i>	2022.09.01.	KSH	KSH	évente
<i>Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi</i>	2020.09.27.	Kedvezményezettek előrehaladási jelentései	Kedvezményezettek előrehaladási jelentései	6 havonta

<i>épületek (CO39)</i>				
<i>Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek (CO38)</i>	2021.03.31	Kedvezményezettek előrehaladási jelentései	Kedvezményezettek előrehaladási jelentései	6 havonta

A projektgazdák a támogatási szerződésben rögzített módon, tartalommal és rendszerességgel nyújtják be az előrehaladási jelentést a HACS Munkaszervezetének. A projektgazdák érdekeltségét és a jelentési fegyelmet a jelentéstételi kötelezettség és a támogatás lehívásának összekötésével kell biztosítani

Az előrehaladási jelentésben a projektgazdák a TK-ban meghatározott indikátorok időbeli teljesülését mutatják be:

- a projekt fizikai megvalósulása,
- projektköltségvetés alakulása, és
- egyéb, a Felhívásban szereplő, és a stratégia illetve a projekt megvalósítása szempontjából releváns információk szolgáltatásával, mint például: a partnerségben megvalósított programok száma, vagy a résztvevőkre *(egyénekre, illetve szervezetekre) vonatkozó kimeneti mutatók stb.*

A HACS Munkaszervezete a folyamatos programok támogatását előrehaladási jelentéshez kötheti.

A HACS Munkaszervezete, a HKFS-re alapozott Felhívás és a Konzorcium által alkalmazott projektkiválasztási eljárásrend alapján, valamint a kedvezményezettek előrehaladási jelentéseiből nyert információt összesíti, és rendszeresen, de legalább évente egyszer beszámolót készít a Konzorcium részére, hogy bizonyosságot adjon a stratégia megvalósításának eredményes előrehaladásáról. A HACS döntéshozó szerve által elfogadott, éves monitoring jelentést november 30-ig megküldi az IH részére.

A HACS félévente kifizetési kérelemmel egybekötött időközi beszámolót készít és nyújt be az Irányító Hatóság felé, amelyben ismerteti a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia végrehajtásának előrehaladását és működéshez szükséges források kifizetését igényli meg.

Átfogó értékelések

A HACS Munkaszervezete az indikátorok teljesülésén felül tevékenységének hatékonyságát, eredményességét átfogó, jellemzően kvalitatív értékelési módszerekre épülő vizsgálatokkal is mérni tervezi. Az átfogó értékelés célja, hogy a számszerűsíthető mutatószámok mellett képet adjon a HACS működéséről, a program ismertségéről, társadalmi beágyazottságáról és hatásairól.

E cél érdekében a HACS időközi beszámolót készít a programmegvalósítás felénél, annak érdekében, hogy a szükséges korrekciók még megtehetőek legyenek. A program eredményességét pedig átfogó záróvizsgálattal tárja fel.

Az átfogó értékelések objektivitásának biztosítása érdekében e vizsgálatokat külső szakértő bevonásával érdemes megvalósítani, a módszertan részletes kidolgozásával.

A) A Munkaszervezet működésének hatékonysága, eredményessége

Ezen belül pl. segítségnyújtás típusa és gyakorisága a pályázóknak/ kedvezményezetteknek, kommunikáció, technikai feltételek, helyszíni ellenőrzések stb.

Célcsoport:

- Potenciális pályázók/ kedvezményezettek

Módszer:

- Online kérdőíves megkérdezés

Gyakoriság:

- 2018., 2019., 2020 , 2021; 2022

B) Program ismertsége, társadalmi elfogadottsága

Megvalósított fejlesztések és a program ismertsége elfogadottsága, a megvalósított fejlesztések, programok, együttműködések hatásai a helyi közösségre, helyi gazdaságra stb.)

A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség mértéke

Célcsoport:

- Város teljes lakossága

Módszer:

- Online / papír alapú kérdőíves felmérés
- Honlap látogatottsági adatok elemzése
- Program / projektesemények látogatottsági adatainak elemzése

Gyakoriság:

- , 2020. 2021; 2022

C) Az eljárásrend és az értékelési szempontrendszer értékelése

Folyamatok, eljárásrendi és működési mechanizmusok, egyes részfolyamatok időigénye, formai / jogosultsági és szakmai értékelési szempontrendszerek stb. felülvizsgálata

Célcsoport:

- HACS szervezeti egységei; kedvezményezettek

Módszer:

- Dokumentumelemzés
- Szakmai interjúk HACS szervezeti egységek tagjaival (Munkaszervezet, HBB, Konzorcium Döntéshozó Bizottság, HACS Elnökség stb.)
- Kérdőíves felmérés a kedvezményezettek körében

Gyakoriság:

2019, 2021; 2022

Az eltérések okainak vizsgálata, kezelése

Amennyiben az összegyűjtött rész/adatok a HKFS-ben tervezett mutatók, illetve várt hatások teljesülésétől eltérő tendenciát mutatnak (pl.: kevés a pályázó, forrásfelhasználás üteme lassú, a programokban résztvevők száma elmarad a várttól, alacsony az érdeklődés egyes intézkedések iránt, mint pl. a városi területeken létrehozandó vagy helyreállítandó nyitott terek iránt), a HACS feladata az, hogy az eltérések okainak feltárásáról rendelkezzen a stratégia rendkívüli felülvizsgálatáról, Értékelő jelentés elkészítése formájában.

Az értékelést elvégezheti a HACS önértékelés keretében vagy külső, független szakértőre lehet bízni a feladatot. Mindkét esetben a HACS MSZ (vagy a feladatra felkért szakértő) feladatmeghatározást készít, amelyben leírja, az értékelés célját és módszertanát. Az elkészült értékelésben az eltérések stratégiára visszavezethető vagy operatív jellegű okainak azonosításán túl, javaslatot kell megfogalmazni a szükséges beavatkozásokra konkrét, aktualizált Cselekvési terv formájában.

Az Értékelő jelentést és az annak alapján készített Cselekvési tervet megtárgyalja a HACS és dönt a szükséges beavatkozásokról. A HACS a HKFS esetleges módosításával összefüggésben vagy ügyrendi módosításokról előzetesen egyeztet az IH-val.

Felülvizsgálatok és értékelések eredményének kommunikációja

Az eredmények kommunikálásának tervezett módjai:

- HACS honlapján hírek, publikációk megjelentetése
- Rövid összegző riportok készítése a kérdőíves felmérés eredményeiről
- Tájékoztató napok, fórumok szervezése a felülvizsgálatról, esetleges módosításokról
- Konzultációs sorozat szervezése a kedvezményezettekkel, potenciális pályázókkal, amennyiben a változások a helyi felhívásokat is érintik.

6.6. Horizontális célok

6.6.1 Esélyegyenlőség

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte előmozdítja és védi az esélyegyenlőséget minden ember számára (férfi és nő, idős és fiatal, egyedülálló szülők), és minden társadalmi csoport számára (kisebbségek, fogyatékos emberek, külföldi állampolgárok stb.)

Az élet valamennyi területén meg kell előzni a hátrányos megkülönböztetést, és elő kell segíteni az egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét.

Bonyhád Város Önkormányzata a település működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat.

Célunk, hogy a településen élők számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa az idősek, a fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű polgárok esélyegyenlőségét az élet különböző területein, valamint vonzóvá tegye a várost a környék lakói számára. Ennek érdekében, a fenti célok minél hatékonyabb és eredményesebb megvalósítása érdekében megalkotta a társulási esélyegyenlőségi programját: elemezte a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, meghatározta az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat, a célok eléréséhez szükséges intézkedéseket, feladatokat.

A 2014-2020-as időszakban kiemelt hangsúlyt kap a mélyszegénység és elszigeteltség csökkentése, a helyi felzárkóztatást elősegítő tudás bővítése, közösségi terek létrehozása, közösségépítés, egészségügyi állapot javítása és egészségtudatosság növelése.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, **Bonyhád Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban** rögzítette az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalta, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalta továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Az esélyegyenlőség megteremtéséhez való hozzájárulás a stratégia egyik alapvető célkitűzése, amelyhez kapcsolódó tevékenységek megfogalmazódnak valamennyi célkitűzésben és intézkedésben.

A Bonyhádi HKFS tervezését és tartalmát érintve az alábbi átfogó esélyegyenlőségi elveket kívánja érvényesíteni:

- A térségben élő hátrányos helyzetű csoportok (megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő emberek, romák, nők, tartós munkanélküliek, idősek stb.) számára egyenlő bánásmódot és a térségi sajátosságokat egyaránt figyelembe vevő javaslatok fogalmazódtak meg.
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elve, azaz a stratégia célja, hogy minden fejlesztés teljeskörű akadálymentes megvalósítása történjen meg, ezzel a térség a fogyatékkal élő emberek számára is megismerhetővé tegye a tradicionális életforma, természeti, kézműves, kulturális és gazdasági értékeinek megismerését, megtanulását.
- A tervezett beavatkozások konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

A Helyi Akciócsoport környezeti esélyegyenlőség biztosítása érdekében a felhívásaiban előírja

- Infrastrukturális fejlesztéseknél: létesítmények, térhasználat közlekedési kapcsolatok tervezésekor a támogatást igénylő figyelembe veszi és érvényesíti az egyetemes tervezés elveit, azaz a nők és férfiak

igényeit, az idősek, a fogyatékosok és a gyermekek igényeit, és bemutatja ennek módját. (információ: <http://www.etikk.hu>)

- A közösségi célú funkciókat ellátó és/vagy ügyfélforgalmat lebonyolító és/vagy állandó munkavégzés helyszínül szolgáló épület/épületrész építése/felújítása során kötelező a projektarányos akadálymentesítés.
- Az infokommunikációs akadálymentesítés minden beruházás esetén kötelező.
- Ha a támogatást igénylő települési önkormányzat, az igénylőnek igazolnia kell a helyi esélyegyenlőségi program meglétét az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (6) bekezdésének megfelelően.
- Ha a támogatást igénylő ötven főnél több személyt foglalkoztató költségvetési szerv, vagy többségi állami tulajdonban álló jogi személy, az igénylőnek igazolnia kell az esélyegyenlőségi terv meglétét az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 63. §-nak megfelelően.
- Az érintett célcsoport számára a fejlesztés eredményéhez való hozzáférést a fejlesztő vagy partnere aktívan, és az esélyegyenlőségi célcsoport(ok) képviselőivel egyeztetett módon segíti.
- Az előírt esélyegyenlőségi intézkedések eredményét a beszámolóokban rendszeresen be kell mutatni.

6.6.2 Fenntarthatóság

A fenntartható fejlődés környezeti szempontjainak megvalósítását szolgáló feladatokat az Európai Unió és hazai szabályozás stratégiai dokumentumokban rögzíti, ezért a környezeti szempontok érvényesítése európai elvárás, amelyet a stratégiák, projektek tervezésekor, elbírálásakor, megvalósításakor, majd létrejöttük esetén utólagos értékelésük során figyelembe kell venni.

A fenntarthatóság elvét a gazdasági, társadalmi és természeti oldalról egyaránt érvényre kell juttatni. A helyi szereplők által felvetett fejlesztések mentén olyan közös gondolkodást kell kialakítani, amely figyelembe veszi a megvalósításhoz rendelkezésre álló humán erőforrásokat, pénzügyi korlátokat, valamint a város védelemre érdemes épített és természeti értékeit egyaránt.

A Bonyhádi Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia tervezésekor is alap elvárás volt a környezeti szempontok, fenntartható fejlődés elveinek beépítése a stratégiába és a stratégia megvalósítását elősegítő célokba, intézkedésekbe. Az intézkedések meghatározásakor olyan projektek támogatását irányoztuk el, amelyek a jelen és jövő generációinak létfeltételeihez szükséges természeti és épített környezet minőségét, értékeit megőrzik, továbbá az, hogy az akciócsoport a környezeti fenntarthatóság elveinek megfelelő projektjavaslatot részesítheti támogatásban. A környezeti fenntarthatóság elve magában foglalja a természetmegőrző és ökológikus vidékfejlesztés alapelveit, így a helyi természeti értékek védelmét, a természetes térszerkezet megőrzését.

A **környezeti fenntarthatóság szempontjai** a következők a Bonyhádi Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia kapcsán:

- Természetmegőrző vidékfejlesztés: Egyértelműen támogatnia kell a természeti értékek, a biológiai sokféleség, a genetikai állomány és a természetes térszerkezet megőrzését;
- Ökológikus vidékfejlesztés: A gazdálkodási tevékenységek, valamint a föld- és tájhasználat során az erőforrás-igény és környezethasználat vegye figyelembe a környezet korlátozott eltartóképességét és a helyi természeti adottságokat;
- Tovagyűrűző negatív hatások minimalizálása: Mérsékelnie kell a mezőgazdaság okozta kedvezőtlen környezeti hatásokat; különösen nem erősítheti az elsivatagosodás, az éghajlatváltozás, a szélsőséges vízjárás, a talajpusztulás kedvezőtlen környezeti hatásait, továbbá nem vezethet a különböző környezeti rendszerek közötti szennyezés-áttérhelésekhez;
- Újrahasznosítás: Az intézkedések közt előnyben részesül, azaz plusz ponttal értékelendő, mely elősegíti a melléktermékek újrahasznosítását;
- Ágazati integráció: Segítse elő a fenntartható közlekedéspolitikát, fenntartható energiapolitika, az ökológiai szemléletű tájgazdálkodás érvényre juttatását.

A Helyi Akciócsoport környezeti fenntarthatóság biztosítása érdekében a felhívásaiban előírja, hogy az elvárt műszaki-szakmai eredmények között kell meghatározni a környezeti-természetvédelmi, esélyegyenlőségi, és a nők és férfiak egyenlőségét célzó jogszabályi megfelelés, az energiahatékonyság javítása, a természeti és a települési környezetben, vizek állapotában okozott károk megelőzése vagy enyhítése érdekében a projektben megvalósítani tervezett intézkedések elvárt eredményét, továbbá a projekteknek az éghajlatváltozás mérséklésére és az ahhoz való alkalmazkodásra vonatkozó potenciálját, hogy a projekt ellenálló az éghajlatváltozással és a természeti katasztrófákkal szemben. Szükség és relevancia esetén készíteni kell a projektekhez klímakockázati elemzését és kockázatkezelési tervet. Amennyiben a beruházás külterületen vagy zöldmezős fejlesztésként valósul meg, a beruházás megkezdése előtt el kell készíttetni a projekt által érintett terület környezeti, ökológiai állapotfelmérését, a projekt által érintett környezeti elemekre, rendszerekre vonatkozóan, legkésőbb a projektfejlesztés során a projekt tartalmi, műszaki előkészítésére vonatkozó mérföldkő teljesítésekor. Az ökológiai állapotban bekövetkezett változásokat a beruházás megvalósítása során nyomon kell követni, és az állapotváltozásról, a káros hatások csökkentését vagy kompenzálását célzó intézkedések eredményességéről szóló jelentést csatolni kell a projektek előrehaladásáról és zárásáról készített beszámolóhoz.

A fentiek tekintetében a támogatást igénylő nemleges nyilatkozatot nyújt be abban az esetben, ha a projekt valamennyi környezeti, esélyegyenlőségi jogszabálynak megfelel, és az energiafelhasználásra, a projekt környezetének ökológiai állapotára, a vizek állapotára és a klímaváltozásra hatása nincs.

6.7. A HKFS innovatív elemeinek bemutatása

- A HKFS tervezésének és megvalósításának egyik fő innovatív elemét az alulról jövő kezdeményezésekre épülő, közösségi alapú tervezés jelenti. A város korábban is figyelmet fordított a helyi lakosság tájékoztatására különböző városfejlesztési projektek előkészítése és megvalósítása során, de ilyen széles körű, a köz-, a civil- és üzleti szektor közel azonos szintű részvételén alapuló tervezési folyamatra, mint a HKFS esetében, korábban még nem volt példa. A HACCS-ban érintett szervezetek a város kulturális, közösségi életének jelentős részét lefedik területi és tematikus szempontból egyaránt, így biztosítva a minél szélesebb nagyközönség elérését és bevonását.
- A HKFS módszertanában társadalmi-gazdasági erőforrásként a helyi közösségi, kulturális és nemzetiségi értékeket helyezi a középpontba, és valamennyi beavatkozási területét ezekkel összhangban határozza meg. A különböző fejlesztések tudatosan: a helyi értékek ismeretében, a helyi szereplőkkel összefogva, városi szinten összehangoltan valósulnak meg; ez által is javítva a helyi társadalmi kohéziót.
- A HKFS keretében megújított vagy újonnan létrehozott közösségi terek fontos helyszínei lesznek a helyi – civil, egyházi, lakóközösségi, közös érdeklődési körű stb. - kisközösségek saját kezdeményezéseinek. A helyi infrastrukturális és soft pályázatok támogatási kerete ezeket a célcsoportokat kívánja helyzetbe hozni ezáltal teret ad a civil szervezeteknek, hogy jó ötleteiket becsatornázzák a város életébe.
- Jelen stratégia arra is épül, hogy a kulturális és közösségi fejlesztések - beruházások, rendezvények - ne koncentráldjanak, hanem a város kulturális vérkeringését új közösségi terek kialakításával felpezsdítsük.
- A helyi felhívásokra beérkező pályázatok kiválasztása során is értékelési szempont lesz az innováció: azaz a hagyományörző, bevált jó gyakorlatokat kibővítő programok, elképzelések mellett kiemelt figyelem irányul az újszerű, előremutató és vállalkozó szellemű megoldásokra különösen a közösségépítés, a kultúra és a helyi gazdaság terén. A megvalósítás során fontos a szerepe a hazai és nemzetközi kapcsolatoknak, elsősorban különböző nemzetiségi együttműködésekre építő partnerségeknek (pl. testvérvárosok)

7. Indikatív pénzügyi terv

A HKFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (Ft)

Ssz.	A műveletek megnevezése	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Összesen	%
HACS működési										
1	Működési költségek	0	4 984 750	6 188 510	12 536 048	12 995 745	0	0	34 712 225	
3	Animációs költségek	0			595 987	198 960	0	0	2 787 775	
HACS működési összesen									37 500 000	15%
HACS pályázattal										
1	ERFA				54 198 088	74 968 579	0	0	129 166 667	51,67%
3	ESZA				0	40 000 000	40 000 000	3 333 333	83 333 333	33,33%
ERFA összesen									166 666 667	66,67%
ESZA összesen									83 333 333	33,33%
Összesen		0	4 984 750	6 188 510	108 132 035	130 694 705			250 000 000	100 %

Ssz	Egyéb forrás									
	A műveletek megnevezése	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Összesen	%
6	--	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Összesen		0	0	0	0	0	0	0	0	0

Fejlesztési források összesen			0	0	0	0	0	0	0	100
--------------------------------------	--	--	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	------------

A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (Ft)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Összesen
Működési költségek	0	4 984 750	6 188 510	12 536 048	12 995 745	0	0	34 712 225
Animációs költségek	0	0	0	595 987	198 960	0	0	2 787 775
Összesen	0	4 984 750	6 188 510	13 132 035	13 194 705	0	0	37 500 000

A teljes költségvetés 15%-át kitevő adminisztratív költségek a Munkaszervezet működési és animációs költségeit foglalják magukban. A működési költségek legjelentősebb részét a Munkaszervezetben dolgozókhöz kapcsolódó havi személyi jellegű ráfordítások teszik ki, de ide sorolhatók a HKFS kidolgozásának költsége, a pályázati eljárásrend dokumentációjának kidolgozása, a kötelezően előírt nyilvánossági feladatok költségei és az általános

rezsiköltségek is. Az animációs költségek a marketing-kommunikációs feladatok ellátásának költségeit, a képzési költségeket, valamint a kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költségét tartalmazza.